

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 24

Kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotettavat muutokset

TRE:330/11.02.04/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Toppila Anu

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh. 040 806 3362, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Toppila Anu, Jätehuoltopäällikkö

Päätösehdotus

Kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotettavat muutokset asetetaan julkisesti nähtäville 28.5.-26.6.2025 toimialueen kuntien ilmoitustauluille julkiseen tietoverkkoon.

Asianosaisille varataan mahdollisuus jättää mielipiteensä asiasta 26.6.2025 mennessä.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle varataan mahdollisuus jättää lausuntonsa asiaan 26.6.2025 mennessä.

Perustelut

Alueellinen jätehuoltolautakunta on hyväksynyt voimassa olevat kunnalliset jätehuoltomääräykset 19.5.2021 (§ 27). Lisäksi määräyksiin on tehty yksittäisiä pykäläiä sekä perustelumuiistiota koskevia päivityksiä 7.6.2023 (§ 25), 6.3.2024 (§ 13) ja 9.4.2025 (§ 18). Jätehuoltomääräykset ovat jätelakiin perustuvia paikallisia säännöksiä jätehuollosta. Ne tarkentavat jätelakia ja -asetusta ja ovat sitovia määräyksiä toimialueella.

Jätehuoltomääräysten muutosten valmistelu ja päätöksenteko

Voimassa oleviin jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan sisällöllistä muutosta pykälään 10 jätteiden putkikeräysjärjestelmää koskien. Jätehuoltomääräyksiin esitetään selkeytettäväksi kiinteistön haltijoiden, putkikeräysyhtiöiden ja kunnan jätehuollon järjestämisvastuuseen liittyviä seikkoja. Tarkoituksena on selkeyttää sitä, mistä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun katsotaan putkikeräysjärjestelmässä alkavan ja mikä katsotaan putkikeräysjärjestelmässä kiinteistön haltijan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

järjestämäksi keräyspisteeksi, josta kunnan jätehuollon järjestämisvastuu alkaa. Lisäksi pykälään 2 ("Määritelmät) esitetään vastaavaa tarkennusta keräysvälinettä koskevaan määritelmään.

Yksityiskohtaisemmat muutokset voimassa oleviin jätehuoltomääräysten pykäliin ja perustelumuiistioon on esitetty liitteissä 1 ja 2. Ennen esitettyjen muutosten hyväksymistä jätehuoltolautakunnan on varattava lausunnon antamismahdollisuus Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Lisäksi kuntalaisille ja muille asianosaisille on varattava vaikutusmahdollisuus asiaan. Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen jälkeen esitetyt muutokset tuodaan hyväksyttäväksi jätehuoltolautakunnalle. Tavoitteena on, että muutokset astuisivat voimaan 1.10.2025 mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Jätehuoltomääräyksiin ja perustelumuiistioon esitettävien muutosten perustelut

Putkikeräysjärjestelmistä on säädetty nykyisessä jätelaissa (646/2011) puutteellisesti. Jätelain sääntely on osin jäänyt ajastaan jälkeen, koska putkikeräysjärjestelmässä on kyse uudenlaisesta keräysmenetelmästä. Uusien järjestelmien käyttöönottoon liittyy aina erilaisia tulkintoja ja uusia toimintatapoja, joihin liittyvien kokemusten perusteella voidaan havaita voimassa olevan sääntelyn puutteita.

Putkikeräysjärjestelmien osalta Suomessa on ollut käytössä jätteen vastaanottopaikan määritelmästä kahdenlaista tulkintaa. Alueellisen jätehuoltolautakunnan kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaan putkikeräysjärjestelmässä kiinteistöjen keräysvälineiksi on katsottu putkijärjestelmän syöttöpisteet. Vastaavasti pääkaupunkiseudulla voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaan jätteiden putkikeräysjärjestelmässä kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämänä jätteiden vastaanottopaikkana on pidetty jätteen koonta-asemaa, jossa jäte siirtyy kunnan vastuulle.

Jätehuoltoviranomainen on tilannut alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksan valmistelua varten kaksi asiantuntijalausuntoa (Suomen Kuntaliitto, ympäristöministeriö). Lisäksi yksi asiantuntijalausunto on tilattu jätehuoltoviranomaisen ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhteistoimeksiantona (Borenius Asianajotoimisto Oy), minkä lisäksi Pirkanmaan Jätehuolto Oy on tilannut myös oman asiantuntijalausuntonsa (HPP Asianajotoimisto Oy). Näiden lausuntojen avulla on pyritty selvittämään putkikeräysjärjestelmiä koskevia oikeudellisia kysymyksiä. Asiantuntijalausunnot ovat liitteessä 3. Kaikissa lausunnoissa tuodaan yhtenevästi esille, että putkikeräysjärjestelmässä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun voidaan todennäköisesti katsoa alkavan jätteen koonta-asemalta, jota pidetään jätelain 40 §:n tarkoittamana kiinteistöjen haltijoiden yhteisesti järjestämänä jätteen vastaanottopaikkana. Ympäristöministeriö on ilmoittanut pyrkivänsä korjaamaan jätelakia vuoden 2026 aikana tämän tulkinnan mukaiseksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kahdessa lausunnossa tuodaan esille myös vaihtoehtoisen tulkinnan mahdollisuus. Tässä putkikeräysjärjestelmän syöttöluukut voitaisiin nähdä jätteen vastaanottopaikkana, jolloin putkikeräysjärjestelmä voitaisiin katsoa osaksi kunnallista jätteenkuljetusta. Alueellinen jätehuoltolautakunta on käsitellyt asiantuntijalausuntojen sisältöä 9.4.2025 olleen kokouksen ajankohtaiskatsauksessa. Tuolloin jätehuoltolautakunta on keskustelun jälkeen linjannut, että jätehuoltomääräyksiä päivitetään siten, että kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämänä vastaanottopaikkana pidetään jätteen koonta-asemaa.

Edellä mainitun takia jätehuoltomääräysten 10 §:ä esitetään päivitettäväksi kunnan jätehuollon järjestämismääräyksen alkamisen ja jätteiden keräyspisteen määrittelyn osalta. Jätehuoltomääräyksiin esitettävän muutoksen mukaan alueellisen jätehuoltolautakunnan toimialueella siirryttäisiin noudattamaan vastaavanlaista tulkintaa kuin pääkaupunkiseudulla. Esitettävän muutoksen jälkeen putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen yhteisesti järjestettyinä jätteen keräysvälineinä toimitavat putkikeräysjärjestelmän koonta-asema sekä niiden jätteiden osalta, joita ei kerätä putkikeräysjärjestelmässä, täydentävät lähikeräyspisteet. Jätehuoltomääräyksiin esitetään myös selkeytettäväksi, että kunnan järjestämä jätteenkuljetus alkaa vasta edellä mainituista keräyspisteistä. Lisäksi jätehuoltomääräyksiin esitetään lisättäväksi maininta siitä, että putkikeräysjärjestelmissä ja sitä täydentävissä lähikeräyspisteissä kerättävä jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan järjestämismääräyksen kuuluva jäte kuuluu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämän jätehuollon piiriin. Aiemmin näitä ei ole ollut selkeästi määriteltyinä jätehuoltomääräyksissä.

Muutos esitetään tehtäväksi asiaa koskevien asiantuntijalausuntojen takia sekä ympäristöministeriön lausunnossa esille tuomaa jätelainsäädännön muutosta ennakkoiden. Muutoksen vaikutukset kohdentuvat ennen kaikkea alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaan ja siihen, mitä kustannuksia julkisoikeudellisella jätetaksalla voidaan jatkossa kattaa. Muutoksen johdosta putkikeräysjärjestelmän ylläpito- ja rahoituskulut on poistettava julkisoikeudellisesta jätetaksasta ja nämä kustannukset on katettava muulla tavoin.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan alueellisen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on toimia jätelain mukaisena yhteistoiminta-alueen kuntien jätehuoltoviranomaisena, jonka tehtävänä on päättää jätelaissa säädetyistä viranomaistehtävistä.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Kati Skippari, Sari Sassi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, Jonna Wahlroos, Kuulutus

Liitteet

1 Liite 1 Jätela 20.5.2025 Ehdotetut muutokset kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

2 Liite 2 Jätela 20.5.2025 Ehdotetut muutokset jätehuoltomääräysten perustelumuiistioon

3 Liite 3 Jätela 20.5.2025 Asiantuntijalausunnot putkikeräysjärjestelmää koskien

4 Liite 4 Jätela 20.5.2025 Kuulutus jätehuoltomääräyksiin esitettävistä muutoksista

5 Liite 5 Jätela 20.5.2025 Lausuntopyyntö jätehuoltomääräyksiin ehdotettavista muutoksista

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 27.5.2025 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 22.5.2025

Tampere
22.05.2025

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§24

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Kunnalliset jätehuoltomääräykset

(Hyväksytty alueellisessa jätehuoltolautakunnassa 19.5.2021, § 27,
päivitetty 7.6.2023, § 25; 6.3.2024, § 13 ja 9.4.2025, § 18)

Punaisella ehdotetut muutokset,
yliviivattuna jätehuoltomääräyksistä poistettavaksi ehdotetut kohdat

Sisältö

YLEINEN OSA.....	4
1. Jätehuoltomääräykset yleisesti.....	4
2. Jätehuollon eri toimijat	5
3. Tuottajavastuu.....	6
4. Lisätietoa jätehuollosta.....	6
KUNNALLISET JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET	7
1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	7
1 § SOVELTAMISALA	7
2 § MÄÄRITELMÄT.....	8
3 § JÄTEHUOLLON TAVOITTEET.....	10
2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen.....	11
4 § VELVOLLISUUS LIITTYÄ KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN.....	11
5 § KUNNAN TOISSIJAINEN JÄTEHUOLTOPALVELU.....	11
6 § KIINTEISTÖITTÄINEN JÄTTEENKULJETUS.....	12
7 § LIITTYMINEN KUNNAN JÄRJESTÄMÄÄN JÄTEHUOLTOON.....	12
8 § KIMPPA ELI YHTEINEN KERÄYSPISTE.....	13
9 § ALUEJÄTEPISTE	14
10 § JÄTTEIDEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄ	14
11 § LÄHIKERÄYSJÄRJESTELMÄ.....	15
12 § KIINTEISTÖITTÄISEEN JÄTTEENKULJETUKSEEN TAI ALUEJÄTEPISTEISIIN SOVELTUMATTOMIEN JÄTTEIDEN KULJETTAMINEN	15
3 Luku Jätteiden lajittelu kiinteistöillä	15
13 § ERIKSEEN LAJITELTAVAT JÄTELAJIT.....	15
14 § SEKAJÄTE.....	16
15 § ASUMISESSA SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET	16
16 § MUILLA KUNNALLISEN YHDYSKUNTAJÄTEHUOLLON PIIRISSÄ OLEVILLA KIINTEISTÖILLÄ SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET.....	17
4 Luku Jätteen omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen	18
18 § KOMPOSTOINTI.....	18
19 § JÄTTEEN POLTTAMINEN JA HAUTAAMINEN	20
5 Luku Jätteiden keräysvälineet ja niiden tyhjentäminen	21

20 § KERÄYSVÄLINETYYPIT	21
21 § KERÄYSVÄLINEEN MERKITSEMINEN	22
22 § KERÄYSVÄLINEEN TÄYTTÄMINEN	22
23 § KERÄYSVÄLINEIDEN TYHJENNYSVÄLIT	23
24 § KERÄYSVÄLINEEN TYHJENNYSTEN KESKEYTTÄMINEN	24
25 § LISÄJÄTE	25
26 § KERÄYSVÄLINEEN KUNNOSSAPITO	25
6 Luku Jätteiden keräyspisteet	26
27 § KERÄYSVÄLINEIDEN SJOITTAMINEN	26
28 § JÄTETILAT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SJOJAUS	27
30 § AJOVÄYLÄT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SIIRTOVÄYLÄT KIINTEISTÖITÄISESSÄ JÄTTEENKULJETUKSESSA	28
31 § ALUELLISET JÄTTEIDEN KERÄYSPISTEET	28
7 Luku Jätteenkuljetus	29
32 § JÄTTEEN KUORMAAMINEN	29
33 § YLEISET JÄTTEENKULJETUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	29
35 § JÄTTEEN VASTAANOTTO- JA KÄSITTELYPAIKAT	30
8 Luku Saostus- ja umpisäiliölietteet sekä erotuskaivojätteet	31
36 § JÄTEVESIEN KÄSITTELYJÄRJESTELMÄN KUNNOSSAPITO	31
37 § LIETESÄILIÖIDEN TARKASTAMINEN JA TYHJENTÄMINEN	32
38 § LIETESÄILIÖN TYHJENNYKSEN KESKEYTYS	32
39 § LIETTEEN OMATOIMINEN KÄSITTELY	33
9 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	34
40 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN JÄTEHUOLTO	34
41 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN KERÄYSKIINTEISTÖLLÄ	34
42 § ERITYISJÄTE	35
10 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen	35
43 § YLEISÖTILAISUUKSIEN JÄTEHUOLTO	35
11 Luku Muut määräykset	36
44 § TIEDOTTAMISVELVOITE	36
45 § JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN VALVONTA	36
46 § POIKKEAMINEN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSISTÄ	36
47 § VOIMAANTULO	37
48 § SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	37

ALUEELLISEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT MUUTOKSET.....	38
Liite 1. BIOJÄTTEEN VELVOITEALUE.....	39

YLEINEN OSA

1. Jätehuoltomääräykset yleisesti

Jätehuoltomääräykset ovat lainsäädäntöä, kuten jätelakia ja jäteasetusta, täydentäviä ja tarkentavia määräyksiä. Ne ovat nimensä mukaisesti velvoittavia, eivät suosituksia. Nämä jätehuoltomääräykset sisältävät yleisen osan ja varsinaisen määräysosan sekä määräysten perustelut. Stovat määräykset sisältyvät varsinaiseen määräysosaan. Jätehuoltomääräysten yleinen osa ei sen sijaan sisällä sitovia määräyksiä, vaan sen tarkoituksena on antaa tietoa jätehuollosta ja jätelaista sekä muualta lainsäädännöstä tulevista velvoitteista. Perustelumuiotiossa kerrotaan yksityiskohtaisemmin määräysten perusteluista ja soveltamisesta.

Kunnallisten jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Tavoitteena on estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Jätehuoltomääräykset hyväksyy jätelain 91 §:n nojalla kunnan jätehuoltoviranomainen, jona alueella toimii Alueellinen jätehuoltolautakunta.

Jätehuoltomääräykset koskevat esimerkiksi jätteen määrän vähentämistä, jätteiden lajittelua, keräämistä, kuljettamista sekä roskaantumisen ehkäisemistä. Jätehuoltomääräyksissä annetaan ohjeet jätehuollon käytännön järjestämisestä. Lisäksi jätehuoltomääräyksissä määrätään myös tietyistä velvollisuuksista antaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tietoja kunnan vastuulle kuuluvista jätteistä ja niiden jätehuollosta.

Jätehuoltomääräykset koskevat kiinteistöjä, joiden jätehuolto kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle jätelain mukaisesti. Näitä kiinteistöjä ovat kaikki asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen käytettävät kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt. Sten kaikkien kuntalaisten, asumiseen ja julkiseen toimintaan tarkoitettujen kuntien kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden sekä soveltuvilta osin myös muiden toimijoiden on noudatettava jätehuoltomääräyksiä. Muun kuin kunnan vastuulle kuuluvan jätteen, esimerkiksi elinkeinotoiminnan jätteen jätehuollossa, määräyksiä sovelletaan täysimääräisesti silloin, jos jäte kerätään ja käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla. Muilta osin määräyksiä sovelletaan näihin jätteisiin vain rajoitetusti. Riippumatta siitä, koskevatko jätehuoltomääräykset jätteen haltijaa, jätehuolto on järjestettävä joka tapauksessa aina asianmukaisesti sekä jätteet on kuljetettava ja käsiteltävä hallitusti.

Jätelaissa veloitetaan noudattamaan etusijajärjestyä kaikessa toiminnassa. Etusijajärjestyksen mukaan on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on puolestaan ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, kuten energiantuotannossa. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli esimerkiksi sijoittaminen kaatopaikalle. Etusijajärjestyä noudatetaan kuitenkin siten, että saavutetaan kokonaisuutta arvioiden jätelain tarkoituksen kannalta paras lopputulos. Etusijajärjestyksen mukaista jätehuoltovaihtoehtoa

valittaessa huomioidaan jätteen elinkaarivaikutukset, ympäristönsuojelu sekä jätehuollosta vastaavan tekniset ja taloudelliset edellytykset noudattaa etusijajärjestystä.

2. Jätehuollon eri toimijat

Kunnallisen jätehuollon tehtävät voidaan jakaa kolmeen osaan; viranomaistehtäviin, palvelutehtäviin eli jätehuollon käytännön toteuttamiseen ja valvontatehtäviin.

Jätehuollon viranomaistehtäviä näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella hoitaa kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, Alueellinen jätehuoltolautakunta. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviä ovat mm.:

- jätehuoltomääräysten antaminen,
- poikkeamispäätökset jätehuoltomääräyksistä,
- jätetaksan hyväksyminen ja jätemaksupäätökset,
- jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset,
- kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvien kiinteistöjen liittymisvelvoitteen ja jätehuollon järjestämisen seuranta,
- jätteenkuljetuksen seuranta,
- jätteenkuljetusrekisterin pitäminen sekä
- poikkeamispäätökset yhdyskuntajätehuollosta.

Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät on annettu kunnalliselle jäteyhtiölle, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Jäteyhtiön palvelutehtäviä ovat mm.:

- hyötyjätteiden ja sekajätteen kiinteistöittäinen ja alueellinen keräys (tuottajien ekopisteitä lukuun ottamatta),
- jätteenkuljetusten kilpailuttaminen kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa,
- vaarallisten jätteiden vastaanotto,
- jätteenkäsittelyn järjestäminen: käsittelypaikkojen rakentaminen ja ylläpito sekä käsittelypalveluiden hankkiminen,
- jätemaksujen laskutus sekä
- jäteneuvonta, valistus ja tiedotus.

Jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä Pirkanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Valvontaviranomaisen tehtäviä ovat:

- jätelain noudattamisen valvominen,
- tarvittaessa valvontamääräysten antaminen laiminlyöntien ja rikkomusten oikaisemiseksi, sekä tehosteen kuten uhkasakon liittäminen valvontamääräykseen,
- päätökset valvonta-asioissa sekä
- sille kuuluvien rekisteröinti-, ilmoitus- ja lupa-asioiden käsittely sekä
- päätösten noudattamisen valvonta.

3. Tuottajavastuu

Osaa jätteistä koskee tuottajavastuu, joka tarkoittaa tuotteiden valmistajien ja maahantuojien velvollisuutta järjestää käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto kustannuksellaan. Pakkausten tuottajavastuu koskee tuotteiden pakkaajia ja pakattujen tuotteiden maahantuojia. Tuottaja on velvollinen järjestämään kyseisten jätteiden keräyksen, kuljettamisen, kierrättämisen, hyödyntämisen ja muun käsittelyn. Käytännössä tuottajat hoitavat velvoitteensa yhteistyössä tuottajayhteisöjen kautta.

Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkaromu, paperi, romuajoneuvot, ajoneuvojen renkaat, akut ja paristot sekä pakkaukset.

Pakkausjätteet käsitellään tuottajan järjestämässä jätehuollossa. Tuottajalla on velvollisuus järjestää käytöstä poistetuille lasi-, metalli-, kartonki- ja muovipakkauksille alueellisia keräyspaikkoja (ekopisteitä). Valtakunnallisen ekopisteverkoston on järjestänyt tuottajien valtuuttamana Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy. Voimassa olevan jätelain mukaan kunnilla on ensisijainen oikeus järjestää täydentävää kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ja alueellisia keräyspaikkoja pakkausjätteelle. Jätelain (646/2011) mukaan asumisessa syntyvän pakkausjätteen erilliskeräys ja kuljetus järjestetään kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoimintana. Kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Jätehuoltomääräyksissä annetaan siksi pakkausjätettä koskevia lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita tehostamaan käytöstä poistettujen pakkausten kierrättämistä.

Keräyspaperin osalta tuottajan tulee järjestää käytöstä poistetun keräyspaperin maksuton kuljettaminen pois kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat kerros- ja rivitaloalueilla. Tällaisella alueella sijaitseva kiinteistö hankkii yksin tai yhdessä naapurikiinteistöjen kanssa jätteasiat paperinkeräystä varten ja järjestää niille sijoituspaikan. Pientalo- ja haja-asutusalueilla paperinkeräys järjestetään alueellisissa keräyspisteissä (ekopisteissä).

4. Lisätietoa jätehuollosta

Suomen lainsäädäntö on sähköisesti luettavissa Finlex -palvelussa osoitteessa www.finlex.fi. Keskeisimmät jätehuoltoon koskevat lait ja asetukset ovat jätelaki ja jäteasetus.

Yleiset jätteiden keräyspisteet ja niiden sijainnit voi katsoa osoitteessa www.kierratys.info.

Jätehuoltoviranomainen
Alueellinen jätehuoltolautakunta
PL 487, 33101 Tampere
Frenckellinaukio 2 B
Puh. 040 724 4325
jatehuoltolautakunta@tampere.fi
www.tampere.fi/jatehuoltolautakunta

Kunnallinen jäteyhtiö
Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Kelloportinkatu 1
33100 Tampere
Yksityisasiakkaat: Puh. 03 240 5110, asiakaspalvelu@pjhoy.fi
Taloyhtiöt, yritykset, kunnat: Puh. 03 240 5450, kuntajakiinteistopalvelut@pjhoy.fi
www.pjhoy.fi

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset
Kts. kuntasi internet-sivut

Alueellinen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
PL 297, 33101 Tampere
Yliopistonkatu 38
Puh. 0295 020 900

KUNNALLISET JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § SOVELTAMISALA

Jäljempänä annetut määräykset ovat jätelainsäädäntöä täydentäviä sitovia jätehuoltomääräyksiä.

Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan (Mouhijärven ja Suodenniemen osalta), Tampereen, Vesilahden, Virtain ja Ylöjärven muodostamalla alueella.

Sen lisäksi, mitä jätelaissa (646/2011) ja muissa määräyksissä on säädetty tai määrätty, jätehuollon järjestämisessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa noudatetaan näitä jätehuoltomääräyksiä.

Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan pääsääntöisesti kunnallisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin.

Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen. Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös niillä kiinteistöillä, jotka kuuluvat kunnan toissijaisen järjestämisvelvollisuuden perusteella jätteen haltijan pyynnöstä kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Einkeinoiminnassa syntyvää, kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuulumatonta jätettä nämä jätehuoltomääräykset koskevat siltä osin, kuin on tarpeen jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemiseksi sekä jätelainsäädännön vaatimusten noudattamiseksi.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioiden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen eikä eläinperäisen jätteen jätehuollon järjestämiseen siltä osin kuin niistä on muualla säädetty tai määrätty erikseen.

2 § MÄÄRITELMÄT

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan:

- alueellisella keräyspisteellä aluejätepistettä, ekopistettä, jäteasemaa, jätekeskusta ja/ tai tuottajayhteisön erikseen järjestämää keräyspistettä tai vastaavaa vastaanottoa paikkaa,
- aluejätepisteellä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämää keräyspistettä, joka on tarkoitettu kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuulumattomien vakituisten ja vapaa-ajan asuinkiinteistöjen käyttöön niiden päivittäisille jätteille,
- biojätteellä eloperäistä elintarvike- ja puutarhajätettä, joka on kokonaisuudessaan biologisesti hajoavaa kiinteää ja myrkytöntä jätettä,
- ekopisteellä kierrätettävien jätteiden keräykseen tarkoitettua alueellista keräyspistettä,
- elintarvikejätteellä ruoan valmistuksen tai tarjoilun yhteydessä käyttämättä jääneitä ruoka-aineita ja elintarvikkeita sekä ruoantähteitä samoin kuin elintarvikkeiden ja rehujen valmistuksessa sekä elintarvikkeiden kaupassa syntyvää biojätettä,
- erilliskeräyksellä tietyn jätelajin kiinteistökohtaista keräystä tai keräystä alueellisella keräyspisteellä siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään erillään lajitteluohjeissa määritellyllä tavalla,
- erityisjätteellä jätteitä, joita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, mutta jotka vaativat haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä takia erityiskäsittelyn tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen tai kuljetuksen aikana. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät, pistävät, haisevat, nestemäiset sekä pölyävät jätteet,
- harmaalla jätevedellä asumisessa erilaisista pesutoiminnoista syntynyttä jätevettä, joka ei sisällä virtsaa tai ulostetta eikä muuta käymälästä tulevaa kiinteää tai nestemäistä jätettä,

- jätteasemalla Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ylläpitämää valvottua keräyspaikkaa, jonne voidaan toimittaa ensisijaisesti vaarallisia jätteitä, hyötyjätteitä sekä muita epäsäännöllisesti muodostuvia jätteitä,
- jätekeskuksella Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n Koukkujärven ja Tarastenjärven jätekeskuksia,
- jätevesijärjestelmän suodatinmateriaalilla maatuvia tai maatumattomia jätevesien puhdistamiseen käytettäviä materiaaleja,
- jätteen haltijalla jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai muuta, jonka hallussa jäte, mukaan lukien saostus- ja umpisäiliöliete on,
- kartonkipakkauksilla käytöstä poistettuja tyhjiä erikseen kerättyjä kuitupakkausjätteitä, kuten maito- ja mehutölkkejä, kartonkipakkauksia ja pahvia yms. jotka voidaan kierrättää,
- keräyspisteellä yhden tai useamman jätelajin keräystä varten muodostettua vastaanottopaikkaa, jossa on yksi tai useampi keräysväline kunkin jätelajin lyhytaikaista varastointia ja kuljetusta varten,
- keräysvälineellä jätteen keräykseen käytettävää välinettä, joka voi olla jätteastia, jättesäiliö, putkikeräysjärjestelmän koonta-aseman kontti, johon jäte ohjataan syöttöpisteiltä, putkikuljetusjärjestelmän syöttöputki, lietesäiliö tms., josta jäte tyhjennetään,
- keräysvälineen haltijalla Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimittaman keräysvälineen tai muun keräysvälineen haltijaa,
- kierrätettävällä jätteellä kierrätyskelpoista jätettä kuten erilliskerättävää paperia, kartonkipakkauksia, pahvia, muovipakkauksia, metallia tai lasipakkauksia,
- kiinteistöittäisellä jätteenkuljetuksella kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, jossa jätteet noudetaan kiinteistölle sijoitetusta keräysvälineestä tai kahden tai useamman kiinteistön yhteiskeräyspisteestä, ja johon kaikki kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt ovat jätelain nojalla velvollisia liittymään,
- kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella määriteltyä aluetta, jolta jätteet noudetaan kiinteistön keräyspisteestä. Jätehuoltoviranomainen päättää kiinteistöittäisen sekajätteenkuljetuksen alueen,
- kiinteistön haltijalla kiinteistön omistajaa tai vuokralaista,
- kimpalla kahden tai useamman nimetyn kiinteistön tai asuinhuoneiston sopimuksen varaista yhteistä keräysvälinettä tai niiden kokonaisuutta,
- kompostoinnilla biologisesti hajoavan jätteen hapellisissa oloissa tapahtuvaa käsittelyä, joka toteutetaan kompostorissa, kehikossa tai aumassa,
- kompostorilla säiliötä, jonka sisällä kompostoidaan puutarha-, elintarvike- ja muuta biologisesta hajoavaa jätettä,
- kuivakäymäläjätteellä kuivakäymälöissä syntyvää ulosteperäistä jätettä,
- lasipakkauksilla käytöstä poistettua tyhjää pantitonta lasipakkausta,
- lähikeräysjärjestelmällä kahdelle tai useammalle nimetylle kiinteistölle tai asuntoaluekohtaisesti järjestettyä yhteistä määriteltyjen jätelajien keräystä, jossa keräyspaikalle varataan kaavassa tai muussa suunnitelmassa ohjeellinen sijainti,
- metallilla käytöstä poistettua, tyhjää, pantitonta metallipakkausta ja muuta pienikokoista metalliromua,
- muovipakkauksilla käytöstä poistettua, tyhjää pantitonta muovista pakkausta,
- mustilla jätevesillä asumisessa syntyvää jätevettä, joka sisältää virtsaa tai ulostetta,
- pahvilla puhdasta ja kuivaa käytöstä poistettua kierrätyskelpoista aaltopahvia, ruskeaa kartonkia ja voimapaperia,
- paperilla puhdasta ja kuivaa käytöstä poistettua kierrätyskelpoista paperia,

- POP-jätteellä jätettä, joka sisältää pysyviä orgaanisia yhdisteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1021 (POP-asetus) liitteessä IV lueteltuja yhdisteitä yli kyseisessä liitteessä säädetyn pitoisuusrajan,
- putkikeräysjärjestelmällä sille määriteltujen jätelajien kokoamista keräyspisteverkoston ja maanalaisen putkiston avulla jätteen koonta-asemalla sijaitsevaan konttiin, josta jätelaji kuljetetaan jätelajikohtaiseen käsittelyyn. Putkikeräysjärjestelmän alue määritetään kaavassa,
- puutarhajätteellä risuja, oksia, ruohoa, naatteja, puiden lehtiä ja muuta niihin verrattavaa pihan ja puutarhan hoidossa syntyvää biohajoavaa jätettä,
- rakennus- ja purkujätteellä rakennuksen tai muun kiinteän rakennelman uudis- ja korjausrakentamisessa ja purkamisessa, maa- ja vesirakentamisessa sekä muissa rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvää jätettä,
- saostus- ja umpisäiliölietteellä talousjätevedestä saostussäiliössä, umpisäiliössä, pienpuhdistamossa tai muussa vastaavassa käsittelyjärjestelmässä muodostuvaa lietettä,
- sekajätteellä sekalaista yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun syntypaikalla on eroteltu biojäte, kierrätettävät jätteet, erityisjätteet, suurikokoiset jätteet ja vaaralliset jätteet omiksi jätelajeikseen,
- taajamalla rakennusryhmää, jossa on vähintään 200 asukasta ja jossa rakennusten välinen etäisyys on yleensä enintään 200 metriä. Määritelmä pohjautuu yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmän (YKR) mukaiseen taajamarajaukseen,
- tuottajavastuunalaisella jätteellä jätettä, jonka jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa jätelain 6 luvun mukaan käytöstä poistetun tuotteen markkinoille saattanut tuottaja tai sen lukuun toimiva tuottajayhteisö. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaat, romuautot, sähkö- ja elektroniikkaromu, paristot ja akut, keräyspaperi sekä pakkaukset.
- vaarallisella jätteellä jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava vaaraominaisuus,
- yhdyskuntajätteellä vakinaisessa ja vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi-, tekstiili- ja biojätettä sekä käytöstä poistettuja sähkö- ja elektroniikkalaitteita, paristoja, akkuja ja suurikokoisia esineitä, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä, ei kuitenkaan saostus- ja umpisäiliölietettä.

3 § JÄTEHUOLLON TAVOITTEET

Jätehuollon tavoitteena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti.

Kaikkien toimijoiden ja jätteen tuottajien on kaikissa toimituksissaan pyrittävä ensisijaisesti vähentämään muodostuvan jätteen määrää ja sen haitallisuutta. Toissijaisesti jäte on valmistettava uudelleenkäyttöä varten tai se on kierrätettävä. Kun kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on pyrittävä hyödyntämään esimerkiksi energiana. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli käytännössä sijoittaminen kaatopaikalle. Tätä etusijajärjestystä noudatetaan siten, että saavutetaan kokonaisuuden kannalta paras lopputulos.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

4 § VELVOLLISUUS LIITTYÄ KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN

Asuinkäyttöön tarkoitetun kiinteistön, vapaa-ajan asunnon sekä kiinteistön, jossa on jätelain 32 §:n mukaisia toimintoja on jätelain velvoittamana liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä syntyvän jätteen määrästä riippumatta. Jos samalla kiinteistöllä sijaitsee monta asuin- tai vapaa-ajan rakennusta, on niistä jokaisen oltava jätehuollon piirissä. Liittymisvelvollisuus alkaa kiinteistön hallinnasta lukien.

Kunnan järjestämään jätehuoltoon kuuluu jätelain nojalla vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte. Kunnan järjestämään jätehuoltoon kuuluu jätelain nojalla lisäksi kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte, liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä asuinkiinteistön jätteen tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteen kanssa ja muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä edellä mainitun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Lisäksi edellä mainituissa, jätelain 32 §:ssä mainituissa toiminnoissa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliette kuuluu kunnan järjestämään jätehuoltoon jätelain nojalla.

Näiden kiinteistöjen ja jätteen tuottajien on jätelain velvoittamana liityttävä kunnan järjestämään jätehuoltoon yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen osalta ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä.

5 § KUNNAN TOISSIJAINEN JÄTEHUOLTOPALVELU

Muun kuin kunnan vastuulle kuuluvan jätteen haltija voi palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää jätehuollon järjestämistä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Pyyntö voi jätteen haltijan puolesta esittää jätteen kuljettaja tai muu toimija osana tarjoamaansa jätehuoltopalvelua, kun pyyntö koskee jätteen käsittelyä. Jätteen on laadultaan ja määrältään sovellettava kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Jos kysymyksessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, tulee palvelutarjonnan puute osoittaa käyttämällä siihen tarkoitettua sähköistä tietoausta. Pirkanmaan Jätehuolto Oy tekee jätteen haltijan kanssa kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta sopimuksen, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta. Alle 2 000 euron jätehuoltopalveluista voi jätteen haltija sopia suoraan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa.

Kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevista velvoitteista säädellään yksityiskohtaisemmin jätelain 33 §:ssä.

6 § KIINTEISTÖITTÄINEN JÄTTEENKULJETUS

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy.

Asumisessa syntyvä jäte sekä muu jätelain 32 §:ssä tarkoitettu jäte, vaarallista jätettä lukuun ottamatta, kuuluu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ellei jätelain nojalla ole toisin päätetty. Pirkanmaan Jätehuolto Oy huolehtii biojätteen sekä kiinteistöllä erilliskerättyjen pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta myös niiltä kiinteistöiltä, joita näiden jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet (15–16 §) eivät koske.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa Pirkanmaan Jätehuolto Oy kuljettaa järjestämisvastuulleen kuuluvan jätteen kiinteistön haltijan kiinteistölleen järjestämästä keräyspisteestä asianmukaiseen käsittelyyn. Kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on laitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämän jätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestäänsä keräyspisteeseen.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvaa jätettä ei saa luovuttaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämän jätteenkuljetuksen lisäksi muille toimijoille, jätettä ei saa toimittaa muuhun paikkaan, eivätkä muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä.

Poikkeus edellä mainitusta on Nokian kaupungin alue, jossa saostus- ja umpisäiliölietteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa kiinteistön haltija 7 §:n mukaisesti.

7 § LIITTYMINEN KUNNAN JÄRJESTÄMÄÄN JÄTEHUOLTOON

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella sijaitsevien kiinteistöjen on oltava kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen asiakkaita (pois lukien Hämeenkyrön vapaa-ajan asuinkiinteistöt).

Kiinteistö on liittynyt kunnan järjestämään jätehuoltoon, kun kiinteistön haltija on kiinteistönsä osalta muodostanut asiakkuuden Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa, kiinteistölle on järjestetty jätteiden keräyspiste ja keräykseen tarvittavat, näiden jätehuoltomääräysten mukaiset jätteenkeräysvälineet ja kun kiinteistön haltija on luovuttanut jätteen Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Vaihtoehtoisesti kiinteistöllä voi olla yhteinen jätteenkeräysväline eli kimppa-astia, josta kiinteistön haltijat ovat sopineet keskinäisellä sopimuksella 8 §:n mukaisesti.

Mikäli kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvan kiinteistön haltija ei ole huolehtinut edellä mainitulla tavalla liittymisestä kunnan järjestämään jätehuoltoon seka-, bio- tai muiden

kierrätettävien jätteiden osalta, jätehuoltoviranomainen liittää kiinteistön kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kiinteistön haltijalle ilmoitetaan liittämisestä ja kerrotaan liittämisen perusteet sekä liittämisestä seuraavat velvoitteet. Tämän jälkeen Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa kiinteistölle näiden jätehuoltomääräysten edellyttämät jätetiedot 20 §:n mukaisesti.

Erilliskerättävien kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen on liityttävä vastaavasti näiden jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ien niin edellyttäessä 48 §:ssä asetettujen siirtymäsäännösten mukaisesti.

Jätehuoltoviranomainen voi päättää, ettei sekajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta järjestetä joillakin tietyillä alueilla kuljetus- tai muista olosuhteista johtuen. Tällaisella alueella sijaitsevan kiinteistön jätehuoltopalvelut järjestetään liittämällä kiinteistö 9 §:n mukaisen aluejätepisteen käyttäjäksi. Kiinteistön haltijalle ilmoitetaan liittämisestä ja kerrotaan liittämisen perusteet sekä liittämisestä seuraavat velvoitteet. Aluejätepisteen käyttäjän tulee luovuttaa jäte toimialueella sijaitsevaan aluejätepisteeseen.

Myös kiinteistöittäisen jätteenkuljetusalueen ulkopuolella sijaitsevan kiinteistön on mahdollista yksin tai yhdessä muiden kiinteistöjen kanssa liittyä kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen asiakkaaksi, mikäli kulkuyhteydet mahdollistavat jätteen noudon. Kiinteistö voi ottaa yhteyttä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ön selvittääkseen mahdollisuuden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen siirtymiseen.

Kiinteistön haltija on velvollinen ilmoittamaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle asiakkuuttaan koskevista muutoksista 44 §:n mukaisesti.

Nokian kaupungin alueella liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteen jätteenkuljetukseen tapahtuu ottamalla yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksyttiin jätteenkuljettajaan ja tekemällä sopimus lietteen noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti sekä luovuttamalla liete kuljetettavaksi kunnan määräämään vastaanottoaikaan. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada jätteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin.

8 § KIMPPA ELI YHTEINEN KERÄYSPISTE

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen haltijat voivat keskinäisen sopimuksen perusteella käyttää yhteistä keräysvälinettä/-välineitä ja keräyspistettä.

Kimppa-astiaa koskevassa sopimuksessa tulee osapuolina olla yhteistä keräysvälinettä käyttävien kiinteistöjen haltijat. Kimpan perustamisesta, kerättävistä jätelajeista ja käytettävistä keräysvälineistä sekä keräyspisteen sijoittamisesta, käyttäjien maksuosuuksista ja yhteyshenkilöstä on sovittava kirjallisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Sopimukset ja sitä koskevat muutokset on toimitettava tiedoksi Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle.

Kimpan yhteyshenkilö toimii kimpan vastuuhenkilönä kimpan osakkaiden välisessä viestinnässä ja viestinnässä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Kimpassa tapahtuvista muutoksista ja kimppa-astian käytöstä luopumisesta on ilmoitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle sekä kimpan osakkaille.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kieltää kimppa-astian käyttämisen, mikäli käytöstä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle.

9 § ALUEJÄTEPISTE

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt käyttävät aluejätepistettä. Aluejätepisteen käyttöoikeus on ainoastaan jätetaksan mukaisen vuosimaksun maksavilla asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä. Aluejätepiste on tarkoitettu kotitalouksien päivittäiselle jätteelle, eikä sinne saa viedä vaarallisia jätteitä, yritystoiminnan jätteitä eikä suuria kertaeriä tai suurikokoisia jätteitä. Aluejätepisteen käyttäjä kuljettaa itse jätteensä asianmukaisesti lajiteltuna ja pakattuna aluejätepisteeseen.

10 § JÄTTEIDEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Putkikeräysjärjestelmään perustuva jätteenkeräys on käytössä asuinalueilla, joiden kaavassa tai muussa suunnittelussa on todettu alueelle toteutettavan keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä ja osoitettu paikat keräyspisteille.

Alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, *kiinteistöjen haltijat ovat järjestäneet yhteisesti 14-16 §:ien velvoitteet huomioivat jätteiden vastaanottopaikat jätteen keräysjärjestelmään* jätteen keräysjärjestelmään perustuva jätteenkeräys on käytössä asuinalueilla, joiden kaavassa tai muussa suunnittelussa on todettu alueelle toteutettavan keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä ja osoitettu paikat keräyspisteille.

Kiinteistön haltijan, sitä edustavan tai sen valtuuttaman tahon on järjestettävä keräyspaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten niille 15 ja 16 §:ssä määrätyille jätelajeille, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä.

Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen yhteisesti järjestettyinä jätteen keräysvälineinä toimivat jätteiden putkikeräysjärjestelmän koonta-asema sekä niiden jätteiden osalta, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä, täydentävät lähikeräyspisteet. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämä jätteenkuljetus alkaa edellä mainituista keräyspisteistä.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettamisesta säädetään näiden määräysten 12 §:ssä.

Jätteiden putkikeräysjärjestelmään liittynyt kiinteistö ei ole velvollinen järjestämään putkikeräysjärjestelmässä tai sitä täydentävissä lähikeräyspisteissä kerätyn jätteen keräyspistettä omalle kiinteistölleen.

11 § LÄHIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Lähikeräysjärjestelmään perustuva jätteenkeräys on käytössä asuinalueilla, joiden kaavassa tai muussa suunnittelussa on todettu alueelle toteutettavan keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä ja osoitettu paikat keräyspisteille.

Alueilla, joilla on käytössä jätteiden lähikeräysjärjestelmä, kiinteistöillä on velvollisuus liittyä kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymällä lähikeräysjärjestelmään. Alueet rajataan erillisillä jätehuoltolautakunnan päätöksillä, ellei muussa suunnittelussa ole rajattu sitä, ketä pisteen käyttö koskee.

Lähikeräysjärjestelmässä kiinteistöjen keräysvälineet sijaitsevat kiinteistöille osoitetulla yhteisellä keräyspaikalla.

12 § KIINTEISTÖITTÄISEEN JÄTTEENKULJETUKSEEN TAI ALUEJÄTEPISTEISIIN SOVELTUMATTOMIEN JÄTTEIDEN KULJETTAMINEN

Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai sovellu kerättäväksi aluejätepisteisiin tai ekopisteisiin, on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamaan tai tuottajayhteisön järjestämään vastaanottopaikkaan. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse tai tilaamalla Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tai muun jätehuoltoyrityksen tarjoaman erillisen noutopalvelun.

Jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu näistä jätehuoltomääräyksistä poiketen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta.

3 Luku Jätteiden lajittelu kiinteistöllä

13 § ERIKSEEN LAJITELTAVAT JÄTELAJIT

Kunnan järjestämän jätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava erikseen erilliskerättävät jätteet siltä osin kuin niiden keräys on järjestetty kiinteistöittäisesti tai alueellisissa keräyspisteissä. Jätteen haltija huolehtii jätteiden lajittelusta ja keräykseen toimittamisesta.

Erikseen kerättävät jätelajit tulee laittaa kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen keräysvälineeseen tai tuottajien tai kunnan järjestämiin alueellisiin keräyspisteisiin. Jätteenkeräysvälineeseen saa laittaa vain kyseiseen keräysvälineeseen tarkoitettua jätettä. Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätteenkeräysvälineet erilliskerättäville jätteille näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, mikäli 15-16 §:ssä asetetut jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet koskevat kiinteistöä. Mikäli kiinteistön haltija ei ole järjestänyt vaadittuja jätteenkeräysvälineitä erilliskerättäville jätteille, Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa jätteenkeräysvälineet kiinteistölle näiden jätehuoltomääräysten 7 §:n ja 20 §:n mukaisesti.

Jätteiden lajittelussa on noudatettava kulloinkin voimassa olevia lajitteluohjeita. Kiinteistön haltijan on tiedotettava asukkaita ja kiinteistön muita käyttäjiä ajantasaisista jätteiden lajitteluohjeista ja asukkaiden ja muiden jätteen haltijoiden velvollisuudesta lajitella jätteensä.

14 § SEKAJÄTE

Kaikilla kunnan järjestämän kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä tulee olla käytössään sekajätteen keräysväline. Kiinteistöillä syntyvä muu kuin kierrätystä varten lajiteltu erilliskerätty jäte on laitettava kiinteistön sekajätteen keräysvälineeseen 22 §:ssä mainittuja jätteitä lukuun ottamatta.

15 § ASUMISESSA SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET

Asumisessa syntyvät kierrätykseen soveltuvat jätteet on lajiteltava ja laitettava omiin keräysvälineisiinsä 48 §:ssä asetettuja siirtymäsäännöksiä noudattaen seuraavasti:

Huoneistojen lukumäärä kiinteistöllä	Biojäte	Kartonki-pakkaukset	Pienmetalli	Lasi-pakkaukset	Muovipakkaukset	Paperi
5 tai enemmän	X	X	X	X	X	kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät
1-4	X*					

* Erilliskeräysvelvoite koskee niitä asuinkiinteistöjä, jotka sijaitsevat erikseen määritellyllä biojätteen velvoitealueella. Velvoitealue on määritelty jätehuoltomääräysten liitteessä 1 sekä alueellisen jätehuoltolautakunnan internet-sivuilla osoitteessa www.tampere.fi/jatehuoltomaaraykset. Jätehuoltoviranomainen tarkistaa biojätteen erilliskeräysvelvoitteita koskevan alueen määrittelyn vähintään viiden vuoden välein taajama-alueissa tapahtuneiden muutosten perusteella.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan näiden jätehuoltomääräysten 18 §:n mukaisesti ja kompostoinnista on tehty 18 a §:n mukainen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Mikäli erilliskeräykseen velvoitetulla kiinteistöllä kompostoidaan biojätettä vain osan kiinteistön käyttäjästä, esimerkiksi kesäkaudella (toukokuu-syyskuu), on kiinteistön liityttävä biojätteen erilliskeräykseen talvikaudeksi (lokakuu-huhtikuu) ja tehtävä jätehuoltomääräysten mukainen ilmoitus kesäkauden kompostoinnista.

Kiinteistöt, joita edellä mainitut erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat halutessaan sopia Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa kierrätettävien jätteiden kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen liittymisestä. Kaikilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilla kiinteistöillä yhdyskuntajätteen kiinteistöittäisestä kuljettamisesta huolehtii Pirkanmaan Jätehuolto Oy 6 §:n mukaisesti.

16 § MUILLA KUNNALLISEN YHDYSKUNTAJÄTEHUOLLON PIIRISSÄ OLEVILLA KIINTEISTÖILLÄ SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvät kierrätykseen soveltuvat jätteet on lajiteltava ja laitettava omiin keräysvälineisiinsä 48 §:ssä asetettuja siirtymäsäännöksiä noudattaen seuraavasti:

Jätelajit	Lajiteltava ja erilliskerättävä, jos
Biojäte	sitä syntyy viikossa vähintään 10 kilogrammaa,
Kartonkipakkaukset	sitä syntyy viikossa vähintään 5 kilogrammaa,
Pienmetalli	sitä syntyy viikossa vähintään 2 kilogrammaa
Lasipakkaukset	sitä syntyy viikossa vähintään 2 kilogrammaa
Muovipakkaukset	sitä syntyy viikossa vähintään 5 kilogrammaa,
Paperi	kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät.

Kiinteistöt, joita edellä mainitut erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat halutessaan sopia Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa kierrätettävien jätteiden kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen liittymisestä. Kaikilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilla kiinteistöillä jätteen kiinteistöittäisestä kuljettamisesta huolehtii Pirkanmaan Jätehuolto Oy 6 §:n mukaisesti.

17 § MUUT ERIKSEEN KERÄTTÄVÄT JÄTTEET

Muut kuin kiinteistöittaisen keräyksen piiriin kuuluvat tuottajavastuun alaiset jätteet, kuten paristot ja akut sekä sähkö- ja elektroniikkaromu, on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäväksi näissä jätehuoltomääräyksissä erikseen luvussa 9 annettujen jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Risut, oksat ja puutarhajäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tai kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvissa toiminnoissa, mukaan lukien asumisessa, syntyvä rakennus- ja purkujäte tulee lajitella valtioneuvoston asetuksen jätteistä mukaisesti. Kotitalouden omatoimisessa, suhteellisen pienimuotoisessa remontoinnissa ja rakentamisessa syntyvät jätteet, jotka soveltuvat kuljetettaviksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, tai joiden kuljetuksesta kiinteistön haltija omatoimisesti huolehtii, on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamaan vastaanottopaikkaan. Rakennus- ja purkujätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa määrätään näiden jätehuoltomääräysten § 19:ssä.

Kunnan vastuulle kuuluvasta saostus- ja umpisäiliölietteestä määrätään näiden jätehuoltomääräysten 8 luvussa.

4 Luku Jätteen omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

18 § KOMPOSTOINTI

Kiinteistöllä saa kompostoida biojätettä ja kuivakäymäläjätettä sekä jätevesijärjestelmistä syntyvää kompostoituvaa jätettä, mikäli kompostointia ei ole erikseen kielletty kaavamääräyksiin, terveydensuojeluasetuksessa tai muissa säädöksissä. Kompostoinnissa on myös huomioitava mahdolliset asiaa koskevat kunnan ympäristönsuojelumääräykset.

Kompostori on sijoitettava, rakennettava ja ylläpidettävä niin, ettei sen käytöstä aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle, ympäristölle tai naapurustolle. Kompostoria on hoidettava niin, että se on aina asianmukaisessa kunnossa. Kompostoinnista ei saa aiheutua roskaantumista. Kompostoriin ei saa sijoittaa jätteitä, jotka haittaavat kompostoitumista tai kompostituotteen käyttöä. Kompostoriin ei saa myöskään laittaa vieraslajeiksi luokiteltujen kasvien lisääntymiskykyisiä osia (juuria tai siemeniä).

Kompostia ei saa poistaa kompostorista ennen kuin jätteet ovat maatuneet. Maatuneen kompostin voi jälkikompostoida kompostorin ulkopuolella riittävää huolellisuutta noudattaen. Kompostimulta on hyödynnettävä kiinteistöllä.

Kompostori voi olla myös useamman lähekkäin sijaitsevan kiinteistön tai huoneiston yhteinen. Mikäli kyseessä on useamman huoneiston tai kiinteistön yhteinen kompostori, kompostorille on nimettävä vastuuhenkilö.

Eiintarvikejätteen kompostoinnin tulee tapahtua sitä varten suunnitellussa suljetussa ja tukevarakenteisessa sekä hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty (kompostorissa ei saa olla yli 7 mm:n rakoja). Kompostorin tilavuus tulee suhteuttaa kiinteistöllä syntyvän elintarvikejätteen määrään, huomioiden kylmien vuodenaikojen aiheuttama kompostoitumisprosessin hidastuminen.

Eiintarvikejätteet voidaan käsitellä myös ns. Bokashi –menetelmällä tai muulla vastaavalla fermentointimenetelmällä. Fermentoitu eli käymisprosessoitu jäte tulee jälkikäsitellä kompostoimalla suljetussa ja ilmastoidussa kompostorissa ennen jätteen omatoimista hyödyntämistä. Jälkikompostointi maahan kaivamalla on kiellettyä.

Eiintarvikejätteen kompostoinnista (myös Bokashin ja muiden vastaavien menetelmien käytöstä) on tehtävä kompostointi-ilmoitus 18 a §:n mukaisesti. Jos kiinteistöllä huolehditaan elintarvikejätteen käsittelystä omatoimisesti näiden jätehuoltomääräysten tai ympäristöluvan tai muun ympäristönsuojeluviranomaisen antaman hyväksynnän nojalla, ei elintarvikejätettä sisältävää biojätettä tarvitse luovuttaa biojätteen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Kuivakäymäläjätteen, lemmikkieläinten ulosteiden sekä näiden määräysten 39 §:ssä tarkoitetun, ulosteperäistä jätettä sisältävän pienpuhdistamolietteen kompostoinnin tulee tapahtua vain sitä varten suunnitellussa, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa tai käymälälaitteessa, josta valumavesien pääsy maaperään on estetty ja joka on haittaeläimiltä suojattu. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi. Kesto lasketaan siitä, kun tuoretta käymäläjätettä ei enää lisätä kompostiin. Käymäläjätettä ei saa haudata maahan, viedä alueelliseen keräyspisteeseen eikä laittaa kiinteistökohtaiseen keräysastiaan. Useamman kuin yhden talouden kuivakäymäläjätteen kompostoinnista (mm. siirtolapuutarhat) tulee tehdä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Puutarhajätettä, fosforinpoistokaivon lietteitä ja vähäisiä määriä harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteitä, vähintään vuoden ajan vanhennettua suotonestettä sekä vähintään kuukauden ajan vanhennettua virtsaa voidaan kompostoida kompostorissa, puu- tai metallikehikossa tai aumassa.

Pihojen ja puutarhojen hoidossa syntyvien puutarhajätteen vienti puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille on kielletty ilman maanomistajan lupaa.

Pienpuhdistamo- tai harmaan jätevesilietteen kompostoinnista on tehtävä ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle jätehuoltomääräysten 39 §:n mukaisesti.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kieltää kompostorin käytön, jos sen käytöstä aiheutuu ympäristö- tai terveyshaittaa.

18 a § KOMPOSTOINTI-ILMOITUS

Elintarvikejätteen kompostoinnista ja kompostoinnin lopettamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kahden (2) kuukauden kuluessa kompostoinnin aloittamisesta tai sen lopettamisesta.

Jätteen haltijan on ilmoitettava jätehuoltoviranomaiselle jäteasetuksen 43 §:ssä vaaditut tiedot sekä tiedot kiinteistön käytöstä, kompostorin rakenteesta ja mahdollisesta useamman kiinteistön yhteisestä kompostoinnista.

Useamman kiinteistön käyttäessä yhteistä kimpapakompostoria, tulee jokaisen kompostoria käyttävän kiinteistön tehdä jätehuoltoviranomaiselle oma kompostointi-ilmoitus. Yhteisellä kompostorilla tulee olla määritelty biojätteen käsittelystä vastaava henkilö, joka vastaa siitä, että kompostointi tapahtuu jätehuoltomääräysten mukaisesti. Mikäli kimpapakompostorin vastuhenkilö lopettaa kompostoinnin, katsotaan kompostointi päättyneeksi myös muiden kimpapakompostoria käyttäneiden kiinteistöjen osalta.

Ilmoitus elintarvikejätteen kompostoinnista on uusittava jätehuoltoviranomaiselle viiden vuoden välein.

19 § JÄTTEEN POLTTAMINEN JA HAUTAAMINEN

Jätteen hävittäminen polttamalla on kielletty tässä pykälässä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Kielto ei koske sellaista jätteen hyödyntämistä, johon on saatu ympäristölupa tai muu viranomaisen hyväksyntä. Jätteen polttamisessa on myös huomioitava mahdolliset asiaa koskevat kunnan ympäristönsuojelumääräykset.

Taajama-alueiden ulkopuolella saa polttaa avopolttona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia.

Kiinteistön tulipesissä saa polttaa kuivia risuja ja oksia sekä puhdasta, kuivaa, kyllästämätöntä ja maalaamatonta puutavaraa. Paperia ja kartonkia saa polttaa vain sytykkeenä.

Kaikessa polttamisessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Polttaminen ei saa aiheuttaa naapurustolle savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa.

Jätteen hautaaminen maahan on kielletty. Maarakentamisessa voidaan jätettä sijoittaa maaperään hyödyntämistarkoituksessa ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla asiaa koskevia

säännöksiä, kuten ympäristönsuojelulakia, MARA-asetusta (VNA 843/2017) tai mahdollisia kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä noudattaen.

Kuolleiden lemmikki- ja tuotantoeläinten ja eläinjätteiden hävittämisestä on säädetty erikseen Ruokaviraston ohjeistuksella. Tarkempia ohjeita antavat kuntien terveydensuojeluviranomaiset.

5 Luku Jätteiden keräysvälineet ja niiden tyhjentäminen

20 § KERÄYSVÄLINETYYPIT

Jätteen keräysvälineen on sovellettava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää. Keräysvälineen on lisäksi sovellettava alueella käytössä olevalle kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen kuljetuskalustolle. Keräysvälineet ja niiden tyhjennysväli on mitoitettava riittäväksi siten, että keräysvälineet ovat aina suljettavissa eikä roskaantumista aiheudu.

Keräysvälineiden tulee olla käyttökuntoisia, tiiviitä ja kuormauskäsittelyn sekä kuumapesun kestäviä. Keräysvälineiden tulee täyttää työturvallisuusvaatimukset.

Keräysvälineinä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa saa käyttää ainoastaan seuraavat ehdot täyttäviä keräysvälineitä:

- käsin siirrettäviä, pyörällisiä, 140–770 litran muovisia, kannellisia jäteastioita, jotka voidaan tyhjentää jäteautoon koneellisesti,
- maahan upotettuja tai maan pinnalle asennettuja, jätteille erityisesti suunniteltuja keräysvälineitä, jotka tyhjennetään jäteautoon ajoneuvossa olevalla nosturilla,
- puristinsäiliöitä, jotka kuljetetaan jätteen vastaanottopaikalle tyhjennettäväksi,
- vaihtolavasäiliöitä, jotka kuljetetaan jätteen vastaanottopaikalle tyhjennettäväksi,
- putkikeräysjärjestelmän alueella jätelajikohtaisia syöttöpisteitä.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Pirkanmaan Jätehuolto Oy voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin keräysvälineiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa käsin siirrettävät keräysvälineet (140-770 litraa) kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluville kiinteistöille niiden kuuluessa kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai näiden jätehuoltomääräysten 15-16 §:ssä asetettujen jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden koskiessa kiinteistöä. Kiinteistöillä käytössä olevat kiinteistön haltijan omistamat, käsin siirrettävät keräysvälineet korvataan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n keräysvälineillä, kun niiden kunto tai työturvallisuus sitä edellyttää tai mikäli astia ei täytä muita edellä mainittuja keräysvälineelle määriteltyjä ehtoja. Keräysvälineiden korvaamisen tarpeen arvioi Pirkanmaan Jätehuolto Oy, joka toimittaa korvaavat keräysvälineet kiinteistölle.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimittamia keräysvälineitä on säilytettävä ja käytettävä asianmukaisesti eikä niitä saa käyttää muihin tarkoituksiin. Kiinteistön haltija vastaa hallinnassaan olevien Pirkanmaan

Jätehuolto Oy:n keräysvälineiden vahingoittumisesta tai katoamisesta tai tuhoutumisesta, jolloin Pirkanmaan Jätehuolto Oy:llä on oikeus periä keräysvälineen haltijalta kulloinkin voimassa olevan jätetaksan mukainen korvausmaksu. Kiinteistön haltija ei ole vastuussa keräysvälineen normaalista kulumisesta tai Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kuljetusurakoitsijan aiheuttamista vahingoista, jolloin Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa maksutta uuden keräysvälineen kiinteistölle.

21 § KERÄYSVÄLINEEN MERKITSEMINEN

Mikäli kiinteistöllä, yhteisissä keräyspisteissä eli kimppa-astioissa tai aluejätepisteissä on useampia jätteen keräysvälineitä, kerättävän jätelajin nimi tulee merkitä selvästi keräysvälineen kanteen ja/ -tai etuseinään kiinnitettävällä riittävän suurella, jäteastiaan kerättävän jätelajin ilmoittavalla kyltillä ja/ tai tekstitarralla. Tarrassa tai kyltissä on oltava keräyksestä vastaavan tahon yhteystiedot. Jätelaji ilmoitetaan käyttämällä näissä jätehuoltomääräyksissä käytettyjä jätelajinimityksiä, jotka ovat:

- sekajäte
- biojäte
- paperi
- kartonkipakkaukset
- metalli
- lasipakkaukset
- muovipakkaukset

Keräysväline, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä tai joka sijaitsee ryhmässä muiden kiinteistöjen keräysvälineiden kanssa, on merkittävä yksilöidysti esimerkiksi kiinteistön numeroa tai kirjainta vastaavalla merkinnällä.

Vaarallisten jätteiden merkitsemisestä säädetään näiden jätehuoltomääräysten 40 §:ssä.

22 § KERÄYSVÄLINEEN TÄYTTÄMINEN

Kuhunkin keräysvälineeseen saa laittaa vain jätettä, jonka keräykseen se on tarkoitettu. Keräysväline on aina täytettävä siten, että se voidaan tyhjentää koneellisesti.

Käsin siirrettävää keräysvälinettä ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, keräysvälineen rakenteen tai jätteen painon vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin. Käsin siirrettävän pyörällisen keräysvälineen suurin sallittu paino on 60 kg. Tilavuudeltaan suurempaan puristamattomaan keräysvälineeseen saa laittaa enintään 100 kg jätettä kuutiometriä (m³:ä) kohti ylittämättä keräysvälineen suurinta sallittua kuormitusta (SWL –luku), joka tulee olla merkittynä keräysvälineeseen.

Jätteet tulee keräysvälineen likaantumisen ja ympäristön roskaantumisen välttämiseksi pakata ennen niiden sijoittamista keräysvälineeseen. Biojätteen keräysvälineeseen ei saa laittaa pakkaamatonta

eikä nestemäistä biojätettä. Biojätteet on tarvittaessa valutettava ennen keräysvälineeseen laittamista.

Jätteenkeräysvälineisiin ei saa laittaa sinne kuulumattomia jätteitä. Keräysvälineisiin ei saa laittaa jätteitä, jotka haittaavat jätteiden kierrätystä, energiana hyödyntämistä tai vaarantavat työturvallisuuden.

Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keräysvälineisiin tai keräyspaikkaan ei saa laittaa:

- palo- tai räjähdysvaaraa aiheuttavia jätteitä
- vaarallisia jätteitä (ml. lääkkeitä)
- nestemäisiä jätteitä
- erityisjätteitä (esim. pistävät ja viiltävät jätteet)
- käymäläjätettä
- kuumaa tuhkaa
- palosammuttimia
- litiumakkuja tai -paristoja
- muita esineitä tai aineita, jotka voivat aiheuttaa vaaraa jätteen tuojille, astioiden tyhjentäjille tai jätteen käsittelijöille
- esineitä tai aineita, jotka voivat vahingoittaa keräysvälinettä, kuljetuskalustoa tai vaikeuttaa jätteen kuormaamista tai purkamista
- kiviä, maa-aineksia, lakaisuhiekkaa
- suuria määriä rakennus- ja purkujätteitä
- suuria määriä puutarhajätettä tai risuja.

Tuhkaa, nokea tai pölyävää jätettä voidaan laittaa keräysvälineeseen, jos ne ovat kylmiä, kauttaaltaan kyltemättömiä ja tarkoituksenmukaisesti pakattuja.

23 § KERÄYSVÄLINEIDEN TYHJENNYSVÄLIT

Kiinteistöjen keräysvälineet on tyhjennettävä säännöllisesti ja riittävän usein niin, etteivät ne aiheuta ympäristö- tai terveyshaittaa eivätkä roskaantumista. Keräysvälineiden ylitäyttymisestä ei saa seurata erilliskerättävien jätteiden päätymistä sekajätteen joukkoon. Keräysvälineet on tyhjennettävä vähintään seuraavasti:

Jätelaji	Pisin mahdollinen jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennysväli
Sekajäte, jos kiinteistöllä ei ole biojätteen erilliskeräystä tai kompostointia	4 viikkoa

Jätelaji	Pisin mahdollinen jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennysväli
Sekajäte, jos kiinteistöllä biojätteen erilliskeräys tai kompostointi*	8 viikkoa
Biojäte	kesä (touko-syyskuu) 2 viikkoa talvi (loka-huhtikuu) 4 viikkoa
Biojäte (syväkeräyssäiliö)	4 viikkoa
Erilliskerättävät jätteet	Muovipakkaukset ja kartonkipakkaukset: 8 viikkoa Lasipakkaukset ja pienmetalli: 52 viikkoa

* Eintarvikejätettä sisältävän biojätteen kompostoinnista on tehtävä ilmoitus näiden jätehuoltomääräysten 18 a §:n mukaisesti.

Jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit koskevat myös vapaa-ajan asuntoja niiden käytössäoloaikana.

Keräysvälineiden tyhjennysvälin on sovelluttava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n jätteenkuljetusjärjestelmään. Pirkanmaan Jätehuolto Oy voi muuttaa suunnitellun tyhjennyspäivän toiseksi, jos se on kuljetusreittimuutosten kannalta tarkoituksenmukaista. Pirkanmaan Jätehuolto Oy voi lisäksi tilapäisesti siirtää arkipyhäviikolle sattuvan tyhjennyksen joko pyhiä edeltäville tai seuraaville päiville tai siirtää tyhjennyspäivän haitallisten liikenne- tai keliolosuhteiden tai teknisten häiriöiden vuoksi.

Jäteastian tyhjennysväliä on mahdollista pidentää näissä jätehuoltomääräyksissä määrätyistä vähimmäistyhjennysväleistä. Poikkeusta haetaan kunnan jätehuoltoviranomaiselta 46 §:n mukaisesti.

Jätteet, joiden säilyttäminen kiinteistöllä voi aiheuttaa hygieenistä tai muuta terveyshaittaa, on kuljetettava viivytyksettä asianmukaiseen käsittelyyn.

24 § KERÄYSVÄLINEEN TYHJENNYSTEN KESKEYTTÄMINEN

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi kiinteistön ollessa täysin käyttämättömänä. Määräaikaisen keskeytyksen kestäessä yhdestä (1) viikosta kahteentoista (12) kuukauteen, keskeytyksestä sovitaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Keskeytyksen alkamisesta tulee sopia jätteyhtiön kanssa vähintään viikkoa ennen keskeytyksen toivottua alkamisajankohtaa.

Keskeytyksen tai lyhytaikaisten peräkkäisten keskeytysten kestäessä yli vuoden tai mikäli lyhytaikaisia keskeytyksiä on peräkkäin useampia kuin kaksi, keskeytyksen myöntäminen edellyttää poikkeamista jätehuoltomääräyksistä. Poikkeusta haetaan kunnan jätehuoltoviranomaiselta 46 §:n mukaisesti. Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on luotettavasti esitetyn syyn perusteella kokonaan käyttämätön.

Keräysväline on tyhjennettävä ennen keskeytyksen alkamista.

25 § LISÄJÄTE

Keräysvälineen ulkopuolelle saa jättää jätettä vain poikkeustapauksissa. Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna keräysvälineeseen, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen. Tämä koskee ainoastaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavia jätteitä. Muu kuin jätessäkin tai pussissa oleva kerättäväksi tarkoitettu jäte on merkittävä selvästi lisäjätteeksi.

Lisäjätteen tulee olla jätettä, joka koostumuksensa, määränsä ja kokonsa puolesta muutenkin kuuluisi kyseiseen keräysvälineeseen. Mikäli lisäjäte-erä on suurempi kuin keräysvälineen tilavuus, lisäjätteestä on ilmoitettava etukäteen Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle.

Lisäjäte on pakattava niin, että jätteenkuljettaja saa sen helposti ja turvallisesti kuormattua. Lisäjätteen ottamisesta kuljetukseen ei saa aiheutua riskiä työturvallisuudelle. Irtojätessäkin tai muu jätepakkaus saa painaa korkeintaan 20 kg. Mikäli lisäjäte on muuta kuin keräysvälineeseen kuuluvaa jätettä tai mikäli lisäjäte aiheuttaa työturvallisuusriskin, lisäjätettä ei oteta jätteenkuljetukseen.

Mikäli lisäjätettä sisältävä pussi tai säkki rikkoutuu liiallisen painon tai muun jätteestä johtuvan ominaisuuden vuoksi, lisäjätteen tuottaja on vastuussa mahdollisista siivoustoimenpiteistä.

Mikäli lisäjätettä muodostuu toistuvasti, jätteen tuottaja tai keräyspisteen haltija on velvollinen lisäämään keräysvälineen täyttötilavuutta tai lyhentämään tyhjennysväliä.

26 § KERÄYSVÄLINEEN KUNNOSSAPITO

Keräysvälineen haltijan on huolehdittava keräysvälineidensä kunnossapidosta siten, etteivät ne aiheuta terveyshaittaa, hajuhahtaa, ympäristön likaantumista tai roskaantumista, houkuttele haittaeläimiä tai aiheuta turvallisuusriskiä käyttäjille tai tyhjentäjille.

Keräysvälineen haltijan on huolehdittava keräysvälineiden puhtaanapidosta, sillä osin kuin em. toimenpiteet eivät sisälly veloituksettomina palveluina jätetaksaan sekä siitä, etteivät jäteastiat pääse siirtymään paikoiltaan ja että jäteastioiden kannet pysyvät kaikissa sääolosuhteissa suljettuina.

6 Luku Jätteiden keräyspisteet

27 § KERÄYSVÄLINEIDEN SJOITTAMINEN

Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätteiden keräyspiste, johon voidaan sijoittaa riittävä määrä näiden jätehuoltomääräysten 20 §:n mukaisia jätteen keräysvälineitä. Keräyspiste on sijoitettava siten, että keräysvälineet ovat turvallisesti ja esteettömästi tyhjennettävissä. Kiinteistön haltija huolehtii keräysvälineiden sijoituspaikan asianmukaisesta varustuksesta, kunnosta ja siisteydestä.

Keräysvälineet voidaan sijoittaa ulkotilaan avoimeen paikkaan, aitaukseen, katokseen, erilliseen suojarakennukseen tai rakennuksessa olevaan jätehuoneeseen. Keräysvälineet on sijoitettava tasaiselle, tukevalle, vaakasuoralle ja kulutusta kestäväälle alustalle.

Keräysvälineellä tulee olla pysyvä paikka, josta keräysväline tyhjennetään. Kiinteistön haltijan on huolehdittava siitä, etteivät keräysvälineet pääse itsestään siirtymään paikoiltaan ja että kannet pysyvät kaikissa sääolosuhteissa suljettuina. Käsillä siirrettävät keräysvälineet on sijoitettava sellaiseen paikkaan, johon jäteauto pääsee esteettömästi vähintään 5 metrin päähän keräysvälineestä. Kiinteistön olosuhteista johtuen keräysväline voidaan sijoittaa myös tätä kauemmas, mutta tyhjennyksestä peritään tällöin jätetaksan mukainen lisämaksu. Käsillä siirrettävät keräysvälineet tulee sijoittaa kiinteistölle tai tulotien varteen.

Keräysvälineet, joita ei voi siirtää käsillä (jätessäiliöt, vaihtolavat, yms.), on sijoitettava siten, että jäteautolla pääsee esteettömästi niiden välittömään läheisyyteen. Kuormauspaikan ja syväkeräysvälineiden välillä tulee olla suora kävely-yhteys. Nosturiautolle on oltava tasainen ja kovapohjainen kuormauspaikka. Keräysvälineet on sijoitettava niin, että keräysvälineen ympärille ja yläpuolelle jää riittävästi vapaata tilaa, jotta ne voidaan tyhjentää turvallisesti. Jäteautolle tulee olla riittävä tila, jotta se pääsee sujuvasti tyhjennyspaikalle ja tyhjennys voidaan suorittaa turvallisesti sekä aiheuttamatta vaaraa.

Keräyspisteiden, jätetilojen ja syväkeräysvälineiden rakentamisessa ja sijoittamisessa kiinteistölle on noudatettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ohjeistusta ja voimassa olevaa RT-korttia asuinkiinteistöjen jätehuollosta (RT 69-11190).

Mikäli kiinteistöllä ei ole keräyspaikaksi soveltuvaa paikkaa, kiinteistön haltijan on selvitettävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen. Jos alue, jolle keräysväline sijoitetaan, ei ole keräysvälineen haltijan omistuksessa tai hallinnassa, keräysvälineen sijoittamiseen on oltava maa-alueen omistajan tai haltijan suostumus. Jos keräyspaikan perustaminen kiinteistön välittömään läheisyyteen ei ole mahdollista, kiinteistön haltijan on haettava jätehuoltoviranomaiselta näiden jätehuoltomääräysten 9 §:n mukaista aluejätepisteen käyttöoikeutta sekä jätteen osalta. Mikäli kiinteistön haltija laiminlyö edellä mainitut velvoitteet, jätehuoltoviranomainen voi kiinteistön haltijaa kuultuaan liittää kiinteistön aluejätepisteen käyttäjäksi, jos keräysvälineelle ei ole kiinteistöltä tai sen välittömästä läheisyydestä löydetty sellaista sijaintia, mistä sen turvallinen ja esteetön tyhjennys on mahdollista.

Kiinteistön haltijan on noudatettava keräyspisteen ja keräysvälineiden sijoittamisessa sekä jätetilan rakentamisessa näiden jätehuoltomääräysten ohella kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, muita maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön määräyksiä, terveydensuojelujärjestyksiä, ympäristönsuojelumääräyksiä, kaavamääräyksiä sekä laitevalmistajan ohjeita.

Mikäli kiinteistölle ei ole kiinteistön olosuhteista johtuen mahdollista sijoittaa jätehuoltomääräysten mukaisesti osaa tai kaikkia edellytetyistä jätteiden keräysvälineistä, kiinteistön haltijan tulee hakea 46 §:n mukaista poikkeusta näistä jätehuoltomääräyksistä.

28 § JÄTETILAT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SUOJAUS

Mikäli keräysvälineet sijoitetaan jätehuoneeseen, -katokseen, aitaukseen tai erilliseen suojarakenteeseen, jätetila on mitoitettava siten, että yksittäinen jäteastia voidaan ottaa tyhjennettäväksi siirtämättä muita astioita. Mikäli keräysvälineet suojataan ulkotiloissa aitauksella tai näköesteellä, suojauksen on oltava riittävän väljä keräysvälineiden sujuvaa tyhjennystä varten. Suojaus ei saa toimia esteenä eikä työturvallisuutta haittaavana tekijänä keräysvälineen tyhjentämiselle missään sääolosuhteissa.

Jätetilaan tulee päästä suoraan ulkotiloista. Sisäänkäynnin yhteydessä ei saa olla kynnystä, porrasta tai muuta saranoimatonta estettä, ellei rakentamismääräyksistä, rakenteellisista vaatimuksista tai paloturvallisuussyistä muuta johdu. Jätetilaan johtava ovi on varustettava laitteella, jolla ovi saadaan pysymään auki. Jätetilassa on oltava myös riittävä ilmanvaihto ja valaistus. Jätetilan rakenteen on oltava riittävän luja ja asianmukainen, niin että keräysvälineiden siirrot tai ovien avaamiset eivät aiheuta vaurioita rakenteisiin. Jätetilaan tulee varata paikka, esimerkiksi kiinnitystaulu, lajitteluohjeille ja tiedotus- ja neuvontamateriaalille.

Kiinteistön jätteiden keräyspisteeseen tai keräysvälineen välittömään läheisyyteen ei saa sijoittaa sellaista jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu vietäväksi lisäjätteenä jätteen käsittelypaikalle tai hyödynnettäväksi.

29 § JÄTETILOJEN LUKITUS

Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin, on jätetilan oven tai portin lukituksessa käytettävä kaksoispesäistä lukkoa niin, että toiseen pesään sopii Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n käyttämä yleisavain.

Mikäli kaksoispesälukon käyttö ei ole mahdollista, voidaan käyttää seinään upotettavaa avainsäiliötä, johon sopii Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yleisavain ja johon sijoitetaan jätetilan avain. Avainsäilö on sijoitettava jätetilaan johtavan reitin välittömään läheisyyteen. Avainsäilöön sijoitettu avain on kiinteistön haltijan vastuulla. Kiinteistön haltija vastaa siitä, että avainsäilöön sijoitetulla avaimella voidaan avata vain jätehuollon järjestämiseksi tarvittavat tilat.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy voi tarvittaessa sopia asiakkaan kanssa muustakin teknisestä ratkaisusta oven lukituksessa. Kiinteistön haltija vastaa jätetilan lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta.

30 § AJOVÄYLÄT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SIIRTOVÄYLÄT KIINTEISTÖITTÄISESSÄ JÄTTEENKULJETUKSESSA

Kiinteistön haltijan on huolehdittava keräysvälineille johtavan kulkuväylän ja keräysvälineiden sijoituspaikan kunnossa- ja puhtaanapidosta. Lumen auraus ja liukkauden torjunta on hoidettava siten, että keräysvälineet voidaan turvallisesti siirtää tyhjennettäväksi.

Alueiden ja väylien, joilla keräysvälineitä siirretään jätteiden kuormausta ja kuljetusta varten, tulee olla riittävän leveitä, kovapintaisia ja tasaisia. Muilla esineillä, oksilla tai rakenteilla ei saa tukkia tai kaventaa keräysvälineiden siirtoväyliä tai jätteen kuljetusväyliä.

Keräysvälineiden siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle työturvallisuusriskin, kiinteistön haltijan on huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet tai rakenteet.

Kiinteistöllä sijaitsevan jätteenkuljetukseen käytettävän ajoväylän tulee kantaa tyhjennykseen käytettävän jäteauton paino. Jos keräysvälineiden tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisellä tiellä, yksityistienpitäjällä on vastuu tien kestävydestä ja mahdollisista tievaurioista. Jotta jäteauto voi liikkua kaikkina vuodenaikoina, myös kelirikkokaudella, tulee tienpitäjän osoittaa mahdollisten painorajoitusten aikana lupa kuljetusten suorittamiselle liikennemerkein (esimerkiksi "Huoltoajo sallittu") tai kirjallisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle (Poikkeuslupalomake jäteauton/lieteauton ajamiseen painorajoitetulla tiellä). Jäteautoa ei ajeta kiinteistön alueelle tai yksityiselle tielle, mikäli se ei kiinteistön tai tien rakenteiden vuoksi ole mahdollista. Tällöin kiinteistön haltijan tulee järjestää näiden jätehuoltomääräysten mukainen keräyspiste muuhun sijoituspaikkaan tai ajoittaa tyhjennykset kelirikkokauden ulkopuolelle.

31 § ALUEELLISET JÄTTEIDEN KERÄYSPISTEET

Alueellisia jätteiden keräyspisteitä koskevat määräykset ovat voimassa sekä kunnan, tuottajayhteisöjen että mahdollisten muiden toimijoiden järjestämällä jätteiden tai uudelleenkäyttöön kerättävien tuotteiden keräyspisteillä.

Alueelliseen keräyspisteeseen saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, jota varten keräyspisteessä on keräysväline. Jätteitä ei saa jättää keräysvälineiden ulkopuolelle. Mikäli keräysvälineet ovat täysiä, jätteet tulee toimittaa toiselle alueelliselle jätteiden keräyspisteelle.

Alueellisesta jätteen keräyspisteestä vastaavan tahon on huolehdittava keräyspisteen ylläpidosta, puhdistamisesta ja tyhjentämisestä siten, että keräyspisteestä ei aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista tai roskaantumista. Keräyspisteestä vastaavalla taholla on velvollisuus pitää keräyspaikka ja sen ympäristö siistinä ja kunnossa, ellei asiasta ole muuta sovittu erillisissä sopimuksissa. Keräyspisteessä tulee olla siitä vastaavan tahon yhteystiedot.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n on pidettävä yllä ajantasaista listaa järjestämistään keräyspisteistä kierratys.info-sivuilla.

7 Luku Jätteenkuljetus

32 § JÄTTEEN KUORMAAMINEN

Jätteen kuormaaminen taajaan asutulla alueella sijaitsevalla asuinkiinteistöllä tai sen välittömässä läheisyydessä on kielletty klo 22–6 välisenä aikana. Jätteen kuormaamisesta ei saa aiheutua roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

33 § YLEISET JÄTTEENKULJETUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Jätteet on kuljetettava sellaisessa säiliössä tai peitettävä siten, että jätteitä ei pääse kuljetuksen aikana leviämään ympäristöön eivätkä ne aiheuta tapaturmavaaraa. Jätteenkuljettaja vastaa siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä kuljetuksen aikana erillään.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä jätelain tarkoittamasta siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta ja siihen liittyvistä käytännöistä, jotka koskevat vaarallista jätettä, POP-jätettä, saostus- ja umpisäiliölietettä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietettä, rakennus- ja purkujätettä sekä pilaantunutta maa-ainesta. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on jätteen haltijan sijasta laadittava siirtoasiakirja sekä huolehdittava siirtoasiakirjaan liittyvistä velvollisuuksista kotitalouden puolesta.

34 § JÄTTEENKULJETUSREKISTERI JA KULJETUSTIETOJEN TOIMITTAMINEN

Jätteen kuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätelajeittain eritelty tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä jätelain ja -asetuksen sekä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Luovutettavien tietojen sisällöstä määrätään jäteasetuksen 42 §:ssä. Tietojen oikeellisuudesta vastaa jätteen kuljettaja. Kunnan järjestämässä

jätteenkuljetuksessa tietojen raportoinnista vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tietojen toimittamisesta vastaa jätteen kuljettaja.

Tiedot on toimitettava sähköisesti taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tiedot on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään neljännesvuosittain seuraaviin määräaikoihin mennessä:

- 30.4. (Tiedot ajalta tammi-maaliskuu)
- 31.7. (Tiedot ajalta huhti-kesäkuu)
- 31.10. (Tiedot ajalta heinä-syyskuu)
- 31.1. (Tiedot ajalta loka-joulukuu)

Lisäksi jätteen kuljettajan on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vuosittain tiivistelmätiedot kunnittain ja jätelajeittain kerätyn jätteen määrästä sekä jätteen toimituspaikoista jätelajeittain eriteltynä. Tiivistelmätietojen sisällöstä määrätään jäteasetuksen 42 §:ssä. Edellisvuotta koskevat tiivistelmätiedot tulee toimittaa 31.1. mennessä.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä, jonne edellä mainitut tiedot merkitään viipymättä niiden luovuttamisen jälkeen.

35 § JÄTTEEN VASTAANOTTO- JA KÄSITTELYPAIKAT

Jätteenkuljettajan on kuljetettava kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin kuuluvat jätteet Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Erilliskerättyjen pakkausjätteiden osalta jätteet on kuljetettava tuottajien osoittamaan vastaanottopaikkaan tai vaihtoehtoisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamaan välivarastointipaikkaan ennen toimittamista tuottajien jätehuoltoon.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ylläpitämistä vastaanotto- ja käsittelypaikoista on pidettävä listaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n internetsivuilla.

Jätteiden toimittaminen vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin on sallittu ilmoitettuina aukioloaikoina. Jätteiden toimittamisessa on noudatettava vastaanottopaikan ylläpitäjän antamia ohjeita. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin. Jätteiden keräily yleisiltä jätteiden käsittely- tai vastaanottopaikoilta ja jätteiden kuljettaminen sieltä pois on kiellettyä ellei jätelaista muuta johdu.

Jätteen haltijan tai tuojan on annettava tuotavasta jäte-erästä sen laatua, alkuperää ja tuottajaa koskevat tiedot samoin kuin tiedot laskutusta varten sekä muut viranomaisen määräämät tiedot.

Vastaanotto- tai käsittelypaikassa voidaan kieltäytyä vastaanottamasta jätettä, mikäli jäte ei ole vastaanottoehtojen mukaista tai paikkaa ei ole hyväksytty kyseisen jätelajin vastaanotto- tai käsittelypaikaksi.

Vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin ei saa toimittaa sekalaisen yhdyskuntajätteen seassa sellaisia jätelajeja, joille on järjestetty vastaanottopaikka muualla.

8 Luku Saostus- ja umpisäiliölietteet sekä erotuskaivojätteet

36 § JÄTEVESIEN KÄSITTELYJÄRJESTELMÄN KUNNOSSAPITO

Jätevesien käsittelyjärjestelmien ja lietetilojen paikat tulee olla tyhjennysajankohtana selkeästi merkittyinä ja kannet näkyvissä. Tyhjennettävän lietetilan peittävä kasvillisuus, lumi, jää ja muut tyhjennystoimintaa haittaavat esteet tulee poistaa kiinteistön haltijan toimesta ennen tyhjennystä. Lietetilan on oltava rakenteeltaan ja kunnoltaan sellainen, että siitä ei tyhjentämisen yhteydessä pääse tyhjennyskalustoon maa-aineksia. Kiinteistön haltijan on myös huolehdittava, ettei jätevesien käsittelyjärjestelmään päädy sellaista ainetta tai esinettä, joka saattaa aiheuttaa haittaa kuljetuskalustolle tai lietteen jatkokäsittelylle vastaanottopaikalla.

Kiinteistön haltijan on annettava jätevesien käsittelyjärjestelmän tyhjentäjälle tarvittavat ohjeet tyhjennyksen suorittamiseksi.

Jätevesijärjestelmän kunnan tulee olla sellainen, ettei kuljettajalle aiheudu työtaturman vaaraa. Kansien tai vastaavien avausmekanismien tulee olla ehjiä ja käsin avattavissa tai siirrettävissä. Muut kuin käsin siirrettävissä olevat kannet tulee varustaa nostolenkeillä tai tyhjennysluukuilla. Kiinteistön haltijan tulee poistaa tai avata mahdolliset järjestelmään pääsyn tai tyhjennyksen estävät lukitukset tai rakenteet ennen tyhjennystä. Vaihtoehtoisesti kiinteistön haltijan on huolehdittava riittävästä ohjeistuksesta tyhjentäjälle.

Tyhjentäjän tulee sulkea kannet huolellisesti. Kiinteistön haltijan tulee huolehtia lukolla varustetun järjestelmän uudelleen lukitsemisesta tyhjennyksen jälkeen. Kiinteistön haltija vastaa myös muista jätevesien käsittelyjärjestelmien tyhjennyksen jälkeisistä huoltotoimenpiteistä.

Kiinteistön haltijan on huolehdittava jätevesien käsittelyjärjestelmälle johtavan kulkuväylän soveltuvuudesta tyhjennykseen sekä kulkuväylän kunnosta, esteettömyydestä ja puhtaanapidosta. Lumen aeraus ja liukkauden torjunta on hoidettava siten, että säiliö voidaan tyhjentää turvallisesti.

Tieyhteyden kiinteistölle ja lietesäiliölle tulee olla kulkukelpoinen lietteenkuljetukseen käytettävälle lieteautolle. Kiinteistöllä sijaitsevan jätteenkuljetukseen käytettävän ajoväylän tulee kantaa tyhjennykseen käytettävän jäteauton paino. Jos jätevesijärjestelmän tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisellä tiellä, on yksityistienpitäjällä aina vastuu tien kestävyyydestä ja mahdollisista tievaurioista. Jotta lieteauto voi tarvittaessa liikkua kaikkina vuodenaikoina, myös kelirikko-kaudella, tulee tienpitäjän osoittaa mahdollisten painorajoitusten aikana lupa kuljetusten suorittamiselle liikennemerkkein (esimerkiksi "Huoltoajo sallittu"). Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa lupa voidaan osoittaa myös kirjallisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle (Poikkeuslupalomake

jäteauton/lieteauton ajamiseen painorajoitetulla tiellä). Lieteautoa ei ajeta kiinteistön alueelle tai yksityiselle tielle, mikäli se ei kiinteistön tai tien rakenteiden vuoksi ole mahdollista.

37 § LIETESÄILIÖIDEN TARKASTAMINEN JA TYHJENTÄMINEN

Mustia jätevesiä sisältävistä saostussäiliöistä, pienpuhdistamojen lietetiloista ja muista vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava aina tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Pelkästään harmaavesilietteitä sisältävien saostussäiliöiden ja vastaavien säiliöiden jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Umpisäiliöitä ja niiden täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa.

Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava säännöllisin välein, vähintään kerran vuodessa, ja tyhjennettävä tarvittaessa. Erotuskaivojen hälyttimet on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa.

Fosforinpoistokaivot on tarkistettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Fosforinpoistokaivot on tyhjennettävä tarvittaessa.

Sellaiset jätevesien käsittelyjärjestelmät, jotka eivät vaadi lieteautotyhjennystä ja jotka on varustettu vaihtoehtoisella lietteenpoistolla (esim. suodattimet, lietepussit), on tyhjennettävä laitevalmistajan/suunnittelijan ohjeiden mukaisesti ja riittävän usein.

Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa lietteenpoistoista.

Kiinteistön haltijan tulee pyrkiä ajoittamaan jätevesien käsittelyjärjestelmien tyhjennysajankohta kelirikkoajan ulkopuolelle.

Saostussäiliöiden, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon. Lietteen sekoittaminen muuhun jätteeseen tai toimittaminen alueelliseen keräyspisteeseen on kielletty.

38 § LIETESÄILIÖN TYHJENNYKSEN KESKEYTYS

Kiinteistöittäinen lietteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi kiinteistön ollessa täysin käyttämättömänä. Lietetyhjennyksen keskeytyksen myöntäminen edellyttää poikkeamista jätehuoltomääräyksistä. Poikkeusta haetaan jätehuoltoviranomaiselta 46 §:n mukaisesti. Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on luotettavasti esitetyn syyn perusteella kokonaan käyttämätön. Lietesäiliö tulee tyhjennettävä asianmukaisesti ennen keskeytyksen aloittamista.

39 § LIETTEEN OMATOIMINEN KÄSITTELY

Lietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia.

Saostus- ja umpisäiliölietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omalle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle. Lieke on ennen peltolevitystä käsiteltävä kalkkistabiloimalla tai muulla Ruokaviraston tai ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Jätteen haltija voi luovuttaa saostus- tai umpisäiliölietteen käsiteltäväksi naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä. Jätteen vastaanottaja eli yhteisen käsittelyn harjoittaja voi käsitellä oman kiinteistönsä lisäksi enintään viiden (5) muun lähikiinteistön saostus- ja umpisäiliölietteet. Lietteen yhteiskäsittelyssä lietteet saa levittää peltoon lannoitustarkoituksessa samoin edellytyksin kuin omatoimisessa lietteenkäsittelyssä.

Joidenkin mustien jätevesien käsittelyyn tarkoitettujen pienpuhdistamoiden liete tai osa lietteestä on laitevalmistajan laatimassa huolto-ohjeessa ohjeistettu kompostoimaan. Tällaisessa tapauksessa lietteen voi kompostoida 18 §:n mukaisesti.

Harmaiden jätevesien puhdistamossa syntyvän lietteen sekä harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen voi tyhjentää omatoimisesti ja kompostoida 18 §:n mukaisesti kiinteistöllä, mikäli lietteen määrä on vähäinen.

Lietteen omatoimisesta käsittelystä, mukaan lukien mustien tai harmaiden jätevesilietteiden kompostoinnista, on tehtävä kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Lietteen omatoimisesta yhteiskäsittelystä on tehtävä kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle käsittelyn harjoittajan nimissä. Ilmoitukseen on merkittävä kaikkien ilmoitusta koskevien kohteiden tiedot. Ilmoitustulee olla jätehuoltoviranomaisen hyväksymä ennen toiminnan aloittamista.

Kuivakäymäläjätteet tulee kompostoida 18 §:n mukaisesti kiinteistöllä.

Fosforinpoistokaivojen lietteet voidaan kompostoida kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten 18 §:n mukaisesti, hyödyntää ravinteena pellolla tai toimittaa kunnan osoittamaan paikkaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää saostus- ja umpisäiliölietteen omatoimisen käsittelyn, mikäli käsittelystä aiheutuu ympäristö- tai terveyshaittaa.

9 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

40 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN JÄTEHUOLTO

Erilaatuiset asumisessa syntyvät vaaralliset jätteet on lajiteltava ja kerättävä erikseen. Vaarallisia jätteitä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa toisiinsa, muihin aineisiin tai muihin jätteisiin. Kiinteistöillä kerättävät ja varastoitavat vaaralliset jätteet on toimitettava niille tarkoitettuihin vastaanottopaikkoihin riittävän usein. Vaarallista jätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Asumisessa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n niille järjestämään vastaanottopaikkaan. Myös maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava edellä mainittuun vastaanottopaikkaan, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Tuottajavastuunalaiset vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestämiin vastaanottopaikkoihin. Lääkejätteet on toimitettava apteekkiin.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä sekä elinkeinotoiminnassa syntyvä vaarallinen jäte on toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa ottaa vastaan kyseistä jätettä.

Vaarallisten jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä säädetään jäteasetuksen (VNA 978/2021) 8 ja 9 §:ssä. Vaarallinen jäte on pakattava alkuperäispakkaukseensa, mikäli se on mahdollista ja turvallista.

41 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN KERÄYSKIINTEISTÖLLÄ

Mikäli kiinteistön haltija on järjestänyt vaarallisiin jätteisiin kuuluvalla jätelajille keräyksen, on keräyksen tapahduttava erillisessä lukitussa tai valvotussa tilassa. Vaihtoehtoisesti vaarallinen jäte tulee kerätä sellaisiin kaappeihin tai astioihin, jotka ovat lukittuja. Kutakin vaarallista jätelajia varten tulee olla oma merkitty jäteastiansa.

Nestemäiset vaaralliset jätteet on säilytettävä tarpeellisin merkinnöin varustettuna nestettä läpäisemättömällä allastetulla alustalla, tiiviisti suljetuissa niille tarkoitetuissa astioissa tai muutoin siten, ettei vaarana ole jätteen joutuminen maaperään tai viemäriin.

Asbestijätettä ei saa sekoittaa muihin jätteisiin. Asbestijäte on kerättävä tiiviisti suljettaviin, umpinaisiin säiliöihin tai pakkauksiin. Asbestipakkauksiin ja säiliöihin on merkittävä selvästi erottuvalla tekstillä "ASBESTIJÄTETTÄ". Asbestia sisältävät jätteet tulee toimittaa niille varattuihin vastaanottopaikkoihin.

Kiinteistön haltijan on asetettava vaarallisten jätteiden keräyspisteen käyttöä koskevat ohjeet sellaiseen paikkaan, että ne ovat kaikkien tilaa käyttävien nähtävissä. Lisäksi kiinteistön haltijan on tiedotettava keräyspisteen käyttäjiä siitä, kuinka vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestetty.

Vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestettävä niin, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

42 § ERITYISJÄTE

Erityisjäte on pidettävä erillään ja pakattava lujiin ja tiivistä suljettuihin astioihin. Astioihin on merkittävä jätteen laatu, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta ja siitä johtuvat toimenpiteet.

Terveydenhuollon erityisjäte on pakattava ja pakkaukset on merkittävä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Merkinnoista on käytävä ilmi, mitä pakkaus sisältää.

10 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen

43 § YLEISÖTILAISUUKSIEN JÄTEHUOLTO

Yleisötilaisuuden järjestäjä vastaa järjestettävän tilaisuuden jätehuollosta. Järjestäjä vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä neuvonnasta tilaisuuden aikana sekä jätteiden erilliskeräyksestä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Yleisötilaisuus on suunniteltava siten, että syntyvän jätteen määrä on mahdollisimman vähäinen. Tilaisuuden järjestäjän on huolehdittava, että alueella on riittävästi jätteenkeräysvälineitä ja että ne on sijoitettu tarkoituksenmukaisesti.

Kierrätettävien jätteiden erilliskeräys on järjestettävä yleisötilaisuudessa, mikäli näiden jätehuoltomääräysten 16 §:ssä esitettyjen jätemäärien arvioidaan ylittyvän yleisötilaisuuden aikana.

Tilaisuuden järjestäjä vastaa jätteiden keräysvälineiden tyhjentämisestä. Keräysvälineet on tyhjennettävä aina niiden täyttyessä. Tilaisuuden järjestäjän tulee huolehtia siitä, että keräysvälineet voidaan tyhjentää turvallisesti.

Tilaisuuden järjestäjän on siivottava tapahtuma-alue välittömästi tilaisuuden päätyttyä sekä tarvittaessa tilaisuuden aikana. Tilaisuuden järjestäjä vastaa tilaisuuden johdosta roskaantuneen tapahtuma-alueen ja sen lähialueen, kuten alueelle johtavan kulkuväylän, siivoamisesta. Siivoamisvelvollisuudesta muilta osin säädetään jätelain 8 luvussa.

Roskaantuneen alueen toissijaisen siivoamisvastuun osalta järjestäjänä pidetään myös tilaisuuden tai tapahtuman kokoonkutsujaa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa vaatia tapahtumajärjestäjältä tapahtuman jätehuoltosuunnitelmaa.

11 Luku Muut määräykset

44 § TIEDOTTAMISVELVOITE

Kiinteistön haltijan on tiedotettava kiinteistön asukkaille ja kiinteistöllä työskenteleville näiden jätehuoltomääräysten mukaisista jätteiden lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä sekä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja tuottajien jätteiden lajitteluohjeista. Kiinteistön haltijan on lisäksi seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä. Tiedottamisvelvoitetta jätehuollon järjestelyistä sovelletaan elinkeinotoimintaan siltä osin, kuin näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan elinkeinotoiminnan jätehuoltoon.

Kiinteistön haltijan on ilmoitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle muutokset kiinteistön haltijan yhteystiedoissa. Kiinteistön haltija on myös velvollinen ilmoittamaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kunnan järjestämän jätehuollon palveluiden tarpeita koskevista muutoksista mukaan lukien kiinteistön hallintaan kohdistuvat muutokset.

45 § JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN VALVONTA

Näiden määräysten noudattamista valvovat jätelain mukaiset valvontaviranomaiset. Valvontaviranomainen voi antaa jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisestä määräyksen tilanteen korjaamiseksi. Mikäli jätehuoltomääräysten vastainen toiminta jatkuu, valvontaviranomainen voi käynnistää asiassa hallintopakkomenettelyn. Kunnallisten jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisen seurauksista säädetään jätelain 13 luvussa.

46 § POIKKEAMINEN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSISTÄ

Kiinteistön tai jätteen haltija voi perustellusta syystä hakea poikkeusta näiden jätehuoltomääräysten noudattamisesta. Jätehuoltoviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta, jos jätehuollon järjestäminen sitä erityisestä syystä edellyttää eikä poikkeamisesta aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. Poikkeaminen ei voi koskea lakisääteisistä velvoitteista vapauttamista.

47 § VOIMAANTULO

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.7.2021 mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Niillä kumotaan 14.5.2014 (12 §) hyväksytyt toimialueen yhteiset jätehuoltomääräykset sekä 5.11.2015 (64 §) ja 7.2.2018 (5 §) hyväksytyt jätehuoltomääräysten täydennykset.

48 § SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Jätehuoltomääräysten 15 §:n mukainen kierrätettävien jätteiden erilliskeräys tulee aloittaa niillä kiinteistöillä, joita velvoite ei ole aiemmin koskenut, viimeistään alla oleviin määräaikoihin mennessä:

Tampereella sijaitsevat kiinteistöt:

1.9.2021	Lasipakkaukset, pienmetalli, biojäte
1.9.2022	Kartonki- ja muovipakkaukset
1.9.2023	Biojätteen erilliskeräys kaikilta asuinkiinteistöiltä Tampereen keskustaaajaman alueella (liite 1)
30.9.2025	Biojätteen erilliskeräys kaikilta asuinkiinteistöiltä biojätteen velvoitealueen laajentumisalueilla (liite 1)

Muissa kunnissa sijaitsevat kiinteistöt:

1.4.2022	Lasipakkaukset, pienmetalli, biojäte
1.4.2023	Kartonki- ja muovipakkaukset
1.9.2023	Biojätteen erilliskeräys kaikilta asuinkiinteistöiltä Tampereen keskustaaajaman alueella (liite 1)
30.9.2025	Biojätteen erilliskeräys kaikilta asuinkiinteistöiltä biojätteen velvoitealueen laajentumisalueilla (liite 1)

Jätehuoltomääräysten 16 §:n mukainen kierrätettävien jätteiden erilliskeräys tulee aloittaa viimeistään 1.7.2022 mennessä koko toimialueella.

Uusien erilliskeräysvelvoitteiden voimaantuloon saakka noudatetaan erilliskeräysvelvoitteista 14.5.2014 annettuja jätehuoltomääräyksiä.

Jätehuoltomääräysten 18 a §:n mukainen velvollisuus ilmoittaa elintarvikejätteen kompostoinnista kiinteistöllä tulee voimaan 1.1.2023. Ilmoitus elintarvikejätteen kompostoinnista on kuitenkin jätettävä jätehuoltoviranomaiselle viimeistään 31.12.2022, jos elintarvikejätettä on aloitettu kompostoimaan kiinteistöllä jo ennen ilmoitusvelvollisuuden voimaantuloa.

ALUEELLISEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT MUUTOKSET

7.6.2023 § 25

Voimaan 1.7.2023

§:t 8.2-3; 15.2-3; 18; 18 a; 23.1 (taulukko); 23.2; 48.6

6.3.2024 § 13

Voimaan 1.4.2024

§:t 2 (taajaman määritelmä), 7.2-4; 13.2; 19.2-3; 20.4 (poistettu); 20.5-6; 27.3, 27.6-8, 48.7 (poistettu)

9.4.2025 § 18

Voimaan 1.5.2025

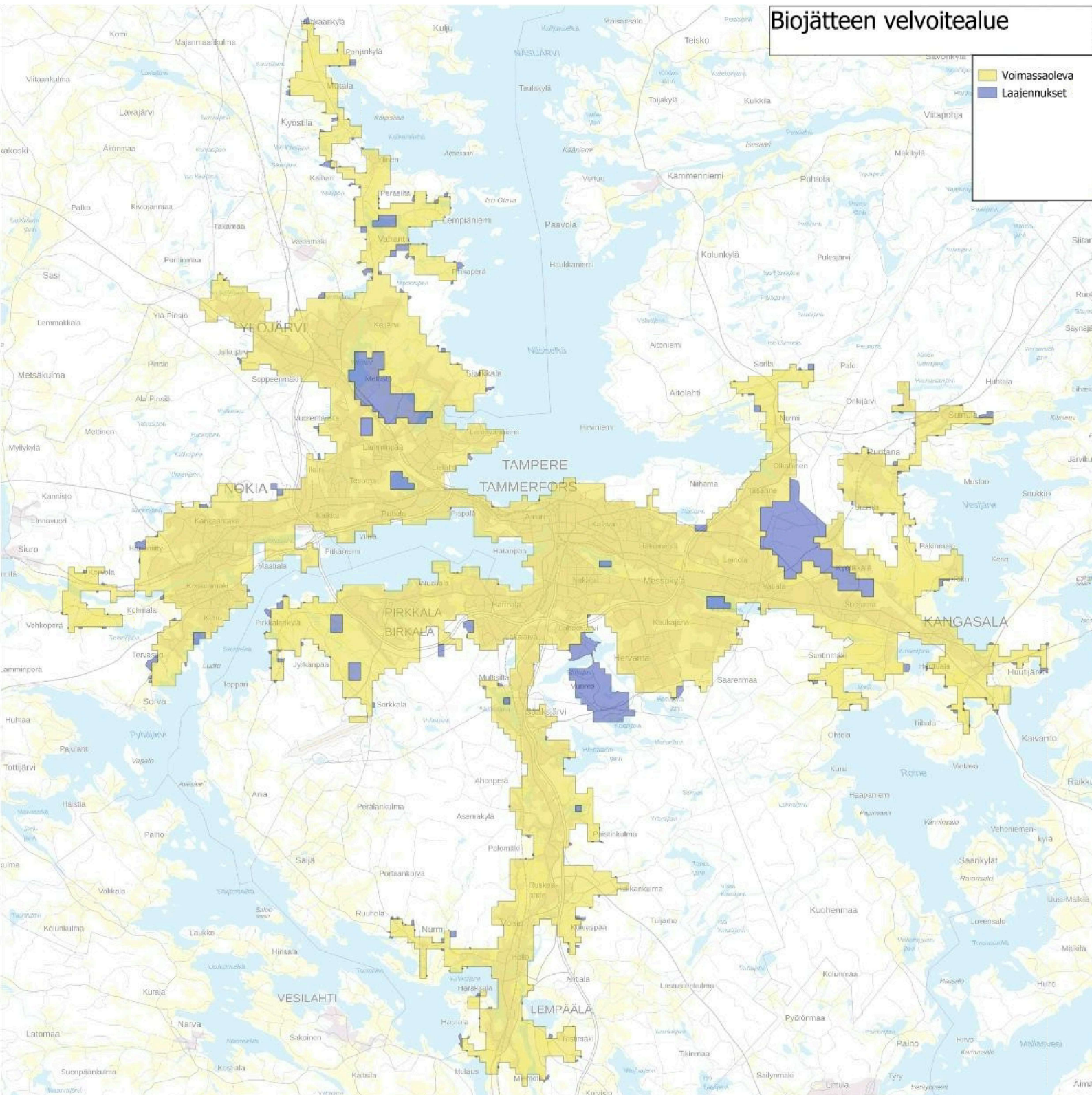
Yleinen osa 3. Tuottajavastuusta poistettu lause paperin tuottajavastuuta koskien. §:t 15.2; 48.2-3; liite 1.

Liite 1. BIOJÄTTEEN VELVOITEALUE

Tampereen keskustaajaman alue esitetään kartalla keltaisella. Tampereen keskustaajamassa velvoite on ollut voimassa 1.9.2023 alkaen. Biojätteen velvoitealueen laajennusalueet esitetään kartalla sinisellä. Laajennusalueiden velvoite tulee voimaan siirtymäajan jälkeen, 30.9.2025 mennessä.

Biojätteen velvoitealue

Voimassaoleva
Laajennukset

KUNNALLISTEN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUMUISTIO

(Punaisella ehdotetut muutokset, yliviivattuna jätehuoltomääräyksistä poistettavaksi ehdotetut kohdat)

YLEISET PERUSTELUT

Kunnalle kuuluvista jätehuollon tehtävistä säädetään jätelaissa (646/2011). Jätelain 91 §:n mukaan kunta voi antaa jätehuollon järjestämiseen liittyen paikallisia määräyksiä. Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ja estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Jätehuoltomääräykset tarkentavat jätelaissa säädettyjä yleisiä jätehuollon järjestämisen periaatteita. Jätehuoltomääräykset valmistelee ja hyväksyy kunnan jätehuoltoviranomainen.

Tämä perustelumuistio toimii jätehuoltomääräysten soveltamisen tukena. Perustelumuistiossa avataan säännösten perusteita ja annetaan soveltamisohjeita käytännön tilanteisiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § SOVELTAMISALA

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin, jäteasetukseen, muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätelain 91 §:ssä säädetään kunnan valtuudesta antaa paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan alueellisen jätehuoltolautakunnan toimialueella eli kaikissa sen toimialueen kunnissa. Tämä toimialue on sama kuin kunnallisen jäteyhtiön, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n, toimialue.

Jätehuoltomääräykset koskevat ensisijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvastuulla olevaa jätehuoltoa ja tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämistä ja kuljetusta kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös kunnan toissijaisen järjestämisvastuun perusteella kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyneisiin kiinteistöihin.

Jätelain 91 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti jätehuoltomääräykset voivat jätelain 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten noudattamiseksi koskea myös muuta kuin kunnan vastuulle jätelain mukaan kuuluvaa jätehuoltoa siltä osin, kuin on kyse jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöllä tai jätteen vastaanottopaikoilla tai näitä koskevista teknisistä vaatimuksista. Määräykset koskevat muuta toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräykset voivat koskea myös muun kuin jätelain 32 §:n mukaisessa toiminnassa syntyvän jätteen kompostointia tai muuta vastaavaa jätteen pienimuotoista käsittelyä sen syntypaikalla. Jätehuoltomääräykset eivät kuitenkaan koske ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristöluvanvaraista tai rekisteröitävää jätteen käsittelyä.

Elinkeinotoiminnan jätteiden osalta jätehuoltomääräyksiä sovelletaan silloin, jos elinkeinotoiminnan jäte kerätään ja käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä elinkeinotoiminnan harjoittajan pyynnöstä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla. Lisäksi jätehuoltomääräykset koskevat elinkeinotoiminnan harjoittajia niiltä osin, kuin on tarpeen jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemiseksi.

2 § MÄÄRITELMÄT

Pykälässä selvennetään jätehuoltomääräyksissä käytettävät käsitteet, joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Siltä osin kuin käsitteitä käytetään myös jätelaissa tai jäteasetuksessa, ovat määritelmät yhteneväiset lainsäädännössä käytettyjen määritelmien kanssa. Pykälää on täydennetty useilla termeillä ja käsitteillä, joiden tarkempi määrittely on käytännön kokemuksen myötä osoittautunut tarpeelliseksi.

3 § JÄTEHUOLLON TAVOITTEET

Pykälässä asetetaan velvoite jätehuollon etusijajärjestyksen noudattamiseen. Lisäys on tehty velvoitteen merkittävyyden vuoksi. Jätehuollon tavoitteena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava ja käsiteltävä hallitusti. Etusijajärjestys koskee sitovana ammattimaista toimintaa, muussa toiminnassa sitä on sovellettava mahdollisuuksien mukaan.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

4 § VELVOLLISUUS LIITTYÄ KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN

Jätelain 41 §:ssä edellytetään, että kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilla kiinteistöillä sekä jätteen tuottajilla on velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Näin jätteet saadaan kerättyä ja kuljetettua asianmukaiseen käsittelyyn, jossa niistä ei aiheudu roskaantumista taikka haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Liittymisvelvollisuus koskee kaikkia käytössä ja käytettävissä olevia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, koska näillä kiinteistöillä voi syntyä jätettä. Jätelaki ei mahdollista sitä, että asuinkiinteistö vapautettaisiin

velvollisuudesta kuulua jätehuoltoon. Tämän vuoksi esimerkiksi asuinkiinteistön vähäinen käyttö tai jätteen vähäinen määrä ei ole peruste vapauttaa asuinkiinteistöä liittymisvelvollisuudesta.

Velvollisuus kuulua järjestetyn jätehuollon piiriin on kiinteistö- ja asuinrakennuskohtainen. Jos samalla kiinteistöllä sijaitsee useita asuin- tai vapaa-ajan asuinrakennuksia, on niistä jokaisen oltava kunnan järjestämän jätehuollon piirissä.

Liittymisvelvollisuus on ensisijaisesti kiinteistön haltijalla, mutta viime kädessä kiinteistön omistajalla. Liittymisvelvollisuus alkaa kiinteistön tai asuinrakennuksen hallinnasta lukien.

Muiden kuin asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisvelvollisuus koskee kaikkia niitä kiinteistöjä, joilla on jätelain 32 §:n mukaisia toimintoja ja joilla syntyy kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Tällaista jätettä on esimerkiksi kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte tai saostus- ja umpisäiliöliete.

5 § KUNNAN TOISSIJAINEN JÄTEHUOLTOPALVELU

Muun kuin kunnan vastuulle kuuluvan jätteen haltija eli toiminnanharjoittaja tai palveluntuottaja kuten yritys, yhdistys tai valtiohallinnon toimipiste voi palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää jätehuollon järjestämistä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Pyyntöä voi esittää jätteen haltija tai jätteen haltijan puolesta jätteen kuljettaja tai muu toimija osana tarjoamaansa jätehuoltopalvelua, kun pyyntö koskee jätteen käsittelyä. Jätteen on laadultaan ja määrältään sovellettava kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Jos kysymyksessä on muusta kuin ennalta arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, jonka arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, tulee palvelutarjonnan puute osoittaa käyttämällä siihen tarkoitettua sähköistä tietoaalustaa, Materiaalitoria. Mikäli sopivaa palveluntarjoajaa ei löydy, pyydetessä Pirkanmaan Jätehuolto Oy tekee jätteen haltijan kanssa kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta sopimuksen, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta. Alle 2 000 euron jätehuoltopalveluista voi jätteen haltija sopia suoraan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa.

Kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevista velvoitteista säädellään yksityiskohtaisemmin jätelain 33 §:ssä.

6 § KIINTEISTÖITTÄINEN JÄTTEENKULJETUS

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella kiinteistöittäinen jätteenkuljetus toteutetaan kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena Nokian kaupungin alueella tapahtuvaa saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta lukuun ottamatta. Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy.

Asumisessa syntyvä jäte sekä muu jätelain 32 §:ssä tarkoitettu jäte, vaarallista jätettä lukuun ottamatta, kuuluu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, ellei jätelain nojalla ole toisin päätetty. Vaarallisia jätteitä ei kuljeteta kunnan järjestämässä kiinteistöittäisessä kuljetuksessa, vaan jätteen haltija vastaa itse niiden kuljetuksen järjestämisestä.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy huolehtii asumisessa syntyvän sekä muiden vastuulleen kuuluvien toimijoiden biojätteen ja kiinteistöllä erilliskerättyjen pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta myös niiltä kiinteistöiltä, joita näiden jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet eivät koske.

Yhdyskuntalautakunnan jätehuoltojaoston 31.10.2012 § 28 tekemään päätökseen perustuen Pirkanmaan Jätehuolto Oy on tarjonnut täydentävää pakkausjätteen erilliskeräystä sellaisilta kiinteistöiltä, jotka muutoinkin kuuluvat kunnan järjestämän jätehuollon piiriin. Erilliskerätty pakkausjäte toimitetaan pakkausjätteen tuottajien järjestämään jätehuoltoon. Pirkanmaan Jätehuolto Oy järjestää jätteenkuljetuksen myös sellaisilta kiinteistöiltä, joita eivät koske näiden jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet. Näissä tapauksissa pakkausjätteiden tai biojätteiden kuljetus perustuu kiinteistön haltijan vapaaehtoisesti aloittamaan pakkaus- tai biojätteiden erilliskeräykseen, jonka kuljetus tilataan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä.

Jätteen haltijan on jätelain 41 §:n nojalla luovutettava kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspisteeseen. Jätelain nojalla kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä ei siis saa käsitellä itse (muutoin kuin jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa) eikä luovuttaa muualle kuin kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Myös jätelain 36 §:n mukaan jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun. Näin varmistetaan kunnallisen jätehuollon toimivuus sekä jätteiden päätyminen asianmukaiseen käsittelyyn.

Jätehuoltomääräysten soveltamisalueella ainoa poikkeus edellä mainitusta on Nokian kaupungin alue, jossa saostus- ja umpisäiliölietteiden kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään jätehuoltoviranomaisen 30.9.2015 § 48 tekemän päätöksen mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Tämän vuoksi Nokian kaupungin alueella saostus- ja umpisäiliölietteen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa kiinteistön haltija. Liittymismenettelystä on säädetty yksityiskohtaisesti jätehuoltomääräysten 7 §:ssä.

7 § LIITTYMINEN KUNNAN JÄRJESTÄMÄÄN JÄTEHUOLTOON

Määräyksessä säädetään, kuinka jätelain mukainen liittymisvelvollisuus kunnan jätehuoltojärjestelmään on järjestettävä. Jätteen haltija voi hoitaa velvoitteensa joko järjestämällä oman keräysvälineen, liittymällä käyttämään yhteistä keräyspistettä (ns. kimpapperäystä) tai liittymällä aluejätepisteen käyttäjäksi.

Kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymisestä ei tehdä erillistä sopimusta, sillä velvoite perustuu jätelakiin ja jätehuoltomääräyksiin, sekä jätehuoltopalvelujen maksut perustuvat jätehuoltoviranomaisen hyväksymään julkisoikeudelliseen jätetaksaan.

Kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta (ml. kimppoja) voidaan pitää ensisijaisena vaihtoehtona kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus palvelee tyypillisesti kiinteistön tarpeita parhaiten, sillä keräyspaikka sijoitetaan kiinteistölle tai sen läheisyyteen. Kiinteistöittäisellä

jätteenkuljetusalueella sijaitsevien kiinteistöjen on lähtökohtaisesti oltava kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen asiakkaita. Ainoa poikkeus on Hämeenkyrön kunta, jossa vapaa-ajan kiinteistöjen haltijat voivat halutessaan liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään myös aluejätepisteen käyttäjinä. Hämeenkyrön kuntaa koskeva poikkeus perustuu kunnan aikaisempiin käytäntöihin jätehuollon järjestämisessä. Koko kunta on muusta toimialueesta poiketen kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen aluetta. Muualla toimialueella keräysalueita on määritetty mm. tieolosuhteisiin perustuen. Jätehuollon toimivuuden varmistamiseksi Hämeenkyrön kunnan vapaa-ajan asunnot voivat valita jätehuoltoon liittymisen myös aluejätepisteen käyttäjänä. Tämä on perusteltua erityisesti niillä alueilla, joilla tieolosuhteet estävät jätteiden noudon suoraan kiinteistöltä. Ajantasainen karttarajaus kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen alueesta löytyy internetsivuilta: www.tampere.fi/jatehuoltolautakunta.

Määräyksissä korostetaan kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:öön jätehuoltoon liittymiseksi. Asiakkuuden muodostaminen tapahtuu sopimalla mm. keräysvälineen koosta, keräyspisteen sijainnista, keräysvälineen tyhjennysvälistä ja tyhjennysten aloituspäivästä jäteyhtiön kanssa näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jäte on myös luovutettava jätelain 41 §:ää noudattaen kunnan järjestämään jätehuoltoon.

Mikäli kiinteistön haltija ei kirjallisista liittymispyynnöistä tai -kehotuksista huolimatta huolehdi liittymisvelvollisuudestaan kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen sekajätteen osalta tai 15–16 §:ien mukaisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisesta, jätehuoltoviranomainen liittää kiinteistön kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen asiakkaaksi. Menettely koskee seka- ja biojätettä sekä kierrätettäviä jätteitä. Kiinteistön haltijalle ilmoitetaan etukäteen kirjeitse kiinteistön liittämisestä kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen. Kirjeessä kerrotaan liittämisen perusteet sekä tiedotetaan kiinteistön palveluista ja maksuista. Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa kiinteistölle näiden jätehuoltomääräysten edellyttämät keräysvälineet 20 §:n mukaisesti. Keräysvälineen tyhjennysväliksi asetetaan jätehuoltomääräysten 23 §:n mahdollistama pisin mahdollinen tyhjennysväli. Mikäli Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa keräysvälineen kiinteistölle turhaan kiinteistön haltijan passiivisuudesta tai muusta kiinteistön haltijasta johtuvasta syystä, kiinteistön haltijalta voidaan periä jätetaksan mukainen lisätyömaksu.

Kiinteistö voi järjestää jätehuoltonsa kiinteistökohtaisella tai lähikiinteistöjen yhteisellä keräysvälineellä vain, mikäli keräysväline sijoitetaan paikkaan, josta tyhjennys ja jätteenkuljetus voidaan jäteautolla hoitaa eli kulkuyhteys on kantava ja esteetön. Keräyspiste voidaan myös sijoittaa kiinteistön ulkopuolelle, jos asiasta on sovittu alueen maanomistajan kanssa. Keräyspisteen sijoittamiseen liittyvistä vaatimuksista ja menettelyistä säädetään yksityiskohtaisemmin näiden jätehuoltomääräysten 27 §:ssä.

Jätelain 35 §:n 4 momentin mukaan jätehuoltoviranomainen voi tehdä erillisen päätöksen tiettyjen alueiden rajaamisesta sekajätteen kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle, mikäli alueelle on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisena. Näillä alueilla kiinteistöt liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään pääsääntöisesti aluejätepisteen käyttäjinä. Myös tässä tapauksessa kiinteistön haltijalla on vastuu ottaa yhteyttä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:öön liittymisestä sopimiseksi. Mikäli kiinteistön haltija ei huolehdi liittymisvelvoitteestaan, liitetään kiinteistö aluejätepisteen käyttäjäksi lakisääteisen liittymisvelvoitteen perusteella. Liittämisestä ilmoitetaan asiakkaalle kirjeellä, jossa tiedotetaan aluejätepisteen käyttäjän palveluista sekä vuosimaksusta.

Kiinteistöittaisen jätteenkuljetusalueen ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt voivat hankkia oman keräysvälineen tai perustaa lähikiinteistöjen yhteisen kimpmpakeräyksen, mikäli kulkuyhteydet mahdollistavat

jätteen noudon kiinteistöltä. Kiinteistön haltijan tulee ottaa yhteyttä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:öön, joka tapauskohtaisesti arvioi suunnitellun keräyspisteen soveltuvuuden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Tieto kiinteistön jätehuollon järjestämisestä kirjataan jätehuollon asiakasrekisteriin. Jotta rekisteri pysyisi ajan tasalla, kiinteistön haltijalle on asetettu velvoite ilmoittaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle asiakasrekisteriin vaikuttavista muutoksista.

Muusta alueesta poiketen Nokian kaupungin alueella saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus toteutetaan kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Niiden kiinteistöjen haltijoiden, joilla syntyy saostus- ja umpisäiliölietteitä, on otettava yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksyttyyn jätteenkuljettajaan ja tehtävä sopimus lietteen noutamisesta ja kuljettamisesta näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätteen ammattimaista kuljettamista harjoittavan yrityksen on oltava hyväksytty elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin ja yrityksellä on oltava lupa kuljettaa saostus- ja umpisäiliölietteitä. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys on hyväksytty jätehuoltorekisteriin.

8 § KIMPPA EI YHTENEN KERÄYSPISTE

Pykälässä määrätään yhteisen keräysvälineen tai -välineiden käyttämisen edellytyksistä kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen haltijat voivat keskinäisen sopimuksen perusteella käyttää yhteistä jätteen keräysvälinettä eli kimppa-astiaa. Kimppa-astian käytön mahdollisuus on rajattu vain lähekkäin sijaitseville kiinteistöille, koska jätelain 41 §:n mukaisesti jätteet on luovutettava alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Tämän vuoksi kimppa-astiaa käyttävien kiinteistöjen välimatkojen pitäisi olla lyhyet tai kulkureittien yhtenevät. Kimppa-astia voi sijaita esimerkiksi kiinteistöille johtavan tien alussa, jolloin kulku kiinteistöille tapahtuu kimppa-astian kautta. Tarkoitus ei ole, että jätteitä kuljetetaan pitkiä matkoja esimerkiksi vapaa-ajan asunnolta vakinaiselle asunnolle. Vapaa-ajan kiinteistö voi kuitenkin olla kimpassa vapaa-ajan kiinteistön haltijan vakituisen asuinkiinteistön kanssa, mikäli vapaa-ajan kiinteistön läheisyydessä tai matkalla vapaa-ajan kiinteistöltä asuinkiinteistölle ei sijaitse kohtuullisesti saavutettavaa aluejätepistettä ja vakituinen asuinkiinteistö on liittynyt kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kiinteistöjen omistussuhteet (saman omistajan omistuksessa olevat kiinteistöt) tai sukulaisuussuhteet eivät voi olla ainoina perusteina yhteisen keräysvälineen käyttämiselle, vaan tällöinkin pääsääntönä on se, että kiinteistöjen on sijaittava lähekkäin.

Kun kiinteistön haltija järjestää jätehuollon kimpan kautta, kiinteistön haltijoiden on sovittava tästä yhdessä. Tärkeää on, että kimpan käyttö on seurattavissa, eikä esimerkiksi liian suuria ja hallitsemattomia kimppoja muodostu. Tämän vuoksi kimpasta veloitetaan aina sopimaan kirjallisesti sekä kimppa-astiaa käyttävien kiinteistöjen sekä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Kimppaa ei katsota muodostetuksi näiden jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla, jos kimppasopimusta ei ole tehty kirjallisesti kimpan osakkaiden välillä tai sopimusta ei ole toimitettu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Kimppasopimuksessa määritellään mm. yhteiskeräyspisteen käyttäjien maksusuudet. Sopimukseen on nimettävä kimpan yhteyshenkilö, joka vastaa kimpassa tapahtuvista muutoksista ja osakkaiden tiedottamisesta. Kimpan osakkailla on myös vastuu tiedottaa kimpan yhteyshenkilöä omista palvelutarpeiden muutoksista.

Kunta ei voi velvoittaa kiinteistön haltijoita yhteisen keräysvälineen ja keräyspisteen käyttöönottoon, vaan kyseessä on kiinteistön haltijoiden sopimusvapauden piiriin kuuluva asia. Kimppaan ei myöskään voi liittyä ilman, että liittymisestä on kimpan eli käyttäjän kimpan yhteishenkilön suostumus.

Yhteistä keräysvälinettä voi käyttää minkä jätelajin keräämiseen tahansa. Vaikka yhteisen keräysvälineen käyttäjäksi olisi liittynyt vähintään 5 huoneistoa/ rakennusta, näiden jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet eivät lähtökohtaisesti koske yhteisen keräysvälineen käyttäjiä, ellei 15 §:stä muuta johdu.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kieltää kimppa-astian käytön esimerkiksi tilanteessa, jossa kiinteistöillä syntyvän jätteen määrä on olennaisesti väärin arvioitu siten, että yhteisen keräyspaikan ja -välineiden käyttäminen aiheuttaa esimerkiksi ympäristön roskaantumista.

Kiinteistön haltijat voivat tarvittaessa milloin tahansa ilmoittaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle kimppa-astian käyttöä koskevan sopimuksen rauenneen, jolloin kiinteistön haltijoiden velvollisuutena on järjestää kullekin kiinteistölle tarvittava oma keräysvälineen sijoituspaikka sekä tarvittavat jätteen keräysvälineet.

9 § ALUEJÄTEPISTE

Aluejätepiisteet ovat Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ylläpitämiä jätteen keräyspisteitä. Aluejätepiisteet on tarkoitettu niille vakinaisille ja vapaa-ajan asuinkiinteistöille, jotka on jätehuoltoviranomaisen päätöksellä rajattu kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Kiinteistöille ei ole osoitettu tiettyjä aluejätepiisteitä, vaan vuosimaksua maksavat kiinteistön haltijat voivat käyttää itselleen parhaiten soveltuvia aluejätepiisteitä. Aluejätepiisteeseen saa tuoda vain asumisessa syntyviä, kotitalouksien päivittäisiä jätteitä. Aluejätepiisteisiin ei saa viedä vaarallisia jätteitä, maatalouden tai muun yritystoiminnan jätteitä, eikä suuria kertaeriä tai suurikokoisia jätteitä.

10 § JÄTTEIDEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Jätteiden putkikeräyksellä tarkoitetaan järjestelmää, jossa määritellyt jätelajit kootaan keräyspisteverkoston ja maanalaisen putkiston avulla jätteen koonta-asemalla sijaitsevaan konttiin, jossa jätelaji kuljetetaan asianmukaiseen jätelajikohtaiseen käsittelyyn. Putkikeräysjärjestelmään perustuva jätteenkeräys on käytössä asuinalueilla, joiden kaavassa tai muussa suunnittelussa on todettu alueelle toteutettavan keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä ja osoitettu paikat jätteen keräyspisteille. Tällä hetkellä alueellinen jätteiden putkikeräysjärjestelmä on käytössä Tampereen Vuoreksessa ja Ranta-Tampellassa. ~~mutta vastaavaa järjestelmää rakennetaan parhaillaan myös Tampereen Ranta-Tampellaan.~~

Uusilla alueilla velvoite liittyä jätteiden putkikeräysjärjestelmään sisältyy useimmiten tontinluovutus sopimuksen ehtoihin. Putkikeräysjärjestelmään liittymisvelvoitteesta ei ole säädetty jätelaissa, mistä johtuen siitä ei voida määrätä myöskään jätehuoltomääräyksissä.

Putkikeräysjärjestelmä tulkitaan näissä jätehuoltomääräyksissä lähemmäksi sijaitsevien kiinteistöjen yhteisesti järjestämäksi jätelain 40 §:n tarkoittamaksi jätteen vastaanottopaikaksi. Liittymisvelvoite kunnan

järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen voidaan täyttää liittymällä putkikeräysjärjestelmän käyttäjäksi.

Putkikeräysjärjestelmässä ei ole kaikille jätehuoltomääräysten 14–16 §:ien edellyttämille jätelajeille syöttöpistettä. Tällä hetkellä syöttöpisteet ovat seka- ja biojätteelle sekä keräyspaperille ja muovipakkauksille. Esimerkiksi Tampereen Vuoreksen putkikeräysjärjestelmässä on tällä hetkellä syöttöpisteet seka- ja biojätteelle sekä keräyspaperille ja muovipakkauksille. Tämän vuoksi kiinteistön haltijan, sitä edustavan jätteiden putkikeräysyhtiön tai muun valtuutetun tahon on järjestettävä erillisiä keräyspisteitä, jotta näiden jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ssä mainittujen jätteiden erilliskeräys on mahdollista järjestää putkikeräysjärjestelmää täydentävillä lähikeräyspisteillä myös lasi- ja kartonkipakkausten sekä pienmetallin osalta.

Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen yhteisesti järjestettyinä jätteen keräysvälineinä toimivat jätteiden putkikeräysjärjestelmän koonta-aseman kontit, joihin jäte ohjataan syöttöpisteiltä sekä niiden jätteiden osalta, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä, täydentävät lähikeräyspisteet. Kunnan jätehuollon järjestämisvastuu ja siten myös Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämä jätteenkuljetus alkaa edellä mainituista keräysvälineistä.

~~Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen keräysvälineenä toimii putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste. Putkikeräysjärjestelmä on tarkoitettu järjestelmään liittyneiden kiinteistöjen päivittäisten jätteiden jätehuoltoon.~~

~~On kuitenkin huomioitava, että Keräyspisteet on tarkoitettu vain päivittäisjätteille. Putkikeräysjärjestelmässä ei voida kuitenkaan myöskään kerätä mm. kooltaan järjestelmään soveltumattomia päivittäis-jätteitä. Kiinteistön haltijan on huolehdittava itse kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettamisesta asianmukaiseen käsittelyyn näiden jätehuoltomääräysten 12 §:n mukaisesti.~~

Jätteiden putkikeräysjärjestelmään liittynyt kiinteistö ei ole velvollinen järjestämään putkikeräysjärjestelmässä tai sitä täydentävissä keräyspisteissä kerätyn jätteen keräystä omalle kiinteistölleen.

11 § LÄHIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Lähikeräysjärjestelmä on keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä, jossa määriteltujen jätelajien yhteinen keräys on järjestetty asuinaluekohtaisesti tai muutoin nimetyille kiinteistöille. Lähikeräysjärjestelmillä pyritään ympäristöhaittojen minimointiin sekä jätehuollon tehokkaaseen toteuttamiseen. Lähikeräysjärjestelmän toteutuksesta ja keräyspisteiden paikkojen osoituksesta todetaan alueen kaavoituksessa tai muussa suunnittelussa. Uusilla alueilla velvoite liittyä lähikeräysjärjestelmään annetaan tyypillisesti myös tontinluovutussopimusten ehtoissa.

Lähikeräysjärjestelmä tulkitaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen muodoksi, jossa liittymisvelvoite hoidetaan liittymällä lähikeräysjärjestelmän käyttäjäksi. Lähikeräysjärjestelmän toimivuuden kannalta on olennaista, että kaikki alueen kiinteistöt liittyvät järjestelmän käyttäjiksi.

12 § KIINTEISTÖITTÄISEEN JÄTTEENKULJETUKSEEN TAI ALUEJÄTEPISTEISIN SOVELTUMATTOMIEN JÄTTEIDEN KULJETTAMINEN

Kaikkia jätteitä ei voida kuljettaa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai vastaanottaa aluejätepisteissä tai ekopisteissä. Tällaisia kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa, määränsä tai muun vastaavan ominaisuuden vuoksi tavanomaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä ovat esimerkiksi käytöstä poistetut huonekalut sekä puutarha- ja remonttijätteet. Jätelain 41 §:n mukaisesti jätteen haltija vastaa tällaisten yhdyskuntajätteiden kuljettamisesta Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tai tuottajayhteisön järjestämiin vastaanottopaikkoihin. Vaihtoehtoisesti jätteen haltija voi myös tilata Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n Repsikka-palvelun tai yksityisen jätehuoltoyrityksen noutamaan kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai aluejätepisteisiin soveltumattomat jätteet. Repsikka-palvelu on hinnoiteltu jätetaksassa.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä ei saa laittaa kiinteistökohtaiseen jätteenkeräysvälineeseen tai lähikiinteistöjen yhteiseen kimppa-astiaan. Jätteen kuljettaja voi kieltäytyä tyhjentämästä jätteen keräysvälinettä, johon on sijoitettu tällaista jätettä. Näin pyritään varmistamaan jätteen kuljettajan työturvallisuus sekä jätehuollon yleinen toimivuus. Jos kuljettaja ei voi tyhjentää keräysvälinettä, on kiinteistön haltijan itse huolehdittava keräysvälineen tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta sellaisin välinein, jotka mahdollistavat turvallisen ja haittoja aiheuttamattoman kuljetuksen.

3 Luku Jätteiden lajittelu kiinteistöllä

13 § ERIKSEEN LAJITELTAVAT JÄTELAJIT

Kunnan järjestämän jätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava erikseen erilliskerättävät jätteet siltä osin kuin niiden keräys on järjestetty kiinteistöittäisesti tai alueellisissa keräyspisteissä, kuten tuottajien järjestämissä keräyspisteissä tai kunnan järjestämän täydentävän keräyksen pisteissä tai jätteasemilla. Jätteen haltija huolehtii itse jätteiden lajittelusta ja keräykseen toimittamisesta.

EU:n jätedirektiivin asettama yhdyskuntajätteen kierrätystavoite tiukentuu huomattavasti tulevina vuosina. Vuonna 2025 yhdyskuntajätteestä on kierrätettävä 55 %, vuonna 2030 60 % ja vuonna 2035 jopa 65 %. Yhdyskuntajätteen kierrätysaste vuonna 2018 on ollut vain 42 %. Eri jätelajeille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista sekä yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteen saavuttamista. Jätteiden lajittelulla ja hyötykäytöllä säästetään myös luonnonvaroja ja vähennetään jätteistä aiheutuvia haittoja.

Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätteenkeräysvälineet erilliskerättäville jätteille jätehuoltomääräysten mukaisesti, mikäli jätehuoltomääräysten 15–16 §:ssä asetetut jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet koskevat kiinteistöä. Keräys voidaan järjestää joko kiinteistön keräysvälineellä tai 8 §:n mukaisella lähikiinteistöjen yhteisellä keräysvälineellä. Kiinteistön haltija voi myös käsitellä biojätteen itse kompostoimalla biojätteen jätehuoltomääräysten mukaisesti ja ilmoittamalla siitä jätehuoltoviranomaiselle jätehuoltomääräysten 18 a §:n mukaisesti.

Mikäli kiinteistön haltija on kirjallisista pyynnöistä ja kehotuksista huolimatta laiminlyönyt velvollisuutensa järjestää jätehuoltomääräysten 15–16 §:ien edellyttämät keräysvälineet erilliskerättäville jätteille tai biojätteen osalta laiminlyönyt velvollisuutensa ilmoittaa biojätteen kompostoinnista 18 a §:n mukaisesti, jätehuoltoviranomainen liittää kiinteistön erilliskerättävien jätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Liittämismenettelystä säädellään jätehuoltomääräysten 7 §:ssä. Kiinteistön haltijan vastuulla on hakea poikkeamista jätehuoltomääräyksistä 46 §:n mukaisesti, mikäli jätteiden erilliskeräykseen tarvittavia keräysvälineitä ei ole mahdollista sijoittaa kiinteistölle teknisen esteen, kuten kaava- tai paloturvallisuusmääräysten, vuoksi.

Lajitteluohjeiden noudattaminen on tärkeää, jotta hyötyjätteet saadaan kierrätettyä. Pakkausjätteissä noudatetaan tuottajien lajitteluohjeita, jotka löytyvät Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n internet-sivuilta www.rinkiin.fi. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n lajitteluohjeet ovat näiden ohjeiden kanssa yhtenäiset. Kartongin, lasin ja muovin keräykseen ei saa laittaa muita kuin pakkauksia, jotta varmistetaan jätelajin soveltuvuus tuottajan järjestämään kierrätykseen. Metallin keräykseen puolestaan otetaan vastaan sekä metallipakkaukset että muu asumisessa syntyvä pienmetalli.

Kiinteistön haltijan tiedotusvastuuta painotetaan, jotta tietoisuus jätteiden lajitteluvälvoitteista saavuttaisi jokaisen asukkaan.

14 § SEKAJÄTE

Määräyksen mukaan kaikilla kiinteistöillä, jotka kuuluvat Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämän kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin, on oltava käytössään sekajätteen keräysväline. Sekajätteen keräysväline voi olla kiinteistökohtainen tai lähikiinteistöjen yhteinen kimppe-astia.

Sekajäte ohjautuu energiahyötykäyttöön jätevoimalaitoksessa poltettavaksi. Kaikki kierrätyskelpoiset jätelajit on lajittelun ja erilliskeräyksen avulla tärkeä saada erotelluksi sekajätteestä etusijajärjestyksen noudattamiseksi. Lasi, metalli ja biojäte eivät sovellu jätevoimalaitoksessa poltettavaksi, joten niiden lajittelu on erityisen tärkeää. Esimerkiksi sekajätteen joukossa oleva metalli kasvattaa tuhkamäärää ja sen metallipitoisuutta, kuluttaa laitteistoa sekä lisää tukosriskiä polttoaineen käsittelyssä. Myös lasi kasvattaa tuhkamäärää ja lisää laitteiston kulumista.

15 § ASUMISESSA SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET

Asumisessa syntyvien, kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet koskevat biojätettä, pienmetallia, lasi-, kartonki- ja muovipakkauksia sekä paperia.

Vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöillä asumisessa syntyvät kierrätykseen soveltuvat jätteet (biojäte, pienmetalli, lasi-, kartonki- ja muovipakkaukset) on lajiteltava kiinteistökohtaisiin jätetähtiin. Kiinteistön oman keräysvälineen sijaan myös lähikiinteistöjen yhteinen keräyspiste eli kimppekeräys on mahdollinen.

Velvoiteajat koskevat kaikkia vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöjä koko toimialueella 48 §:ssä asetettuja erillisiä siirtymäsäännöksiä noudattaen.

Erilliskeräysvelvoitteet kohdistuvat kiinteistöön. Näissä määräyksissä kiinteistöllä tarkoitetaan maapohjaa, kuten tonttia tai tilaa, sillä sijaitsevina rakennuksina. Erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisessa lähtökohtaisesti merkittävää on asuinhuoneistojen yhteenlaskettu lukumäärä kyseisellä tontilla tai tilalla. Tulokannassa huomioidaan kuitenkin myös jäteasetuksen 17 §:n perustelut; ”Säännöksen soveltamisen yhteydessä kiinteistön käsitettä tulisi tulkita jätteen keräyksen järjestämisen näkökulmasta. Tällöin kiinteistöllä sijaitseviksi katsottavien huoneistojen lukumäärä ei olisi jokaisessa tilanteessa yhteneväinen esimerkiksi kiinteistörekisteriin merkittyjen kiinteistöyksikköä koskevien tietojen kanssa, vaan merkitystä voitaisiin antaa myös kiinteistön ja sillä sijaitsevien rakennusten omistus- ja hallintasuhteille sekä jätelistettävä käytännössä käytävien asuinhuoneistojen lukumäärälle. Olennaista olisi, että kiinteistö muodostaisi jätehuollon järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Käytännössä samalla tontilla voi esimerkiksi olla viisi erillispientaloa tai paritaloa, mutta ilman asunto-osakeyhtiömuotoa. Jos kullakin talolla on oma jätelisteensä, rinnastuisi tilanne omalla tontilla sijaitseviin yksittäisiin omakotitaloihin tai paritaloihin, eivätkä asetuksessa vähintään viidelle asuinhuoneistolle säädetyt erilliskeräysvelvoitteet koskisi tontilla sijaitsevia taloja. Toisaalta erilliskeräysvelvoite koskisi niitä asunto-osakeyhtiöitä, joissa samaa jätelistettävä käyttää vähintään viisi asuinhuoneistoa, riippumatta siitä, muodostuuko asunto-osakeyhtiö erillispientaloista tai esimerkiksi rivitaloista. Jos asunto-osakeyhtiön erillispientaloilla on omat jätelistänsä ja omat jättesopimuksensa, erilliskeräysvelvoitteet eivät koskisi. Säännöksen mukaisen huoneistorajan laskennassa ei olisi merkitystä sillä, kuinka monen tontin alueelle asunto-osakeyhtiöön kuuluvat rakennukset sijoittuvat.”

Biojätteen erilliskeräysvelvoite koskee niitä asuinhuoneistojä, jotka sijaitsevat erikseen määritellyllä biojätteen velvoitealueella. Biojätteen velvoitealue on määriteltävä jätehuoltomääräysten liitteessä 1 ja alueellisen jätehuoltolautakunnan internet-sivuilla osoitteessa www.tampere.fi/jatehuoltomaaraykset. Jätehuoltoviranomainen tarkistaa biojätteen erilliskeräysvelvoitteita koskevan alueen määrittelyn vähintään viiden vuoden välein taajama-alueissa tapahtuneiden muutosten perusteella. Säännöksen mukaan biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske niitä asuinhuoneistojä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan jätehuoltomääräysten 18 §:n mukaisesti. Kompostoinnista on tehtävä jätehuoltoviranomaiselle ilmoitus, jonka tekemisestä säädetään jätehuoltomääräysten 18 a §:ssä. Mikäli erilliskeräykseen velvoitetulla kiinteistöllä kompostoidaan biojätettä vain osan kiinteistön käyttöajasta, esimerkiksi kesäkaudella (toukokuu-syyskuu), tulee kiinteistön liittyä erilliskeräykseen talvikaudeksi (lokakuu-huhtikuu) ja tehdä jätehuoltomääräysten mukainen ilmoitus kesäkauden kompostoinnista.

Säännöksen mukaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet astuvat voimaan jätehuoltomääräysten 48 §:ssä esitettyjen siirtymäsäännösten mukaisesti. Jätteiden erilliskeräys on aloitettava kiinteistöillä viimeistään siirtymäsäännöksessä asetettuihin määräaikoihin mennessä.

Keräyspaperi kuuluu tuottajavastuun piiriin ja sen keräyksestä on säädetty erikseen jätelaissa. Paperin tuottajat keräävät paperin maksutta kiinteistöiltä muilla kuin pientalo- ja haja-asutusalueilla. Jätelain 50 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaperin keräystä varten tarvittavat tilat kiinteistölle. Velvollisuus ei kuitenkaan koske pientaloja tai muita vastaavia kiinteistöjä eikä haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä. Näillä alueilla paperinkeräys on järjestetty alueellisissa paperinkeräyspisteissä.

Jätehuoltomääräyksissä asetetuilla jätteiden erilliskeräysvelvoitteilla vastataan jäteasetuksessa säädelyihin minimivelvoiterajoihin koskien erilliskeräyksen järjestämistä. Jäteasetuksessa erilliskeräysvelvoitteen vähimmäisvaatimukset koskevat taajamassa sijaitsevia kiinteistöjä, joissa on vähintään viisi asuinhuoneistoa. Näissä jätehuoltomääräyksissä kierrätettävien jätteiden velvoiterajat on kuitenkin tiukennettu koskemaan koko toimialuetta, lukuun ottamatta kaikille asuinkiinteistöille asetettua biojätteen erilliskeräysvelvoitetta. Koko toimialuetta koskevat velvoiterajat on katsottu tarkoituksenmukaiseksi mm. tulkinnallisten epäselvyyksien ja hallinnollisen työn vähentämiseksi. Erillistä velvoitealueen rajausta noudatetaan kuitenkin kaikkia kiinteistöjä koskevassa biojätteen erilliskeräysvelvoitteessa, jotta keräyksen tehokkuus ja ympäristöhyödyt pystytään varmistamaan. Velvoiterajojen määrittämisessä on otettu huomioon alueella tehdyt jätteiden erilliskeräyksen elinkaariselvitykset, joissa on vertailtu keräyksestä aiheutuvia ympäristövaikutuksia eri velvoiterajoilla.

Hyötyjätteille annettavilla erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista, sillä niiden avulla jätteiden lajittelusta tehdään asukkailla vaivatonta. Erilliskeräysvelvoitteiden avulla vaikutetaan myös energiahyötykäyttöön ohjautuvan sekajätteen koostumukseen. Biojäte, lasi ja metalli aiheuttavat haittoja energiahyödyntämisessä, minkä vuoksi nämä jätelajit tulisi myös saada kerättyä mahdollisimman kattavasti erikseen.

Velvoiterajojen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen haltijat voivat halutessaan erilliskerätä kierrätettävät jätteet ja sopia niiden kiinteistöittäisestä kuljetuksesta Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Kaikilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilla kiinteistöillä yhdyskuntajätteen kiinteistöittäisestä kuljettamisesta huolehtii Pirkanmaan Jätehuolto Oy jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaisesti.

16 § MUILLA KUNNALLISEN YHDYSKUNTAJÄTEHUOLLON PIIRISSÄ OLEVILLA KIIINTEISTÖILLÄ SYNTYVIEN JÄTTEIDEN LAJITTELU- JA ERILLISKERÄYSVELVOITTEET

Määräyksissä on asetettu lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita myös muille kuin asuinkiinteistöille siltä osin kuin niitä voidaan antaa. Muille kuin asuinkiinteistöille annettavat erilliskeräysvelvoitteet koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin jätelain 32 §:n perusteella kuuluvia kiinteistöjä, kuten kuntien virastoja, kouluja ja päiväkoteja. Lisäksi kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella kunnan jätehuoltojärjestelmään jätteensä toimittavat kiinteistöt on velvoitettu noudattamaan tätä pykälää.

Erilliskeräysvelvoitteet on asetettu em. kiinteistöille siten, että erilliskeräys on järjestettävä aina, kun kiinteistöllä syntyy kyseistä jätelajia yli säännöksessä mainitun kilorajan viikossa. Erilleen kerättävät jätelajit ovat samat kuin 15 §:ssä eriteltyt jätteet. Säännöksessä asetetut painoon perustuvat velvoiterajat vastaavat jätelainsäädännön jätteiden erilliskeräyksen vähimmäisvaatimuksia. Velvoiteraja on kuitenkin asetettu koskemaan koko toimialuetta mm. tulkinnallisten epäselvyyksien poistamiseksi ja keräyksen tehostamiseksi.

Ne kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt, joita erilliskeräysvelvoitteet eivät koske, voivat halutessaan sopia Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymisestä. Kaikilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilla kiinteistöillä jätteen kiinteistöittäisestä kuljettamisesta huolehtii Pirkanmaan Jätehuolto Oy jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaisesti.

Säännöksen mukaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet astuvat voimaan jätehuoltomääräysten 48 §:ssä esitettyjen siirtymäsäännösten mukaisesti. Jätteiden erilliskeräys on aloitettava velvoiterajojen piirissä olevilla kiinteistöillä viimeistään siirtymäsäännöksessä asetettuihin määräaikoihin mennessä.

Vaikka jätehuoltomääräysten mukaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet eivät pääsääntöisesti koske elinkeinonharjoittajia, on huomattava, että jäteasetuksessa vaaditaan, että teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan on jätelaissa säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan paperi-, kartonki, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys. Elinkeinonharjoittajien on noudatettava jäteasetuksen mukaisia velvoitteita.

17 § MUUT ERIKSEEN KERÄTTÄVÄT JÄTTEET

Jätehuoltomääräysten 15 §:ssä mainittujen kierrätettävien jätteiden lisäksi myös muut tuottajavastuun alaiset jätteet on lajiteltava erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Tällaisia jätteitä ovat esimerkiksi paristot ja akut, sähkö- ja elektroniikkaromu sekä ajoneuvojen renkaat. Myös pantilliset juomapakkaukset on toimitettava niitä varten varattuihin palautuspisteisiin. Kun jätteet toimitetaan tuottajien vastaanottoon, saadaan ne asianmukaiseen jatkokäsittelyyn varmistaen samalla niiden uusio- tai materiaalihyötykäyttöä.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäväksi näiden jätehuoltomääräysten luvussa 9 annettujen määräysten mukaisesti. Kyseisten jätteiden toimittaminen asianmukaiseen käsittelyyn on olennaista, sillä sekajätteen joukkoon päätyessään ne voivat aiheuttaa terveys- ja ympäristöhaittoja.

Risut, oksat ja puutarhajäte on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tai kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan, mikäli niitä ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä. Näiden jätteiden omatoimisesta käsittelystä on säädetty jätehuoltomääräysten 18 ja 19 §:ssä.

Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa tarkat erilliskeräysvelvoitteet, jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Asuinkiinteistöillä syntyvä rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin siinä tapauksessa, että se on peräisin kiinteistön haltijan omatoimisesta, suhteellisen pienimuotoisesta remontoinnista tai rakentamisesta. Tällöin nämä jätteet toimitetaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamaan vastaanottopaikkaan joko kiinteistön haltijan toimesta tai kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, mikäli ne sinne soveltuvat. Mikäli remonttipalvelua tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä.

Kunnan vastuulle kuuluvista saostus- ja umpisäiliölietteistä säädetään erikseen jätehuoltomääräysten luvussa 8.

Luku 4 Jätteen omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

18 § KOMPOSTOINTI

Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan biojätteen, kuivakäymäläjätteen sekä tietyistä jätevesijärjestelmistä syntyvän kompostoituvan jätteen omatoiminen käsittely kompostoimalla. Kompostointi edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Myös uudessa EU:n jätedirektiivissä kannustetaan kotikompostointiin. Biohajoavan jätteen hyvin hoidettu kompostointi edistää ravinteiden saamista käyttöön syntypaikallaan ja vähentää jätteen kuljetuksen tarvetta. Kompostointiin ei kuitenkaan jätehuoltomääräyksillä veloiteta, sillä väärin hoidetusta kompostoinnista voi olla enemmän haittaa kuin hyötyä.

Jäteasetuksen 12 §:ssä säädellään jätteen pienimuotoisesta käsittelystä kiinteistöllä. Näissä jätehuoltomääräyksissä on annettu jäteasetusta tarkentavia määräyksiä biojätteen, kuivakäymäläjätteen ja pienpuhdistamolietteen kompostoinnista. Tarkentavia määräyksiä on annettu, jotta varmistutaan kompostoinnin asianmukaisuudesta. Kompostoria on hoidettava valmistajan tai maahantuojaan ohjeiden mukaisesti. Kompostorin ylläpitoon ja hoitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta kompostointi onnistuu ja siitä ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa tai roskaantumista. Jotta kompostointi olisi asianmukaista, elintarvikejätteen tulee olla selvästi maatunutta ennen kuin se poistetaan kompostorista. Kompostoitunut massa on hyödynnettävä omatoimisesti, jotta kyseessä on aidosti biojätteen materiaalihyötykäyttö.

Elintarvike- ja kuivakäymäläjätteen kompostoreille asetettujen rakennevaatimusten tarkoituksena on varmistaa, ettei kompostoinnista aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Elintarvikejätteen kompostoinnin tulee tapahtua sitä varten suunnitellussa suljetussa ja tukevarakenteisessa sekä hyvin ilmastoidussa kompostorissa. On huomioitavaa, että kompostorin tilavuus tulee suhteuttaa kiinteistöllä syntyvän elintarvikejätteen määrään. Erityisesti talvikaudella lämpöeristämättömän kompostorin tulee olla tilavuudeltaan riittävän suuri, jotta kompostoitumisen hidastuessa tai pysähtyessä kompostorin tilavuus riittää koko käyttökauden ajan.

Mikäli käytössä on elintarvikejätteen käsittelyyn tarkoitettu sisäkompostori, jossa kompostointiaika on lyhyt, eivät jätteet ehdi maata riittävästi. Tällöin tarvitaan erillinen näiden määräysten mukainen kompostori jälkikompostointia varten. Viime vuosina yleistynyt Bokashi tai muut vastaavat menetelmät eivät myöskään ole yksin riittäviä elintarvikejätteen käsittelyyn. Tällaisissa menetelmissä jäte aktiivisten mikrobien avulla fermentoituu hapettomassa, ilmatiiviissä astiassa. Fermentoitu eli käymisprosessoitunut jäte tulee jälkikäsitellä kompostoimalla suljetussa ja ilmastoidussa kompostorissa ennen jätteen omatoimista hyödyntämistä.

Ulosteperäistä jätettä sisältävän jätteen, kuten kuivakäymäläjätteen, lemmikkieläinten ulosteiden sekä määräysten 39 §:ssä tarkoitetun, ulosteperäistä jätettä sisältävän pienpuhdistamolietteen kompostoinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Myös kompostointiajan keston on kiinnitetty huomiota, jotta voidaan varmistua ulosteperäisen aineksen hygienisoitumisesta. Mikäli elintarvikejätettä kompostoidaan yhdessä kuivakäymäläjätteen kanssa kompostikäymälässä, kompostointi on tehtävä käymäläjätteen kompostoinnille asetettujen vaatimusten (mm. kompostoitumisaika) mukaisesti, jotta mahdolliset hygieniahaitat voidaan estää.

Jätehuoltomääräyksiin on lisätty kiello vieraslajeiksi luokiteltujen kasvien lisääntymiskykyisten osien (juuret tai siemenet) käsittelystä kompostoimalla. Tällä pyritään ehkäisemään vieraslajien leviämistä kompostimullan kautta. Vieraslajien torjunnasta on säädetty laissa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015), jossa on määrätty mm. vieraslajien ympäristöön päästämisen kiellosta ja kiinteistön haltijoiden ja muiden toimijoiden huolehtimisvelvollisuuksista. Vieraslajien oikeasta jätteenkäsittelystä saa tietoa kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta tai Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä.

Puutarhajätteen, fosforinpoistokaivojen lietteen sekä harmaiden jätevesien saostussäiliölietteiden kompostointia koskevat määräykset ovat muuta kompostointia lievempiä. Myös näiden jätteiden kompostoinnin on kuitenkin oltava hallittua. Esimerkiksi puutarhajätteiden kompostia pitää hoitaa, sillä pelkkä puutarhajätteiden läjittäminen ei ole kompostointia. Puutarhajätteiden vienti puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille ilman maanomistajan lupaa on kiellettyä, sillä tällainen toiminta on roskaamista ja heikentää yleistä viihtyvyyttä. Puutarhajätteen, fosforinpoistokaivojen lietteen sekä harmaiden jätevesien saostussäiliölietteiden kompostiin ei saa laittaa vieraslajeiksi luokiteltujen kasvien lisääntymiskykyisiä osia (juuria tai siemeniä). Mikäli puutarhajätteitä ei kompostoida kiinteistöllä, ne on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tai kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Puutarhajätteen kompostoinnista ei tarvitse tehdä kompostointi-ilmoitusta. Lietteiden kompostoinnista on tehtävä ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle jätehuoltomääräysten 39 §:n mukaisesti.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää kompostorin käytön. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kompostorin hoitamattomuudesta aiheutuu jatkuvia haju- tai muita haittoja naapurustolle, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kieltää kompostorin käytön, jolloin kiinteistön on liityttävä biojätteen erilliskeräykseen jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ien niin edellyttäessä.

18 a § KOMPOSTOINTI-ILMOITUS

Jäteasetuksen 43 §:ssä säädellään ilmoitusvelvollisuudesta elintarvikejätteen kompostointia koskien. Näissä jätehuoltomääräyksissä on annettu tarkentavia määräyksiä asiasta. Elintarvikejätteen kompostoinnista on tehtävä ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa kompostoinnin aloittamisesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia asuinkiinteistöjä, myös vapaa-ajan kiinteistöjä ja siirtolapuutarhoja, joilla elintarvikejätettä kompostoidaan joko ympäri vuoden tai osan vuotta, esim. kesäkaudella. Ilmoitus elintarvikejätteen kompostoinnista on uusittava jätehuoltoviranomaiselle viiden vuoden välein.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää rekisteriä jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä, johon tiedot biojätteen omatoimisesta käsittelystä kiinteistöillä kerätään. Rekisterin ylläpito perustuu jätelain 143 §:n velvoitteeseen. Rekisterin tiedot ovat käytettävissä sekä valvontaan, neuvontaan että valtakunnalliseen kierrätysasteen laskentaan liittyvään raportointiin.

Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan kimpapakompostointi, mutta jokaisen jätteen haltijan tulee ilmoittaa kompostoinnista omalla ilmoituksellaan. Yhteisellä kompostorilla tulee olla määritelty biojätteen käsittelystä vastaava henkilö, joka vastaa siitä, että kompostointi tapahtuu jätehuoltomääräysten mukaisesti. Mikäli kimpapakompostorin vastuuhenkilö lopettaa kompostoinnin, katsotaan kompostointi päättyneeksi myös muiden kimpapakompostoria käyttäneiden kiinteistöjen osalta. Kimpapakompostoria käyttävän kiinteistön ilmoitus on voimassa enintään vastuuhenkilön kompostointi-ilmoituksen voimassaolon ajan. Yhteistä

kimppakompostoria käyttävien kiinteistöjen tulee ilmoittaa toisilleen kompostoinnissa tapahtuvista muutoksista ja kompostoinnin lopettamisesta.

Kiinteistön haltijan tai kompostorin vastuuhenkilön on ilmoitettava jätehuoltoviranomaiselle kompostoinnin lopettamisesta kahden kuukauden kuluessa lopettamisesta. Jos uutta ilmoitusta kompostoinnista ei tehdä ilmoituksen voimassaolon päätyttyä, katsotaan kompostointi lopetetuksi ja kompostointitieto poistetaan rekisteristä. Tämän jälkeen kiinteistön haltijan velvollisuutena on järjestää kiinteistölle biojätteen keräyspiste keräysvälineineen, mikäli kiinteistöä koskee biojätteen erilliskeräysvelvoite näiden jätehuoltomääräysten 15 §:n mukaisesti.

19 § JÄTTEIDEN POLTTAMINEN JA HAUTAAMINEN

Jätteiden polttaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä jätelain nojalla. Pykälässä on määritelty tilanteet, joissa jätteen polttaminen on sallittua. Rajoitukset ovat tarpeellisia, sillä pienkiinteistöjen tulisijoissa tai avotulella poltettaessa palamisolosuhteet eivät vastaa hallitulta yhdyskuntajätteen poltolta vaadittuja edellytyksiä. Tällöin savukaasujen mukana ympäristöön voi päätyä nokea, hajua sekä terveydelle haitallisia yhdisteitä, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista ja viihtyvyyshaittoja.

Ainoastaan taajama-alueen ulkopuolella on sallittua polttaa avopolttona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia. Lisäksi kiinteistön tulipesissä (ml. ulkona sijaitsevat tulipesät) poltettavaksi sallitaan puhdas, kuiva, kyllästämätön ja maalaamaton tai muuten käsittelemätön puujäte sekä risut ja oksat. Paperin, pahvin ja kartongin käyttö on mahdollista vähäisinä määrinä vain sytykkeenä. Muiden jätteiden, kuten muovin, polttamista ei voi sallia kiinteistöjen tulipesissä, sillä niissä ei ole palamiselle optimaaliset olosuhteet.

Rakennusten polttaminen paloviranomaisen harjoituskäytössä ei ole jätehuoltomääräyksiä koskeva asia, eikä vaadi jätehuoltoviranomaisen päätöstä poiketa määräyksistä. Rakennuksen polttamisesta päättää aina paloviranomainen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa. Poltossa syntyvä jäte on aina toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

Jätteiden hautaaminen maahan on kielletty. Jätteiden sijoittaminen maahan on hallitsematonta jätteiden käsittelyä, joka on jätelain nojalla kiellettyä. Jätteiden maahan hautaamisesta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Maaperään saa sijoittaa jätettä hyödyntämistarkoituksessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla asiaa koskevia säädöksiä noudattaen.

On huomattava, että kuolleiden lemmikkieläinten hautaaminen on sallittua koko maassa Ruokaviraston antaman ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeiden mukaan kuolleet lemmikkieläimet hävitetään ensisijaisesti tuhkaamalla tai hautaamalla. Hautaaminen ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Lisäksi on otettava huomioon ympäristö- ja terveydensuojelulainsäädäntö. Kuolleita tuotantoeläimiä koskee oma sääntelynsä, josta saa tietoa Ruokavirastolta.

Luku 5 Jätteiden keräysvälineet ja niiden tyhjentäminen

20 § KERÄYSVÄLINEITYYPIT

Jätteenkuljetuksen ja muun jätehuollon toimivuuden, työturvallisuuden ja ympäristöhaittojen ehkäisyn vuoksi on annettu määräyksiä jätteiden keräysvälineistä. Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Kiinteistöllä on oltava tarvittava määrä keräysvälineitä syntyvään jätemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden (jäteasetus 10 §). Keräysväline on myös aina oltava suljettavissa. Muutoin jätteet voivat levitä ympäristöön aiheuttaen roskaantumista. Keräysvälineen on sovellettava kerättävälle jätelajille, jotta jätteet saadaan kuormattua toimivasti jäteautoon.

Määräyksessä on lueteltu keräysvälineet, jotka ovat sallittuja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Näin pyritään mm. parantamaan jätteen kuljettajan työturvallisuutta sekä tehostamaan jätteiden keräystä. Määräyksen mukaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy voi tarvittaessa kuitenkin hyväksyä myös muunlaisten keräysvälineiden käytön. Tällä tavoin kiinteistöjen tarpeet erilaisille jätteenkeräysvälineille ovat huomioitavissa, eikä myöskään määräyksiin suljeta pois mahdollisia uusia keräysvälineiden innovaatioita.

Määräyksen mukaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa käsin siirrettävät keräysvälineet (140–770 litraa) kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluville kiinteistöille, niiden kuuluessa kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen sekajätteen osalta tai näiden jätehuoltomääräysten 15–16 §:ssä asetettujen jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden koskiessa kiinteistöä. Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa käsin siirrettävät keräysvälineet (140–770 litraa) kiinteistölle jätehuoltomääräysten 7 §:ssä säädetysti, jos kiinteistön haltija ei ole järjestänyt vaadittavia jätteenkeräysvälineitä kiinteistölle.

Kiinteistöillä käytössä olevat keräysvälineet korvataan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n keräysvälineillä, kun niiden kunto tai työturvallisuus sitä edellyttää tai mikäli keräysväline ei täytä muita edellä mainittuja keräysvälineelle määriteltäviä ehtoja. Määräyksellä on pyritty varmistamaan, että käytettävät keräysvälineet täyttävät jätehuoltomääräysten vaatimukset ja että keräysvälineet ovat työturvallisia. Vanhojen keräysvälineiden korvaustarpeen arvioi ja todentaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy, joka toimittaa korvaavat keräysvälineet kiinteistölle.

21 § KERÄYSVÄLINEEN MERKITSEMINEN

Määräyksessä edellytetään, että mikäli keräyspisteessä on useita jätteenkeräysvälineitä, on keräysvälineeseen merkittävä selkeällä tekstitarralla kerättävän jätelajin nimi. Keräysvälineiden merkinnöillä pyritään edesauttamaan jätteenkuljetuksen ja muun jätehuollon toimivuutta sekä työturvallisuutta. Myös jätteiden lajittelun kannalta on olennaista, että keräysvälineen käyttäjälle ja tyhjentäjälle on selvää, mitä jätettä keräysvälineeseen kerätään. Lisäksi tyhjennyksestä vastaavan yhteystiedot on löydettävä keräysvälineistä tai niiden välittömästä läheisyydestä, jotta ongelmatilanteissa yhteystiedot ovat asiakkaille helposti nähtävissä.

Jos keräysväline ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, tai samalla paikalla on useiden kiinteistöjen jätteenkeräysvälineitä, on keräysväline yksilöitävä selkeästi esim. kiinteistön numeroa ja/tai kirjainta vastaavalla merkinnällä. Kiinteistökohtaisen keräysvälineen merkitsemisvastuu on keräysvälinettä käyttävällä jätteen haltijalla, kimpoissa yhteyshenkilöllä. Keräysvälineen yksilöinti varmistaa sen, että jätteenkuljettaja tyhjentää oikean keräysvälineen. Keräysvälineiden merkitseminen on myös tarpeen kunkin kiinteistön keräysvälineiden tyhjennysrytmin ja laskutuksen oikeellisuuden varmistamiseksi.

22 § KERÄYSVÄLINEEN TÄYTTÄMINEN

Määräyksellä ohjataan sitä, että keräysvälineisiin laitetaan vain niihin kuuluvia jätteitä ja keräysvälineet täytetään oikein. Samalla pyritään vähentämään niitä jätteenkeräykseen liittyviä riskitekijöitä, jotka aiheutuvat keräysvälineiden väärästä täyttämisestä.

Käsin siirrettäville, pyörällisille jätteen keräysvälineille (140–770 l) on asetettu 60 kg:n painorajoitus. Lisäksi jätehuoltomääräyksissä on asetettu erillinen painorajoitus tilavuudeltaan suuremmille, puristamattomille keräysvälineille kuten nostoperusteisille keräysvälineille. Tällaisten keräysvälineiden painorajoitus on enintään 100 kg jätettä kuutiometriä (m³:ä) kohti ylittämättä keräysvälineen suurinta sallittua kuormitusta (SWL-luku). Säännöksellä pyritään varmistamaan jätteenkuljettajan työturvallisuus sekä jätteiden kuormaus onnistuneesti. Liian painavaksi pakattu keräysväline voi myös rikkoutua jätteen kuormauksen yhteydessä. Mikäli jätteen keräysvälineen paino ylittää toistuvasti jätehuoltomääräysten mukaisen suurimman sallitun kuormituksen, tulee keräysvälineen tyhjennysväliä muuttaa.

Säännöksessä on luetteloitu jätteet, joita ei saa laittaa kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keräysvälineisiin tai keräyspisteisiin. Luettelossa on mainittu esimerkiksi palo- ja räjähdysvaaraa aiheuttavat jätteet, vaaralliset jätteet, nestemäiset jätteet ja käymäläjätteet. Keräysvälineeseen ei saa laittaa mitään sellaista jätettä, joka voi aiheuttaa työturvallisuusriskin keräysvälineen tyhjentäjälle, vahingoittaa keräysvälinettä tai kuljetuskalustoa tai vaikeuttaa jätteenkuormasta tai purkamista. Määräyksellä pyritään varmistamaan jätteen haltijan, jätehuollon toteuttajan sekä ympäristön kannalta turvallinen ja toimiva jätehuolto.

23 § KERÄYSVÄLINEIDEN TYHJENNYSVÄLIT

Jätteen keräysvälineiden tyhjennysvälejä koskevassa määräyksessä säädetään, kuinka usein kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen piirissä olevat keräysvälineet on vähintään tyhjennettävä.

Säännöllisten ja riittävien tyhjennysten tavoitteena on varmistaa, ettei jätteistä aiheudu roskaantumista tai muuta ympäristö- ja terveyshaittaa. Määräyksellä pyritään varmistamaan, ettei jätteitä käsitellä kiinteistöllä jätehuoltomääräysten vastaisesti (esimerkiksi polttamalla) tai viedä luvattomiin paikkoihin siksi, etteivät ne mahdu keräysvälineeseen liian pitkän tyhjennysvälin vuoksi. Tyhjennysväleillä pyritään mitoittamaan

tyhjennykset siten, että jätteet mahtuvat keräysvälineeseen ja keräysväline on edelleen suljettavissa. Lisäksi asianmukaisilla tyhjennysväleillä edesautetaan jätteiden lajittelua, sillä riittävillä tyhjennyksillä voidaan ehkäistä keräysvälineiden ylitäyttymistä ja jätteiden päättymistä väärään keräysvälineeseen oikean keräysvälineen ollessa jo täysi. Samalla säännölliset tyhjennykset tukevat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen logistiikkaa.

Sekajätteelle on määrätty kaksi erillistä tyhjennysväliä sen mukaan, sisältääkö sekajäte biojätettä. Jos kiinteistö on biojätteen erilliskeräyksen piirissä tai biojäte kompostoidaan ja kompostoinnista on tehty 18 a §:n mukainen ilmoitus, on sekajätteen pisin mahdollinen tyhjennysväli kahdeksan (8) viikkoa. Mikäli kiinteistöllä ei ole biojätteen erilliskeräystä tai kompostointia, on pisin sallittu tyhjennysväli neljä (4) viikkoa. Sekajätteen joukossa oleva biojäte voi aiheuttaa hajua ja hygieenistä haittaa, minkä vuoksi keräysvälineen lyhyempi tyhjennysväli on perusteltu.

Biojätteelle on määrätty erilliset tyhjennysvälit vuodenajan sekä käytössä olevan keräysvälineen mukaan. Käsien siirrettävistä keräysvälineistä biojäte on kesäaikaan tyhjennettävä vähintään kahden (2) viikon välein ja talviaikaan vähintään neljän (4) viikon välein. Syväkeräysvälineissä biojätteen tyhjennysväli on ympärivuotisesti neljä (4) viikkoa. Tiheähköt tyhjennysvälit ovat perusteltuja, sillä biojäte voi aiheuttaa hygieenistä haittaa ja hajua. Lisäksi liian pitkään keräysvälineessä oleva hajoava jäte voi houkuttaa haittaeläimiä.

Kartonki- ja muovipakkauksilla pisin sallittu tyhjennysväli on kahdeksan (8) viikkoa. Tavallisesti kartonki- ja muovipakkausten kertymä on suhteellisen suurta ja pakkaukset saattavat sisältää ruokajäämiä, minkä vuoksi muita erilliskerättäviä jätteitä tiheämmät tyhjennysvälit ovat perusteltuja. Pienmetallille ja lasipakkauksille pisin sallittu tyhjennysväli on 52 viikkoa. Kyseisten jätelajien kohdalla jätekertymät ovat suhteessa pienempiä ja materiaalissa on vähän ruokajäämiä, jonka vuoksi tyhjennys vähintään kerran vuodessa katsotaan riittäväksi. Tyhjennysväli pyrkii myös ottamaan huomioon erityisesti pienet taloyhtiöt sekä omakotitaloasukkaat, jotka ovat liittyneet lasipakkausten ja pienmetallin keräykseen, mutta joilla kyseisiä jätteitä syntyy verrattain vähän.

Määritellyt tyhjennysvälit erilliskerättäville jätelajeille edesauttavat järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen seurantaan erilliskeräykseen veloitettujen kiinteistöjen kohdalla. Tarkoituksenmukaisesti määritellyt jäteastioiden tyhjennysvälit parantavat myös asukkaiden lajitteluhalukkuutta ja kokemusta jätehuollon toimivuudesta.

Jätteen haltija voi sopia Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa määräyksessä mainittuja tyhjennysvälejä tiheämmät tyhjennykset. Keräysvälineiden tyhjennysrytmin on kuitenkin aina sovittava kunnallisen jäteyhtiön logistiikkaan. Jos haluttu tyhjennysväli ylittää jätehuoltomääräysten mukaiset vähimmäistyhjennysvälit, on tyhjennysvälin pidentämistä haettava jätehuoltomääräyksistä poikkeamisena. Poikkeusta haetaan jätehuoltoviranomaiselta jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaisesti.

24 § KERÄYSVÄLINEEN TYHJENNYSTEN KESKEYTTÄMINEN

Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen tilanteissa, joissa kiinteistö on väliaikaisesti käyttämättömänä. Keskeytyksen tulee aina olla määräaikainen, ja keräysväline on tyhjennettävä jätteistä ennen keskeytyksen alkamista.

Kiinteistön haltija voi sopia lyhytaikaisesta, alle vuoden mittaisesta keskeytyksestä suoraan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Keskeytyksen tarpeesta on ilmoitettava kunnalliselle jäteyhtiölle vähintään viikkoa ennen keskeytyksen toivottua alkamista, jotta kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen reitille ehditään tehdä tarvittavat muutokset. Yli vuoden mittaiset keskeytykset tai tilanteet, joissa on useita peräkkäisiä lyhytaikaisia keskeytyksiä, edellyttävät poikkeamista jätehuoltomääräyksistä. Poikkeusta haetaan jätehuoltoviranomaiselta jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaisesti. Kiinteistön jätehuoltopalvelut on järjestettävä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti keskeytyksen päätyttyä, ellei kiinteistölle ole haettu uutta poikkeamista jätehuoltomääräyksistä.

25 § LISÄJÄTE

Lähtökohtaisesti jätteen keräysvälineen koko ja tyhjennysväli on mitoitettava siten, että syntyvät jätteet mahtuvat aina keräysvälineeseen. Jos jäte ei kuitenkaan yksittäisessä poikkeustapauksessa mahdu keräysvälineeseen, se voidaan tilapäisesti sijoittaa jätteelle varatun keräyspisteen välittömään läheisyyteen. On huomioitava, että asia koskee vain kiinteistöittaisessa jätteenkuljetuksessa kuljetettavia jätteitä. Jos ylimääräistä jätettä on huomattavasti normaalia enemmän, on sen poiskuljettamisesta sovittava etukäteen Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa. Lisäjätteen keräyksestä peritään jätetaksan mukainen lisämaksu.

Lisäjätteen on koostumuksensa, määränsä ja kokonsa puolesta vastattava jätettä, jota muutenkin kerättäisiin kyseiseen keräysvälineeseen. Keräysvälineen viereen jätetty irtojäte tulee epäselvyyksien välttämiseksi merkitä selvästi lisäjätteeksi. Lisäjätteen kohdalla on erityisesti huomioitava jätteen kuljettajan työturvallisuus. Työturvallisuusriskin voivat aiheuttaa esimerkiksi viiltävät tai pistävät jätteet. Työturvallisuuden vuoksi irtojättesäkillä tai muulle lisäjätepakkaukselle on asetettu painorajaksi 20 kg. Lisäjäte on pakattava siten, että kuljettaja saa kuormauksen suoritettua helposti ja turvallisesti. Mikäli lisäjätettä sisältävä pakkaus rikkoutuu pakkauksen tai jätteestä johtuvan ominaisuuden vuoksi, lisäjätteen tuottaja on vastuussa mahdollisista siivoustoimenpiteistä. Suurikokoiset jätteet (kuten rikkoutuneet huonekalut) eivät ole kuljettajan yksin kuormattavissa, eivätkä ne sovellu lisäjätteeksi. Tällaisten jätteiden kuljetuksesta on huolehdittava jätehuoltomääräysten 12 §:n mukaisesti.

Lisäjätteen jättäminen on sallittua ainoastaan poikkeustapauksissa, sillä erilliset, käsin siirreltävät jätteet heikentävät jätteenkuljettajan työturvallisuutta ja voivat aiheuttaa roskaantumista. Jos lisäjätettä muodostuu toistuvasti, jätteen tuottaja tai keräyspisteen haltija on velvollinen huolehtimaan jätehuoltopalvelun muuttamisesta keräysvälineen tyhjennystiheyttä tai tilavuutta lisäämällä. Muutokset sovitaan ottamalla yhteyttä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:öön.

26 § KERÄYSVÄLINEEN KUNNOSSAPITO

Jätehuoltomääräyksen mukaan jätteen keräyspisteen haltija on vastuussa keräysvälineen kunnossa- ja puhtaanapidosta niiltä osin kuin toimenpiteitä ei ole sisällytetty jätetaksassa jätehuollon järjestäjän tehtäväksi. Esimerkiksi jätetaksassa määritetty biojätteen tyhjennyshinta sisältää biojätteen keräysvälineen pesun kahdesti vuodessa. Keräysvälineiden asianmukainen kunnossapito on tärkeää, jotta voidaan välttää mahdollisilta ympäristö- ja terveyshaitoilta sekä keräysvälineen käyttäjiin tai tyhjentäjään kohdistuvilta turvallisuusriskeiltä.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa kiinteistölle uuden keräysvälineen jätehuoltomääräysten 20 §:n mukaisesti, jos kunnallisen jätehuollon järjestämisvastuun piiriin kuuluvan jätteen keräysväline rikkoutuu normaalin kuormauskäsitteilyn yhteydessä tai keräysvälineen käytettävyys kärsii tavanomaisen kulumisen seurauksena. On huomioitava, että kyseinen määräys koskee vain käsin siirrettäviä, 140–770 litran keräysvälineitä.

Luku 6 Jätteiden keräyspisteet

27 § KERÄYSVÄLINEIDEN SJOITTAMINEN

Jätehuoltomääräyksessä on annettu jätteen keräysvälineiden sijoittamista koskevia määräyksiä, jotta voidaan varmistua jätteiden toimivasta ja turvallisesta keräyksestä ja kuljetuksesta.

Jätteiden keräyspisteelle on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti ja esteettä keräysvälineen tyhjennystapa huomioiden. Jätehuolto on yksi välttämättömistä peruspalveluista, joten keräysvälineet on pystyttävä tyhjentämään kaikkina vuodenaikoina eikä niiden tyhjentämisestä saa aiheutua vaaraa tai haittaa tyhjentäjälle, kiinteistön muille käyttäjille, liikenteelle tai ympäristölle. Hankalat olosuhteet hidastavat keräystä ja lisäävät tapaturmariskiä. Kiinteistön haltijan on järjestettävä pysyvä paikka jätteen keräysvälineelle tai -välineille edellä mainitut velvoitteet huomioiden. Keräysvälineiden sijoittamisessa kiinteistölle on myös noudatettava kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, muita maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön määräyksiä, terveydensuojelujärjestyksiä, ympäristönsuojelumääräyksiä, kaavamääräyksiä sekä laitevalmistajan ohjeita.

Uudisrakentamisessa on tärkeää huomioida kiinteistön jätehuollon toimivuus. Sekä uusia jätetiloja että syväkeräysvälineitä rakennettaessa on suositeltavaa noudattaa kulloinkin voimassa olevaa RT-korttia asuinkiinteistöjen jätehuollosta (RT 69-11190).

Jos keräysvälineiden turvallinen tyhjennys kiinteistöltä ei onnistu, keräysvälineet on sijoitettava toiseen paikkaan. Kiinteistön haltijan on tarvittaessa selvitettävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen. Jos kyseinen alue ei ole keräysvälineen haltijan omistuksessa tai hallinnassa, keräysvälineen sijoittamiseen on aina saatava maa-alueen omistajan tai haltijan suostumus. Jos keräysvälineen sijoittaminen kiinteistön välittömään läheisyyteenkään ei ole mahdollista, kiinteistön haltijan on haettava jätehuoltoviranomaiselta näiden jätehuoltomääräysten 9 §:n mukaista aluejätepisteen käyttöoikeutta sekajätteen osalta. Mikäli kiinteistön haltija laiminlyö edellä mainitut velvoitteensa,

jätehuoltoviranomainen voi kiinteistön haltijaa kuultuaan liittää kiinteistön aluejätepisteen käyttäjäksi, jos keräysvälineelle ei ole löydetty sellaista sijaintia, mistä sen turvallinen ja esteetön tyhjennys on mahdollinen.

Mikäli kiinteistölle ei ole kiinteistön olosuhteista johtuen mahdollista sijoittaa jätehuoltomääräysten mukaisesti osaa tai kaikkia edellytetyistä jätteiden keräysvälineistä, tulee kiinteistön haltijan hakea 46 §:n mukaista poikkeusta näistä jätehuoltomääräyksistä. Tällaisia olosuhteita ovat esimerkiksi paloturvallisuus- ja kaavamääräykset, jotka estävät vaadittavien keräysvälineiden sijoittamisen kiinteistölle.

28 § JÄTETILAT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SUOJAUS

Pykälässä määrätään jätetilojen, -katosten ja -aitausten teknisistä rakenteista. Jotta jätteiden tuonti sekä tyhjennys onnistuvat turvallisesti ja vaivattomasti, on keräyspisteelle varmistettava esteetön pääsy. Määräyksen mukaan jätetilan pitäisi olla saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta jätteiden keräystä hankaloittavaa estettä. Jätetilojen mitoituksessa on huomioitava, että eri jätelajien keräysvälineet ovat tyhjennettävissä siirtämättä muita keräysvälineitä.

Määräyksessä todetaan, että jätteiden keräyspisteeseen tai keräysvälineen välittömään läheisyyteen ei saa sijoittaa tai sellaista tavaraa, jota ei ole tarkoitettu vietäväksi lisäjätteenä muun jätteen mukana. Muutoin vaarana on se, että jätteenä kuulumattomat tavarat erehdytään kuormaamaan jäteautoon.

29 § JÄTETILOJEN LUKITUS

Useilla kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvilla kiinteistöillä jätteen keräyspiste tai keräysvälineet ovat lukittuja mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi. Jätetilojen lukitusta koskevalla määräyksellä pyritään varmistamaan, että jätteen kuormaus sujuisi mahdollisimman vaivattomasti myös lukituista tiloista. Tavoitteena on, että jätteen kuljettajan ei tarvitse kuljettaa mukanaan useita eri avaimia. Sarja-avaimiin perustuvilla ratkaisulla nopeutetaan jätteen keräystä.

30 § AJOVÄYLÄT JA KERÄYSVÄLINEIDEN SIIRTOVÄYLÄT KIIINTEISTÖITTÄISESSÄ JÄTTEENKULJETUKSESSA

Jätteen keräysvälineiden siirtoväyliä sekä keräyspisteen rakenteita koskevilla määräyksillä pyritään varmistamaan keräysvälineiden tyhjennettävyys sekä jätteenkuljettajien työturvallisuus. Myös keräyspisteen kunnossa- ja puhtaanapidolle, kuten lumitöille ja liukkauden torjunnalle on asetettu vaatimuksia, jotta keräysvälineiden käyttö ja tyhjentäminen olisi turvallista kaikille osapuolille.

Keräyspisteen välittömässä läheisyydessä on oltava raskaalle kalustolle sopiva kääntöpaikka, mikäli kuljetusten sujuvuus, työturvallisuus ja yleinen turvallisuus sitä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n arvion mukaan edellyttävät. Keräyspistettä järjestettäessä on otettava huomioon, että jäteauton tarvitsema ajoväylän leveys ja korkeus ovat riittäviä eikä puusto haittaa näkyvyyttä tai ylety ajoradalle. Ajoradalla ja reuna-alueella ei saa

olla isoja kiviä tai syviä monttuja. Jäteauto pitää pystyä pysäköimään turvallisesti tyhjennyksen ajaksi muiden liikkujien turvallisuus huomioiden.

Määräyksen mukaan kiinteistön haltijan on huolehdittava, että jätteen kuljettajan käytössä on keräysvälineen siirtoa helpottavat laitteet tai rakenteet, jos keräysvälineen siirtoväylän kaltevuus on yli 1:5 tai väylällä on kynnyksiä, portaita tai muita työturvallisuusriskejä aiheuttavia esteitä.

Ajoväylien on oltava riittävän kantavia, sillä kuormatun jäteauton paino on jopa 30 tonnia. Jos keräysvälineen tyhjentäminen edellyttää ajoa yksityisellä tiellä, on yksityistienpitäjä vastuussa aina tien kestävydestä ja mahdollisista tievaurioista. Jätteenkuljetukset rinnastuvat Väyläviraston tulkinnan mukaan elintärkeisiin kuljetuksiin, jotka on saatava suoritettua esimerkiksi kelirikkoajasta huolimatta. Mahdollisten painorajoitusten aikana tienpitäjän on osoitettava lupa jätteenkuljetuksen suoritukselle liikennemerkkein tai kirjallisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Jos yksityistielle tai kiinteistölle ei kuitenkaan kiinteistön olosuhteiden tai tien rakenteiden vuoksi voi ajaa, on kiinteistön haltijan ajoitettava tyhjennykset kelirikkoajan ulkopuolelle tai järjestettävä jätteenkeräyspiste muualle, kantavan ja esteettömän kulkuyhteyden varrelle esimerkiksi yhdessä tiehoitokunnan muiden osakkaiden kanssa. Mikäli keräysvälineet joudutaan siirtämään käsin tyhjennettäväksi, käytetään siirron osalta kulloinkin voimassa olevan jätetaksan mukaista lisätyöhintaa.

31 § ALUEELLISET JÄTTEIDEN KERÄYSPISTEET

Jätteiden vastaanottopaikkojen käyttöä koskevat määräykset ja ohjeet sekä niiden noudattaminen on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi sekä jätteiden lajittelun ja hyötykäytön onnistumiseksi.

Jätteiden alueellista keräystä järjestetään eri tahojen toimesta. Määräyksessä alueellisella vastaanottopisteellä tarkoitetaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ylläpitämää aluejätepistettä tai ekopistettä, Rinki Oy:n ylläpitämää ekopistettä pakkausjätteille, paperin tuottajien ylläpitämää vastaanottopistettä paperituotteille ja muuta jätteen tai uudelleenkäyttöön valmisteltavien tuotteiden alueellista vastaanottopistettä, kuten esimerkiksi tekstiilien vastaanottopistettä.

Keräyspisteelle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on keräysväline. Keräyspisteelle ei saa tuoda jätteitä, joiden käsittelyyn ei ole varauduttu tai joille ei ole tilaa. Keräyspisteisiin kuulumattomat jätteet aiheuttavat hankaluuksia ja lisäkustannuksia jätteiden kuljettamiselle ja käsittelylle. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteet aiheuttavat helposti roskaantumista. Keräyspisteellä on oltava pisteestä vastaavan tahon yhteystiedot, jotta keräyspisteen käyttäjät voivat helposti ilmoittaa mahdollisista ongelmatilanteista, kuten ylitäysistä keräysvälineistä. Mikäli keräysvälineet ovat täynnä, tulisi jätteet viedä toiselle keräyspisteelle. Keräyspisteiden palveluista ja sijainnista saa lisätietoa valtakunnallisesta keräyspisteiden tietoja jakavasta verkkopalvelusta <https://www.kierratys.info/>.

Alueellisen keräyspisteen perustamiseen on oltava maanomistajan tai kiinteistön haltijan lupa. Alueellisen vastaanottopaikan ylläpito on määrätty pisteestä vastaavalle taholle.

Luku 7 Jätteenkuljetus

32 § JÄTTEEN KUORMAAMINEN

Jätteen noutoa ja kuormaamista käsittelevä pykälä koskee pääosin jätteenkuljettajia. Jäteasetuksen mukaan jätteen kuormaaminen ja muut kuljetusjärjestelyt tulee ajoittaa siten, että läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta vastaavaa häiriötä.

Määräyksen mukaan jätteiden kuormaaminen taajaan asutulla alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on kielletty klo 22–6 välisenä aikana. Jätteen kuormaamiselle ei ole asetettu päiväkohtaisia rajoituksia, sillä kuormaaminen voi olla tarpeen myös lauantaisin ja pyhäpäivinä, jotta jätehuollosta pystytään huolehtimaan esimerkiksi pidempien pyhien (kuten pääsiäisen) aikana. Kuormausajat liittyvät jätehuollon tekniseen toteutukseen ja koskevat siten myös elinkeinotoimintaa.

33 § YLEISET JÄTTEENKULJETUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Määräyksessä on asetettu vaatimuksia jätteiden asianmukaiselle kuljetukselle. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa ympäristön roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jäteasetuksen 11 § velvoittaa kuljettamaan jätteet tiiviissä pakkauksessa, umpinaisessa kuljetusvälineessä tai muuten peitettynä. Jätteenkuljettaja on vastuussa jätteiden asianmukaisesta kuljetuksesta.

Määräyksessä edellytetään, että erilliskerätyt, laadultaan erilaiset jätteet on pidettävä kuljetuksen aikana erillään. Tämän tavoitteena on estää eri jätelaatujen sekoittuminen, jotta erilliskerättävien jätteiden hyötykäyttö ei hankaloidu.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava määräyksen mukaan selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta, joka koskee mm. asumisessa syntyvien lietteiden, rakennus- ja purkujätteen sekä vaarallisten jätteiden kuljettamista. Siirtoasiakirjan tarkoituksena on turvata jätteiden toimitus asianmukaiseen käsittelyyn, minkä lisäksi siirtoasiakirja luo edellytyksiä jätteiden kuljetusten seurantaan ja valvontaan. Mikäli jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on jätteen haltijan sijasta laadittava siirtoasiakirja. Jäteasetuksessa on tarkennettu, mitä tietoja siirtoasiakirjassa vaaditaan.

34 § JÄTTEENKULJETUSREKISTERI JA KULJETUSTIETOJEN TOIMITTAMINEN

Määräyksessä veloitetaan jätteen kuljettajaa luovuttamaan neljännesvuosittain jätehuoltoviranomaiselle tiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä. Tietojen luovutusvelvollisuus perustuu jätelain 39 §:än sekä jäteasetuksen 42 §:än. Kuljetustietojen toimittamisella neljännesvuosittain pyritään huomioimaan muuttuvan jätelain tiukentuva tiedonantovelvollisuus kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.

Jätehuoltoviranomaiselle on toimitettava tiedot kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, sekä tiedot jäteastioiden tyhjennyksistä kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Lisäksi on toimitettava vuosittain tiivistelmätiedot kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrästä ja jätteen toimituspaikoista. Toimitettavien tietojen sisällöstä säädetään yksityiskohtaisesti jäteasetuksen 42 §:ssä. Tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat jätelain 35 §:n mukaisesti kiinteistöiltä noudetut kunnan vastuulla olevat yhdyskuntajätteet ja saostus- ja umpisäiliölietteet.

Tiedot on toimitettava sähköisesti taulukkolaskentaohjelmalla muokattavassa muodossa jätehuoltoviranomaisen määrittelemällä tavalla. Käytännössä tiedot on toimitettava csv- tai xls-muotoisena tiedostona. Taulukkolaskentaohjelmista on saatavilla ilmaisversioita, joten tietojen toimittaminen tällä tavoin ei ole kuljettajille kohtuutonta.

Pykälään on merkitty tarkat määräajat, joihin mennessä tiedot on toimitettava ilman erillistä raportointipyyntöä. Ohjeet tietojen toimittamiseen ovat saatavilla jätehuoltoviranomaisen internetsivuilla (www.tampere.fi/jatehuoltolautakunta). Toimitettujen tietojen oikeellisuudesta vastaa jätteen kuljettaja.

Jätelain 143 §:n mukaisesti jätehuoltoviranomainen ylläpitää rekisteriä jätteen kuljetuksista. Rekisteriin tallennetut kuljetusta koskevat henkilötiedot säilytetään viisi vuotta rekisteriin merkitsemisen jälkeen. Rekisteriin tallennettujen henkilö- ja muiden tietojen salassapidosta ja luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä henkilötietojen muusta käsittelystä yleisessä tietosuojasetuksessa (EU 2016/679) sekä tietosuojalaissa (1050/2018).

Määräyksellä pyritään varmistamaan edellytykset kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen seurantaan ja valvontaan. Näin varmistetaan, että jätelakia ja jätehuoltomääräyksiä noudatetaan toimialueella.

35 § JÄTTEEN VASTAANOTTO- JA KÄSITTELYPAIKAT

Pykälässä määrätään, mihin jätteenkuljettajien on toimitettava kerätyt jätteet. Määräyksellä varmistetaan, että jätteet ohjautuvat asianmukaisesti sille taholle, jolla on jätelain mukainen vastuu huolehtia jätteiden käsittelystä. Lisäksi pykälässä tuodaan esiin yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämistä koskevat velvoitteet ja käytännöt. Määräyksellä pyritään siihen, että vastaanottopaikoille toimitetaan vain sinne tarkoitettua jätettä, jotta jatkokäsittely on toimivaa ja ympäristöhaittoja ei pääse syntymään.

Kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamiin vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin, joista pidetään listaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n internetsivuilla. Erilliskerätyt pakkausjätteet toimitetaan tuottajan osoittamaan vastaanottopaikkaan tai Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osoittamaan välivarastointipaikkaan. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vaarallisten jätteiden vastaanottopaikkaan.

Luku 8 Saostus- ja umpisäiliölietteet sekä erotuskaivojätteet

36 § JÄTEVESIEN KÄSITTELYJÄRJESTELMÄN KUNNOSSAPITO

Määräyksellä tarkennetaan kiinteistön haltijan ja lietteen tyhjentäjän vastuita, jotta tyhjennystapahtuma olisi sujuva ja turvallinen kaikille osapuolille. Kiinteistön haltija on velvollinen järjestämään kiinteistöllä vallitsevat olosuhteet sellaisiksi, että tyhjennys voidaan suorittaa turvallisesti, eikä siitä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle, terveydelle ja jätevesijärjestelmän toimivuudelle. Kiinteistön haltijan on huolehdittava tyhjennystapahtuman jälkeisistä järjestelmän vaatimista huoltotoimenpiteistä, esimerkiksi säiliön täyttämisestä vedellä, pienpuhdistamon käynnistämisestä ja mahdollisesta järjestelmän lukitsemisesta sekä muista mahdollisista kunnossapitoon liittyvistä toimenpiteistä, ellei erikseen ole muuta sovittu.

Lietesäiliöiden tyhjennettävyyden sekä lietteenkuljettajien työturvallisuus pyritään varmistamaan asettamalla määräyksiä keräyspisteen kunnossa- ja puhtaanapidolle, kuten lumitöille ja liukkauden torjunnalle. Kiinteistölle johtavan ajoväylän on myös kestettävä loka-ajoneuvon paino. Jos keräysvälineen tyhjentäminen edellyttää ajoa yksityisellä tiellä, on yksityistienpitäjä vastuussa aina tien kestävydestä ja mahdollisista tievaurioista. Kuten jätekuljetukset myös lietteenkuljetukset rinnastuvat Väyläviraston tulkinnan mukaan elintärkeisiin kuljetuksiin, jotka on saatava suoritettua esimerkiksi kelirikkoajasta huolimatta. Mahdollisten painorajoitusten aikana tienpitäjän on osoitettava lupa jätteenkuljetuksen suoritukselle liikennemerkkein tai kirjallisesti Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Jos yksityistielle tai kiinteistölle ei kuitenkaan kiinteistön olosuhteiden tai tien rakenteiden vuoksi voi ajaa, on kiinteistön haltijan ajoitettava tyhjennykset kelirikkoajan ulkopuolelle.

37 § LIETESÄILIÖIDEN TARKASTAMINEN JA TYHJENTÄMINEN

Pykälässä tuodaan esiin kiinteistön haltijan vastuu asumisessa syntyvistä lietteistä. Määräyksen tarkoituksena on varmistaa, että asumisessa syntyvät lietteet käsitellään asianmukaisesti eikä niistä pääse aiheutumaan haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Käsittelyn asianmukaisuuden ja maaperäkäsittelyn toimivuuden varmistamiseksi on huolehdittava, että liete poistetaan säiliöstä riittävän usein. Jätevesijärjestelmän hoito-, tarkastus- ja kirjanpitovelvollisuuksista määrätään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017). Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn sääntelyä on monelta osin kohtuullistettu, eikä valtioneuvoston asetukseen sisälly enää tyhjentämistä koskevaa sääntelyä. Jätehuoltomääräyksissä on kuitenkin tarpeen määrittää lietteille minimityhjennysvälit ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja jätevesijärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi.

Mustia jätevesiä eli WC-vesiä sisältäviin saostussäiliöihin, pienpuhdistamojen lietetiloihin ja muihin vastaaviin säiliöihin kertynyt jätevesiliete on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Pelkästään harmaavesilietteitä sisältävien saostussäiliöiden ja vastaavien säiliöiden jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein siten, ettei säiliöstä pääse kulkeutumaan lietettä eteenpäin. Harmailla jätevesillä tarkoitetaan jätevettä, joka on peräisin ainoastaan pesemisestä, siivoamisesta, keittiöstä tai muusta vastaavasta toiminnasta. Harmaa jätevesi ei sisällä vesikäymälän huuhteluvettä tai esimerkiksi kuivakäymälän suotovesiä.

Jätevesijärjestelmien lietesäiliöiden lisäksi hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakkoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Samoin on huolehdittava asianmukaisesti fosforinpoistokaivojen suodatinmassoista, biosuotimiin kertyvistä massoista sekä maapuhdistamoiden massoista.

Kirjanpito vaatimus lietetyhjennyksistä on asetettu tyhjennysten valvontaa varten.

Jätevesilietteitä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon, koska sitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Tämä on hallitsematonta jätteiden käsittelyä, joka on jätelain nojalla kiellettyä. Lietettä ei myöskään saa sekoittaa muuhun jätteeseen tai toimittaa aluejätepisteisiin hygieniahaittojen vuoksi.

38 § LIETESÄILIÖN TYHJENNYKSEN KESKEYTYS

Mikäli kiinteistö on täysin käyttämätön tai käytössä ollut kiinteistö jää käyttämättömäksi, sovittu tyhjennysrytmin tai vuosittaisen jätehuoltomääräysten mukaisen tyhjennyksen keskeyttäminen sovitaan jäteyhtiön kanssa. Keskeytyksestä voi sopia jäteyhtiön kanssa enintään vuodeksi siten, että vuosittainen jätehuoltomääräysten mukainen lietesäiliön tyhjennys jää tekemättä. Keskeytyksestä tulee ilmoittaa jäteyhtiölle viimeistään viikkoa ennen keskeytyksen alkamisajankohtaa. Mikäli kiinteistö on täysin käyttämätön yli vuoden ajan, tulee tyhjennyksen keskeytystä hakea jätehuoltoviranomaiselta näiden jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaisesti. Nokian kaupungin alueella sijaitsevalla kiinteistöllä lietteen tyhjennyksen keskeytyksestä sovitaan kuljetusyrityksen kanssa, mikäli keskeytys on enintään vuoden mittainen. Mikäli keskeytys on tätä pidempiaikainen, keskeytystä haetaan jätehuoltoviranomaiselta jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaisesti.

Kiinteistön haltijalla on huoltovastuu jätevesijärjestelmästä myös keskeytyksen aikana. Lietesäiliö tulee tyhjennyttää jätevesijärjestelmän vaatimalla tavalla ja jätehuoltomääräysten mukaisesti ennen keskeytyksen alkamista.

39 § LIETTEEN OMATOIMINEN KÄSITTELY

Jätelain 41 a §:ssä säädetään, että tietyin edellytyksin jätteen haltija voi itse käsitellä kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltuvan jätteen kiinteistöllä, jos käsittely on pienimuotoista. Myös muutaman naapurikiinteistön tai muun lähellä sijaitsevan kiinteistön (korkeintaan 6 kiinteistön) yhteinen käsittely sallitaan. Käsittelyn on kuitenkin oltava pienimuotoista, sillä muunlaista käsittelyä kunnallisen jätehuoltojärjestelmän ulkopuolella jätelaki ei mahdollista.

Näillä jätehuoltomääräyksillä sallitaan lietteiden pienimuotoinen omatoiminen käsittely, mikäli käsittely on asianmukaista ja käsittelystä tehdään ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Tiedot omatoimisesta käsittelystä on annettava jätehuoltoviranomaiselle asianmukaisen jätehuollon toteutumisen seurantaan ja valvontaa varten. Lietteen omatoimisesta käsittelystä tehtävän ilmoituksen perusteella jätehuoltoviranomainen pyytää tarvittaessa lausunnon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lietteen käsittelyn ympäristönsuojelulain mukaisen luvan tarpeesta sekä lietteen käsittelyn asianmukaisuudesta.

Omatoiminen lietteiden käsittely voidaan sallia, jos kiinteistöllä on käytössään (joko omana tai esimerkiksi vuokrattuna) siihen soveltuvat laitteistot ja olosuhteet ovat sopivat. Tällöin varmistetaan, että liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Sksi useimmiten kyseessä tulee olla aktiivilijelijä. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:ssä määrätyn pohjaveden pilaamiskiellon mukaan lietettä ei kuitenkaan saa sijoittaa pohjavesi-alueelle edes käsiteltynä.

Liete tulee aina käsitellä ennen peltolevitystä, jotta siitä ei aiheudu terveys-, ympäristö- eikä hajuhaittoja. Hyväksyttyjä asumisessa syntyvän lietteen sekä kuivakäymäläjätteen käsittelymenetelmiä ovat kalkkistabilointi, kompostointi, termofiilinen sekä mesofiilinen mädätys. Mesofiilisessä mädätyksessä liete on kuitenkin ennen tai jälkeen mädätyksen vielä hygienisoitava (esim. lämpökäsittely 1 tunti/ 70 °C, palakoko alle 12 mm), kompostoitava, termisesti kuivattava tai käsiteltävä muulla vastaavalla Ruokaviraston hyväksymällä tavalla.

Lietteen käyttöä lannoitustarkoituksessa rajoittavat mm. lannoitevalmistelaki (539/2006), nitraattiasetus (1250/2014) ja maa- ja metsätalousministeriön päivitetty asetus lannoitevalmisteista (12/12). Kun lietteen käyttäminen lannoitteena on pienimuotoista, siihen ei vaadita Ruokaviraston lupaa.

Käsitellyn lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Sten käsitellyn lietteen sijoittaminen peltoon erikseen on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle.

Jossakin laitepuhdistamoissa liete kerätään kiinteässä muodossa lietepussiin, joka voidaan kompostoida. Lietepussin kompostointi edellyttää, että kompostointi on myös valmistajan ohjeen mukaista, ja että se tehdään näiden jätehuoltomääräysten 18 §:n mukaisesti. Myös harmaiden jätevesilietteiden käsittely omatoimisesti on mahdollista, mikäli lietteen määrä on vähäinen. Määräyksen mukaisesti harmaiden jätevesien käsittely tulee tapahtua jätehuoltomääräysten kompostointia koskevan 18 §:n mukaisesti. Kompostointipykälän mukaan kiinteistöllä voidaan kompostoida myös vähintään vuoden ajan vanhennettua suotonestettä sekä vähintään kuukauden ajan vanhennettua virtsaa.

Näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti omatoimisesti käsiteltävää lietettä ei tarvitse luovuttaa kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen (Jätelaki 41 a §).

Luku 9 Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

40 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN JÄTEHUOLTO

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat kaikkia toimijoita. Vaarallisia jätteitä koskevilla jätehuoltomääräyksillä pyritään varmistamaan jätehuollon turvallinen järjestäminen ja vaarallisten jätteiden käsittely niiden erityisominaisuudet huomioiden. Vaarallinen jäte on hyvä toimittaa

väliaikaisesta varastoinnista asianmukaiseen käsittelyyn mahdollisimman nopeasti vaaraominaisuuksien vuoksi.

Vaaralliseksi jätteeksi katsotaan jätteet, joilla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle tai ympäristölle vaarallinen ominaisuus tai muu vastaava vaaraominaisuus. Tavallisimpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat esimerkiksi:

- paristot ja akut
- loisteputket ja elohopealamput (esim. energiansäästölamput)
- sähkö- ja elektroniikkaromu
- maalit, lakat, liimat ja liuottimet
- tietyt puhdistusaineet, torjunta- ja desinfiointiaineet
- kylästetty ja käsitelty puu
- jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- lääkejätteet

Jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely. Lisäksi kunnan on järjestettävä maa- ja metsätaloudessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely, jos kysymys ei ole kohtuuttomasta määrästä jätettä. Näin ollen näissä toiminnoissa muodostuvat vaaralliset jätteet on toimitettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n järjestämiin vastaanottopaikkoihin, joita on esim. jäteasemilla ja jätokeskuksissa. Osa vaarallisista jätteistä on tuottajavastuunalaisia jätteitä ja ne toimitetaan tuottajan tai jakelijan järjestämään keräykseen. Muilla kiinteistöillä tai elinkeinotoiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet on toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen.

Vaarallisten jätteiden asianmukainen lajittelu ja merkitseminen ovat tarpeen jätteiden käsittelystä aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi. Vaarallisia jätteitä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa toisiinsa, muihin aineisiin tai jätteisiin. Vaarallisia jätteitä ei saa missään tapauksessa laittaa kiinteistöittaisen keräyksen piirissä oleviin jätteenkeräysvälineisiin tai viedä aluejätepisteisiin.

Vaarallisten jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemistä säädetään jätelainsäädännössä. Jätteiden asianmukaisella pakkaamisella ja selkeillä merkinnöillä voidaan varmistua siitä, että jätteen laatu ja ominaisuudet ovat tiedossa sekä jätteen haltijalla että jätteen vastaanottajalle. Lisäksi asianmukaisesti merkitty jäte osataan vastaanottopaikalla ohjata oikeaan käsittelyyn.

41 § VAARALLISTEN JÄTTEIDEN KERÄYSKIINTEISTÖLLÄ

Vaarallisen jätteen keräystä koskevassa säännöksessä annetaan määräyksiä vaarallisten jätteiden turvallisesta säilytyksestä sekä veloitetaan kiinteistön haltijaa tiedottamaan keräyspisteen käyttäjille asianmukaisesta ja turvallisesta jätteiden keräyksestä. Määräyksen tavoitteena on, että vaaralliset jätteet sijoitetaan keräyspisteelle oikein, jotta niiden keräämisestä ei muodostu riskiä tai aiheudu haittaa ympäristölle ja terveydelle.

42 § ERITYISJÄTE

Erityisjätteet ovat jätteitä, joita ei luokitella vaarallisiksi jätteiksi, mutta ne vaativat kuitenkin haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä vuoksi erityiskäsittelyä tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen, kuljetuksen tai käsittelyn aikana. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet sekä nestemäiset, haisevat tai pölyävät jätteet. Erityisjätteet on määrätty pidettäväksi erillään muista jätteistä sekä pakkaamaan ne asianmukaisesti, jotta niistä ei aiheudu turvallisuusriskejä tai haittaa ympäristölle.

Luku 10 Roskaantumisen ehkäiseminen

43 § YLEISÖTILAISUUKSIEN JÄTEHUOLTO

Yleisötilaisuuksien jätehuoltoa koskevat määräykset perustuvat jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta sekä roskaantumiseen ehkäisemiseen. Yleisötilaisuuden järjestäjällä on velvollisuus huolehtia tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan hankkimalla sinne tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan, mikä ehkäisee roskaantumista merkittävästi. Myös jätehuoltoon liittyvä neuvonta on järjestäjän vastuulla. Lajittelu- ja erilliskeräysvelvoite on tarpeen, sillä tilaisuuksissa syntyy usein merkittäviä määriä hyötykäyttöön soveltuvaa jätettä.

Yleisötilaisuuden tai -tapahtuman siivoamisvelvollisuudesta on määrätty myös siltä osin kuin tilaisuudella ei ole selkeää järjestäjää. Esimerkkinä tällaisista tilaisuuksista ovat sosiaalisissa verkostoissa ilmoitetut tapahtumat, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu puistoon internetissä leviävän kutsun tai muun tiedon perusteella. Ensisijaisesti vastuu siivoamisesta on roskaajilla, mutta toissijaisesti tällaisen tapahtuman koollekutsujan on huolehdittava alueen siivoamisesta tapahtuman jälkeen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tapauskohtaisen harkinnan perusteella vaatia tapahtumajärjestäjältä tapahtuman jätehuoltosuunnitelmaa. Tällä tavoin jätehuollon järjestelyiden huomioon ottamista pyritään edistämään jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa.

Luku 11 Muut määräykset

44 § TIEDOTTAMISVELVOITE

Pykälässä määrätään kiinteistön haltija tiedottamaan jätehuoltomääräysten velvoitteista sekä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja tuottajien lajitteluohjeista kiinteistössä asuville tai sitä muuten käyttäville. Tiedottamisvelvoitteella pyritään varmistamaan jätehuoltomääräysten mukaisen jätehuollon toteutuminen. Lisäksi määräyksessä veloitetaan kiinteistön haltijaa ilmoittamaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle muuttuneista yhteystiedoista, kunnan järjestämien jätehuoltopalveluiden tarpeita koskevista muutoksista sekä kiinteistön hallintaan kohdistuvista muutoksista. Jätehuollon toimivuuden kannalta on katsottu tärkeäksi korostaa kiinteistön haltijan vastuuta tietojen ajantasaisuuden osalta.

45 § JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN VALVONTA

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Alueellisen jätehuoltolautakunnan toimialueella valvontaviranomaisina toimivat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), mikäli valvontatehtävä ulottuu useamman kunnan alueelle. Jätehuoltoviranomaiselle ei kuulu jätelain perusteella valvontatoimivaltaa eikä toimivaltaa hallintopakkokeinojen käyttöön.

46 § POIKKEAMINEN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSISTÄ

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. Jätehuoltomääräysten mukaan poikkeamisen myöntää jätehuoltoviranomainen. Alueellinen jätehuoltolautakunta on delegoinut jätehuoltomääräyksistä poikkeamisesta päättämisen jätehuoltopäällikölle. Jätehuoltopäällikkö voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta, jos jätehuollon järjestäminen sitä erityisestä syystä edellyttää eikä poikkeamisesta aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. Kiinteistön tai jätteen haltija voi hakea perustellusta syystä poikkeusta näiden jätehuoltomääräysten yksittäisten määräysten noudattamisesta. Selkeyden vuoksi todetaan erikseen, että jätelain mukaisesta järjestettyyn jätehuoltoon liittymisvelvoitteesta ei voida myöntää pysyvää poikkeusta.

47 § VOIMAANTULO

Pykälän mukaan jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.7.2021 ja niillä kumotaan aiemmin voimassa olleet jätehuoltomääräykset. Päätöksen jätehuoltomääräyksistä antaa jätehuoltoviranomainen. Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan jätelain mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan. Jätehuoltomääräykset tulevat voimaan muutoksenhausta huolimatta kuntalain 143 §:n mukaisesti, koska päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

48 § SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Jätehuoltomääräysten 15 §:n mukaiset jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet tulevat voimaan porrastetusti alueittain ja jätelajeittain. Lasipakkausten ja pienmetallin sekä biojätteen keräys on toteutettava Tampereella viimeistään 1.9.2021 ja muissa toimialueen kunnissa viimeistään 1.4.2022 mennessä. Kartonki- ja muovipakkausten keräys on toteutettava Tampereella viimeistään 1.9.2022 ja muissa kunnissa viimeistään 1.4.2023 mennessä. Biojätteen osalta erilliskeräys on toteutettava kaikilta asuinkiinteistöiltä Tampereen keskustaajamassa viimeistään 1.9.2023 mennessä. Biojätteen erilliskeräys on lisäksi aloitettava kaikilla asuinkiinteistöillä biojätteen velvoitealueen laajentumisalueilla (liite 1) viimeistään 30.9.2025 mennessä.

Jätehuoltomääräysten 16 §:n mukaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet muille kuin asuinkiinteistöille tulevat voimaan koko toimialueella viimeistään 1.7.2022 mennessä.

Asteittain porrastetut siirtymäajat on katsottu tarpeelliseksi, jotta kunnallinen jäteyhtiö ehtii valmistautua erilliskerättävien jätteiden keräyksen merkittävään lisääntymiseen. Riittävät siirtymäajat ovat tarpeellisia myös siksi, että kiinteistöjen jätetiloihin tai keräyspisteille ehditään tehdä mahdollisesti tarvittavat muutostyöt.

Jätehuoltomääräysten 18 a §:n mukainen velvollisuus ilmoittaa elintarvikejätteen kompostoinnista kiinteistöllä tulee voimaan 1.1.2023. Ilmoitus elintarvikejätteen kompostoinnista on kuitenkin jätettävä jätehuoltoviranomaiselle viimeistään 31.12.2022, jos elintarvikejätettä on aloitettu kompostoimaan kiinteistöllä jo ennen ilmoitusvelvollisuuden voimaantuloa.

ALUEELLISEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT MUUTOKSET

7.6.2023 § 25

Voimaan 1.7.2023

§:t 8.2-3; 10.3-4; 15.2-5; 15.8; 18; 18 a; 22.2; 23.3; 23.5; 23.6; 46; 48.4

6.3.2024 § 13

Voimaan 1.4.2024

Yleiset perustelut; keskeisimmät muutokset (poistettu) sekä §:t 4.1; 7; 8.2, 8.4; 13.3-4; 15; 16.1-2; 18.8; 19; 20; 24.2; 27; 30.2; 30.4; 48

9.4.2025 § 18

Voimaan 1.5.2025

§:t 15.4; 15.7; 48.1; liite 1.

Liite 1. BIOJÄTTEEN VELVOITEALUE

Biojätteen velvoitealue esitetään karttaliitteessä. Tampereen keskustaajaman alue esitetään kartalla keltaisella. Velvoite biojätteen lajitteluun ja erilliskeräykseen on ollut voimassa 1.9.2023 alkaen. Biojätteen velvoitealueen laajennusalueet esitetään kartalla sinisellä. Laajennusalueiden velvoite tulee voimaan siirtymäajan jälkeen.

Muistio 6.11.2024

Laura Leino

Kari Marttinen

MUISTIO PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄÄN LIITTYVISTÄ OIKEUDELLISISTA KYSYMYKSISTÄ – JÄTETAKSAN KOHTUULLISUUS JA JULKISOIKEUDELLINEN JÄTEMAKSU KUSTANNUSTEN KATTAMISESSA

1 Kysymyksenasettelu

Pirkanmaan Jätehuolto Oy ("PJH", asiakas) on pyytänyt HPP Asianajotoimisto Oy:tä ("HPP") laatimaan muistion putkikeräysjärjestelmän taksaan ja järjestelmän kustannusten kattamiseen liittyvistä kysymyksistä. Asiakkaan kanssa on sovittu, että muistiossa tarkastellaan seuraavia kysymyksiä:

- 1) jätelain (646/2011, JL) 78 ja 79 §:n soveltaminen putkikeräysjärjestelmien osalta eriytyneen jätetaksan sekä putkikeräysjärjestelmään kohdistuvan jätemaksun tasapuolisuuden ja kohtuullisuuden näkökulmasta.
- 2) putkikeräysjärjestelmän yhtiöoikeudellinen pohja yksityisoikeudellisine velvoitteineen ja julkisoikeudellinen jätemaksu putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannusten kattamisessa sekä putkikeräysjärjestelmän operointi osana julkisoikeudellisella maksua vs. yksityisoikeudellisen järjestelmän sisälle kuuluvat maksuvelvollisuudet.

2 Keskeiset johtopäätökset ja ratkaisuvaihtoehtojen haarukointi

2.1 Johtopäätökset

- Jätemaksut ovat julkisoikeudellisia maksuja, joiden perusteista säädetään jätelaissa.
- Jätemaksulla voidaan lain mukaan kattaa kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.
- Kunnan jätehuoltovastuu rajautuu tavanomaisesti siten, että kunnan vastuulle kuuluvaan jätehuoltoon ei kuulu jätekeräyksen järjestäminen kiinteistöllä ts. kunnan jätehuoltovastuu alkaa keräyspisteestä.
- Jätehuollon kustannuksina ei voida taksan mukaisena jätemaksuna periä sellaisia kustannuksia, jotka eivät ole osa lakisääteistä kunnan jätehuoltovastuun piiriin kuuluvaa kustannusta.
- Putkikeräysjärjestelmän osalta kunnan vastuu alkaa edellä todetun mukaisesti tulkiten jätteen koonta-asemalta. Jos näin on, jätehuoltomaksuna ei voida periä tätä

HPP ASIANAJOTOIMISTO

ennen tapahtuvan jätteen keräyksen (putkijärjestelmän) aiheuttamia kustannuksia.

- Edellä todetun perusteella vaikuttaa siltä, että nykyinen käytäntö, jossa putkikeräysjärjestelmän käyttökustannukset ovat osa taksan mukaista maksua, on jätelain vastainen.
- Oikeustila ja rajanveto kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon osalta putkikeräysjärjestelmän tapauksessa ei kuitenkaan ole kaikilta osin yksiselitteinen. Tähän nähden voisi olla mahdollista, että asiasta määrättäisiin kunnan jätehuoltomääräyksissä.
- Edellä todetusti on mahdollista, tai jopa todennäköistä, että putkikeräysjärjestelmän ylläpidon kustannukset eivät ole sellaisia kustannuksia, joita näillä julkisoikeudellisilla maksuilla voidaan rahoittaa. Tämän arvion kannalta putkikeräysyhtiön yhtiöoikeudellisella muodolla ei ole merkitystä.
- Putkikeräysjärjestelmä voidaan nähdä "lisäpalveluna" normaalin kunnan jätehuoltovastuun ja -palvelun lisäksi. Lisäpalvelua käyttämällä jätteen haltijan on helppompaa toimittaa jäte keräyspisteeseen, josta kunnan jätehuollon järjestämisvastuu alkaa.
- Lisäpalvelusta ovat sopineet yhtiöoikeudellisesti putkikeräysyhtiön osakkaat. Sopiminen on ollut pakon sanelemaa, koska kaava ja maanluovutussopimukset ovat putkikeräysjärjestelmää eli lisäpalvelua edellyttäneet. Se, että kyse on ollut pakon sanelemasta sopimisesta, ei kuitenkaan vaikuta siihen, onko putkikeräysjärjestelmä ja sen toiminta kunnan jätehuoltovastuulla, jolloin sitä voitaisiin rahoittaa julkisoikeudellisella jätemaksulla.
- Mikäli putkikeräysjärjestelmä ei ole kunnan jätehuoltovastuulla, kysymys on edellä kuvatusti yksityisoikeudelliseen sopimukseen perustuvasta palvelusta, jonka kustannukset tulisi rahoittaa muutoin kuin jätetaksalla.
- Mikäli päädytään siihen, että putkikeräysjärjestelmän rahoituksessa halutaan pitäytyä nykyisessä jätetaksan perustuvassa mallissa, kannattaisi jätehuoltomääräyksillä selkeyttää sitä, mistä kunnan jätehuoltovastuun katsotaan alkavan (syötöputket).
- Mikäli pysytään nykyisessä mallissa, arvioitavaksi tulee myös jätemaksujen kohtuullisuus. Kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden määrittely on lainsäädännössä korostetun joustavaa. Vaikka lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä asetetaan joitain suuntaviivoja arvioinnille, voidaan samoilla perusteilla tukea osin erisuuntaisia argumentteja.
- Selvää on, että yksiselitteistä vastausta siihen, onko nykyinen noin 1,5–3-kertainen maksu kohtuuton, ei ole mahdollista antaa. Samoin on selvää, että mitä suurempia korotuksia on tarpeen tehdä ja mitä suurempi suhteellinen ero

HPP ASIANAJOTOIMISTO

putkikeräysjärjestelmän jätemaksuissa on muiden vastaavien kiinteistöjen jätemaksuihin, sitä todennäköisempää on, että maksujen katsotaan olevan kohtuuttomia ja siten lainvastaisia.

- Putkikeräysjärjestelmän kohdalla voidaan kuitenkin esittää myös selkeitä perusteita sille, miksi maksut voivat poiketa merkittävästikin tavanomaisesta jätetak-sasta. Näistä keskeisimpiä on jätelainsäädännön lähtökohtana oleva aiheuttamis-periaate ja periaate maksujen täysimääräisestä kattamisesta. Koska järjestelmän käyttö on kalliimpaa, myös sen piirissä olevilta voidaan periä korkeampi maksu.
- Maksua määritellessä voidaan ottaa huomioon järjestelmän erityispiirteet, kuten keräysvälineet, joina voitaneen pitää myös putkikeräysjärjestelmää. Maksun tulee vastata palvelun tasoa, putkikeräysjärjestelmän kohdalla tavanomaista korkeam-pana palvelun tasona voidaan pitää järjestelmää itsessään. Lisäksi korkeamman maksun perusteena voi olla muutoin parempi palvelutaso, kuten järjestelmän helppous ja kiinteistöillä säästettävä tila.
- Toisaalta verrattaessa putkikeräysjärjestelmää PJH:n alueella käytössä olevaan lähikeräysjärjestelmään ja sen tarjoamaan palvelutasoon voidaan todeta, että jär-jestelmien tosiasiallisesti tarjoaman jätehuollon palvelutason välillä ei juurikaan ole eroja. Molemmissa järjestelmissä käyttäjät toimittavat jätteet lähialueella sijait-seviin keräys(/syöttö)pisteisiin. Myös lähikeräysjärjestelmässä keräyspisteet ovat varsin lähellä järjestelmää hyödyntäviä kiinteistöjä (kävelymatka). Toisin sanoen, mikäli järjestelmien tarjoamaa palvelutasoa tarkastellaan yksinomaa käyttäjän nä-kökulmasta eikä putkikeräysjärjestelmää "itsessään" katsota perusteeksi parem-malle (poikkeavalle) palvelutasolle, ei järjestelmän tarjoama palvelutaso poikkea lähikeräysjärjestelmällä saavutettavasta palvelutasosta. Tähän nähden voidaan perustellusti päätyä myös siihen lopputulokseen, että putkikeräysjärjestelmän kor-keammat maksut ovat kohtuuttomia jo nykyisellään.
- Lainsäädännön tai oikeuskäytännön (mm. C-335-/16) perusteella investointikus-tannusten ja niihin liittyvien rahoituskustannusten kattamiseen jätetaksaan perus-tuvilla maksuilla ei ole estettä, mutta tältäkin osin tulee ottaa huomioon kustan-nusten kohtuullisuutta koskeva rajoite. Tietyille ryhmälle, joka tarkoittaa esimer-kiksi putkikeräysjärjestelmän käyttäjiä, aiheutuvat kustannukset eivät saa olla kohtuuttomia. Kohtuuttomuutta tulee arvioida suhteessa syntyvän jätteen mää-rään. Tämä tarkoittaa putkikeräysjärjestelmän tapauksessa sitä, että lähtökohtai-sesti järjestelmän investointikustannuksiin liittyvien rahoituskulujen rahoittaminen taksan mukaisilla maksuilla on mahdollista. Ottaen huomioon, että järjestelmän käyttäjien tuottama jätemäärä ei kuitenkaan poikkea muiden järjestelmien piirissä olevien käyttäjien tuottamasta jätemäärästä, maksut eivät saisi investointiin liitty-vien kustannusten perusteella nousta kohtuuttomasti suuremmiksi kuin muilla alu-eilla.
- Jättemaksun korottaminen nykyisestä tasosta on edellä todettu huomioon ottaen kuitenkin mahdollista, eikä välttämättä tarkoita, että maksu katsottaisiin kohtuut-tomaksi. Ennen mahdollista korotusta kannattaisi kuitenkin tehdä

HPP ASIANAJOTOIMISTO

jätehuoltomääräyksiin edellä kuvattu muutos sekä perustella maksun korotus nimenomaan palvelun erityispiirteiden ja kustannusvastaavuuden kautta.

- Korotusten lainmukaisuudesta saadaan kuitenkin varmuus vasta mahdollisen tuomioistuinmenettelyn kautta.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

2.2

Alustavien ratkaisuvaihtoehtojen haarukointia jätelain näkökulmasta

Vaihtoehto	Pros	Cons
Jatketaan nykyiseen tapaan	- olemassa olevat menettelyt, käytännöt ja sopimukset - tulot "vakaat", sillä maksut perustuvat jätetaksaan	- todennäköisesti putkikeräysjärjestelmä ei kuulu kunnan jätehuoltovastuuseen - tällöin taksamaksujen käyttö sen kustannusten kattamiseen ei ole jätelain mukaista - edellyttää maksujen korottamista tai muuta rahoitusta - jo nykyisten maksujen kohdalla saatetaan olla lähellä sitä, että maksut kattaisiin kohtuuttomiksi (ainakin, kun maksut kolmikertaisia tavanomaiseen kiinteistöittaiseen keräykseen nähden)
Nykyinen + putkikeräysjärjestelmää koskevan taksan korottaminen	- talouden tasapainotus, mutta nykyiset menettelyt - korotuksia voidaan perustella mm. palvelutasolla (laatu, helppous, ympäristöystävällisyys) - kun tarjotaan putkikeräystä, tulee maksaa sen mukaisesti (vastaa palvelutasoa) - voidaan perustella kustannusvastavuudella ja aiheuttaja maksaa periaatteella, myös investointien kustannukset mukana	- todelliset erot palvelutasossa eivät ole merkittäviä (vrt. lähikeräysjärjestelmä) - investointien kustannukset eivät saa nostaa maksua kohtuuttomaksi, sillä käyttäjien tuottamassa jätemäärässä ei ole eroa järjestelmien välillä - tasapuolisuuden ja kohtuullisuuden käsitteet oikeudellisesti hyvin joustavia, joten niiden tai nykyisen oikeuskäytännön perusteella on mahdollonta tehdä yksiselitteisiä tulkintoja siitä, milloin

HPP ASIANAJOTOIMISTO

	- taksa voi olla periaatteessa merkittävästikin korkeampi, jos tähän objektiiviset perusteet (tässä järjestelmä itsessään ja palvelutaso) - yleisesti oikeuskäytännössä on korostettu jäsenvaltioiden harkintavallan laajuutta sekä kunnalla olevaa harkintavaltaa maksujen osalta. Näillä perusteilla merkittävästikin suurempaa maksua voidaan pyrkiä perustelemaan.	maksut katsottaisiin juridisesti kohtuuttomiksi - maksujen korotusten saaminen läpi jätehuoltolautakunnassa on todennäköisesti poliittisesti haastavaa - taksasta voidaan valittaa, taksan lainmukaisuus (taksaan perustuvien maksujen yleinen kohtuullisuus ja tasapuolisuus) ratkaistaan vasta tässä yhteydessä - lisäksi edellä todetut järjestelmän lainmukaisuuteen liittyvät haasteet
Nykyinen + putkikeräysjärjestelmää koskevasta erillisestä taksasta luopuminen (yleinen jätetaksa)	- kustannusten tasaisempi kohdistuminen, ei taksojen eriytymistä - todennäköisesti olisi alueiden asukkaita miellyttävä malli	- edellyttäisi muiden taksojen mukaisen maksujen korotusta eli ristiinkompensointi - yleisessä taksassa maksut tyhjennysten ja astiakoon perusteella, ei sellaisenaan soveltuisi (eli edellyttää käytännössä oman maksun) - (alue)poliittiset haasteet

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Nykyinen + määräys jätehuoltovastuun siirtymisestä putkikeräysjärjestelmässä jätehuoltomääräyksissä	- jätehuoltomääräyksissä voitaisiin selkeyttää jätehuoltovastuun siirtymistä kunnalle putkikeräysjärjestelmän syöttötehtävissä - määräyksellä selkeytettäisiin menettelyn laimukaisuutta - kannattaa harkita, mikäli valitaan joku nykyiseen taksamalliin perustuvat vaihto	- ei ole yksiselitteistä, onko ko. määräyksen sellainen jätelain toimeenpanoa koskeva määräys, jonka antaminen kunnan määräysvallassa - toimivallan tarkempi selvittäminen perusteltua, mutta lopullisesti asian ratkaisee tuomioistuin, mikäli valitetaan - kustannusten tasapainotus edellyttää taksan korottamista
Putkikeräysjärjestelmän käyttö rahoitetaan osakkailta kerättävillä maksuilla (vastikkeet)	- jos katsotaan, että järjestelmä ei ole kunnan jätehuoltovastuulla, palvelun rahoittaminen yksityisoikeudellisilla maksuilla selkeyttää asetelmaa jätehuoltomääräyksen näkökulmasta - putkijärjestelmän osakkaat maksavat palvelun (ml. rahoituskustannukset) putkijärjestelmän osakassopimuksessa määritellysti (esim. vastike, maksu)	- tosiasiasa palvelun käyttö edelleen pakollista, velvoitteet yksityisoikeudellisiin sopimuksiin - edellyttää muutoksia sopimuksiin ja ottaen huomioon, että käytännössä myös hinnankorotuksia, voi sopiminen olla vaikeaa
Siirytään kokonaan toiseen järjestelmään (esim. lähikeräys)	- jätelainsäädännön näkökulmasta putkikeräysjärjestelmästä luopumiselle ei ole estettä - jätehuollosta asukkailta perittävät maksut todennäköisesti laskevat	- edellyttää muutoksia kaavaan ja sopimuksiin (osakassopimus jne.) - järjestelmästä luopumiseen liittyvät vastuut? - poliittinen vastustus?

3 Putkikeräysjärjestelmien eriytyneen jätetaksan sekä putkikeräysjärjestelmään kohdistuvan jätemaksun tasapuolisuuden ja kohtuullisuuden tarkastelu

3.1 Asian tausta

Pirkanmaan Jätehuollolla on kaksi tytäryhtiötä, jotka molemmat operoivat toisistaan erillisiä jätteiden putkikeräysjärjestelmiä kaavoissa määritellyillä alueilla: Tampereen Vuoreksen alueella toimii Pirkan Putkikeräys Oy ja Tampereen Ranta-Tampellassa Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy. Kyseessä oleville putkikeräysjärjestelmille kaavoitetuilla alueilla sijaitsevien kiinteistöjen haltijoiden liittymisvelvollisuus putkikeräysjärjestelmään kytkeytyy kaavamääräyksiin ja kaupungin maanvuokrasopimuksiin. Järjestelmää valittaessa on ollut tiedossa, että järjestelmä on selvästi perinteistä järjestelmää kalliimpi. Järjestelmät ovat kuitenkin osoittautuneet ennakoituakin kalliimmiksi mm. viivästymiseen liittyvistä syistä.

Erityisesti Ranta-Tampellan taloyhtiöt ovat esittäneet, että taksan mukainen jätemaksu on kohtuuton ja asettaa yhtiöt taloudellisesti eriarvoiseen asemaan muihin yhtä paljon jätettä tuottaviin taloyhtiöihin verrattuna. Putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvissa kiinteistöissä taksan mukainen vuosimaksu on katsottu huomattavasti korkeammaksi putkikeräysjärjestelmän ulkopuolisiin kiinteistöihin nähden.

Jätemaksuista on määrätty Alueellisen jätehuoltolautakunnan 1.1.2024 voimaan tullessa kuntavastuulliset jätehuoltopalveluita koskevassa jätetaksassa ("yleinen jätetaksa"). Jätetaksaa sovelletaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimialueen osakaskunnissa. Pirkanmaan Jätehuolto Oy hoitaa osakaskuntien lukuun kunnan järjestämän jätehuollon jätelain 5 lukuun perustuen. Yleisen jätetaksan 2 §:ssä todetaan, että jätteiden alueellisen putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvien kiinteistöjen taksa on esitetty erikseen (Tampereen Vuores ja Tampereen Ranta-Tampella).

Putkikeräysjärjestelmän jätetaksaa (1.1.2024 alkaen) sovelletaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimialueella Tampereen Vuoreksen ja Ranta-Tampellan alueella. Jätetaksan 1 § mukaan jätehuoltoviranomainen määrää jätemaksut maksettavaksi Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle. Jätetaksa on kokonaisjätemaksu (5 §), joka sisältää 4 §:n mukaisesti kuntavastuullisen jätehuollon järjestämisen ja toteutuksen kaikki jätelain mukaiset kustannukset, jotka muodostuvat jätteen keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä sekä tiedotuksesta, neuvonnasta ja hallinnosta. Jätemaksulla katetaan myös kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito sekä jätehuoltoviranomaisen toiminta. Taksan mukainen jätemaksu koostuu perusmaksuosuudesta, jätteen kuljetuksesta, käsittelystä sekä putkikeräysjärjestelmän ja sitä täydentävien lähikeräyspisteiden ylläpidosta. Taksan mukaisella perusmaksulla katetaan tiedotusta ja neuvontaa, kotitalouksien vaarallisten jätteiden jätehuoltoa, jäteasemien ja ekopisteiden hoitoa, kotitalouksien poistotekstiilin erilliskeräystä ja käsittelyä sekä jätehuoltoviranomaisen kustannukset.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Putkikeräysjärjestelmän jätetaksan 13 §:n mukaan yli 15 asuinhuoneistoa sisältävien kiinteistöjen ("suurkiinteistö") vuosimaksu on 3,25 euroa (alv 0 %) asemakaavan mukaista kerrosneliömetriä kohden. Alle 15 asuinhuoneistoa sisältäville kiinteistöille sekä pienkiinteistöille on asetettu erillinen jätetaksa, joka on 290,13 (alv 0 %) euroa vuodessa per huoneisto.

Putkikeräysjärjestelmän taksan kohtuullisuuteen liittyviä kysymyksiä on käsitelty jätehuoltolautakunnassa jo aiemmin. Alueellinen jätehuoltoviranomainen on alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaa koskevalla päätöksellään (§6, 10.2.2021) kohtuullistanut taksan esitettyjä hinnankorotuksia pienkiinteistöjen osalta eikä ole hyväksynyt taksaan sisällytettäväksi täysimääräisesti putkikeräysjärjestelmän investoinnista aiheutuvaa vuosittaista rahoituskulua. Perusteluissa on todettu muun ohella, että haasteen taloudellinen suuruus ja järjestelmän luonne ensimmäisenä jätteiden putkikeräysjärjestelmän tutkimus- ja kehityshankkeena Pirkanmaalla puoltaisivat sitä, että alueen asukkaat eivät ainoastaan vastaisi järjestelmän rahoittamisesta.

Asiakkaalta saadun tiedon mukaan putkikeräysjärjestelmän vuosikustannus on:

- *Vuoreksessa* suurkiinteistöille 1,5–3ertainen ja pienkiinteistöille 1,6–1,8ertainen vaihtoehtoihin keräystapoihin verrattuna. Hintavertailu tehty 2024 hintatasolla, joka ei putkikeräyksen osalta edes kata kaikkia toiminnan aiheuttamia kustannuksia.
- *Ranta-Tampellan* alueen taloyhtiöiden jätemaksut nousevat putkikeräyksen alkaessa (syksy 2024) noin 2,5–3 kertaiseksi verrattuna tällä hetkellä toimitettuun perinteiseen kiinteistöittäiseen keräykseen, jolla jätehuolto on väliaikaisesti järjestetty koonta-aseman viivästymisestä johtuen.

3.2 Jättemaksuja ja niiden kohtuullisuutta koskevat keskeiset säännökset ja lain esityöt

Kustannusten täysimääräinen kattaminen

Jätelainsäädännön yleisenä lähtökohtana on jätedirektiivin (2008/98, muutoksineen) 14 artiklan ja siihen sisältyvän aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, että jätteen tuottaja tai haltija vastaa jätehuollon kustannuksista. Jätedirektiivin 14 artiklan 1 kohtaa täsmennettiin tältä osin osana kesällä 2018 hyväksyttyä ns. jätesäädöspakettia tehdyllä jätedirektiivin muutoksella (2018/851) selventämällä, että tuottajan ja haltijan vastuu kattaa myös tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Vastaavasti myös jätelain yleisenä lähtökohtana on kustannusten täysimääräinen kattaminen. Jätelain 20 §:ssä säädetyn aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tuottaja tai jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista mukaan lukien tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Säännöksen muutosta koskevien hallituksen esityksen (714/2021) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan muutoksella täsmennettiin jätedirektiivin muutosta vastaavasti, että "jätteen tuottajan tai haltijan vastuuseen jätehuollon kustannuksista sisältyvät myös tarvittavasta

HPP ASIANAJOTOIMISTO

infrastruktuurista, kuten keräysjärjestelmistä ja käsittelylaitoksista aiheutuvat investointi- ja ylläpitokustannukset.”

Jättemaksu ja sen määräytyminen

Jättemaksusta säädetään jätelain 78 §:ssä, ja sen määräytymisestä säädetään 79 §:ssä. Jätelain 78 § mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätteen loppukäsittelystä perittävällä maksulla on katettava vähintään 21 §:ssä tarkoitetut jätteen loppukäsittelyä koskevat kustannukset.

HE:n perustelujen mukaan jättemaksun lähtökohtana on kunnan velvollisuus kantaa *järjestämästään jätehuollosta täyskatteista jättemaksua*. Palveluperusteisen jättemaksun katsotaan toteuttavan aiheuttamisperiaatetta, jonka mukaan jätehuollon kustannuksista vastaa jätteen tuottaja taikka sen nykyinen tai aiempi haltija.

Kunta voi 78 §:n mukaan periä jättemaksua myös 93 §:n 1 momentissa kunnan vastuulle säädetystä jäteneuvonnasta, 143 §:ssä säädetyn rekisterin ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Nämä kustannukset peritään erillisenä perusmaksuna, jolla katetaan myös jätteen alueellisten vastaanottopaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Jättemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Kunnan jättemaksun perusteet

Jätelain 79 §:n 1 momentin mukaan kunnan jättemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat eli lähtökohtana on, että jättemaksu määräytyy suhteessa siihen, minkä verran palvelua käyttää. Tämän lisäksi perusteina voidaan ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöillä ja kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, jos se on tarpeellista jätehuollon järjestämiseksi. HE:n (199/2010 vp) perustelujen mukaan pääperiaatteena jättemaksu määräytyisi sen perusteella, minkä verran asiakas käyttää kunnan jätehuoltopalveluja. Pääasiallisena maksuperusteena olisivat siten nykyisen jätelain tapaan jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Kuten nykyisinkin, perusteina saisi lisäksi ottaa huomioon *jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella*, kunnan keräysvälineiden käytön sekä kuljetusmatkan kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Säännönmukaisessa jätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä jätteen kuljetusmatkaa ei voitaisi käyttää maksun määräytymisperusteena. Kansalaisten tasavertaisen kohtelun toteuttamiseksi saman kunnan alueella asuvilta perittävien jättemaksujen ei tulisi olla riippuvaisia etäisyydestä jätteen käsittelypaikkaan.

Jättemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi. HE:n (199/2010 vp) perustelujen mukaan tämä voisi tulla kysymykseen esimerkiksi haja-asutusalueella

usealle jätteen haltijalle järjestettyyn yhteiseen vastaanottopaikkaan tuodun jätteen jätehuollosta perittävien maksujen kohdentamisessa eri kiinteistöille ilman, että paikkaan tuotujen yksittäisten jäte-erien määrää olisi tarpeen erikseen mitata. Se, että jätemaksu voidaan määrätä muun kuin todellisuudessa tuotetun jätteen määrän tai laadun perusteella, esimerkiksi kiinteistön henkilömäärän tai käyttötarkoituksen perusteella, on vahvistettu myös EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössä (esim. [C-254/08](#)).

Jätelain 79 §:n 3 momentin mukaisesti jätetaksan perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Kohtuullisuus ja tasapuolisuus

Jätemaksun kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden vaatimus perustuu jätelain 78 §:n 2 momentissa säädettyyn vaatimukseen siitä, että jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa. Hallituksen esityksen (199/2010 vp) perustelujen mukaan ottaen huomioon jätehuollon luonne välttämättömyyspalveluna kunnan maksujen tulee vastata tarjottua palvelutasoa. Maksujen tulisi olla palvelutasoon nähden *tasapuolisia ja kohtuullisia* niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.

Lisäksi maksujen kohtuullisuuden vaatimus ilmenee myös kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämistä koskevasta 35 §:stä, jonka mukaan jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä *kohtuullisin ja syrjimättömin* ehdoin. HE:n (199/2010 vp) perustelujen mukaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa vaatimus kohdistuisi *kuntaan, jonka tulisi huolehtia kiinteistön haltijoiden tasapuolisesta kohtelusta muun muassa jätetaksan määräämisessä* ja kuljetusten kilpailuttamiseen liittyvien tarjouspyyntöjen määrittelyissä. Vaatimus palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömydestä tarkoittaisi muun ohella sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa esimerkiksi palvelun hinnoittelussa *perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan*.

Maksujen kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden vaatimus liittyy jätelain nimenomaisen sääntelyn lisäksi perustuslain 6 §:n 1 momentissa ihmisten yhdenvertaisuudesta säädettyyn sekä hallintolain 6 §:n mukaiseen yleiseen vaatimukseen hallinnossa asioiden tasapuolisesta kohtelusta. Yhdenvertaisuusperiaatteen ja tasapuolisen kohtelun ydinajatuksena on, että kohtelun tulee olla samanlaista, ellei erilaiselle kohtelulle ole laista johdettavia perusteita. Lisäksi jätelainsäädäntöön liittyvien maksuvelvoitteiden kohtuullisuuden arviointi kytkeytyy EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jota käsitellään jäljempänä.

Jätehuollon kustannusten kohtuullisuutta ei olla juurikaan käsitelty jätelain esitöissä 199/2010 vp. Ainoa varsinainen suora kannanotto koskien jätehuollon maksujen suuruutta koskee niiden suhteellista osuutta muista kiinteistönhuollon kustannuksista; esitöiden mukaan jätehuollon osuus kiinteistönhuollon kokonaiskustannuksista tulisi olla kolmesta viiteen prosenttia.

Asia [C-335-/16](#), VG Čistoća d.o.o. vastaan Đuro Vladika ja Ljubica Vladika

Asiassa oli muun ohella kysymys jätehuollosta perittävästä maksusta ja investointien rajoittamisesta. Jäteyhtiö VG Čistoća oli laskuttanut Vladikan pariskuntaa jätehuollosta säiliön tilavuuden perusteella, vaikka jätteen todellista määrää ei ollut punnittu. Vladikat vastustivat laskutuksen tiettyjä osia, kuten erilliskeräyksen, laittomasti hylätyn jätteen käsittelyn kustannuksia sekä investointimaksua.

EU-tuomioistuin toteaa ratkaisussa, että direktiivin 2008/98/EY 14 artiklaa ja 15 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että ne eivät estä kansallista lainsäädäntöä, jonka perusteella jätehuollon maksut lasketaan jätteen arvioidun tilavuuden, ei todellisen määrän, pohjalta. Tämä vastaa aiemmassa oikeuskäytännössä todettua. Lisäksi tuomioistuin toteaa, että lähtökohtaisesti myös jätteen käsittelyn edellyttämien pääomainvestointien rahoittaminen maksuilla on mahdollista.

Kansallisen tuomioistuimen on päätöksen mukaan kuitenkin varmistettava, että maksut eivät ole tiettyjen "haltijoiden" osalta ilmeisen suhteettomia suhteessa käyttäjän tuottaman jätteen määrään tai laatuun nähden, Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi *kiinteistön tyyppi, pinta-ala, käyttötarkoitus ja jättesäiliön tilavuus* sillä nämä ovat omiaan vaikuttamaan suoraan jätehuollon ja jätteiden käsittelyn kustannuksiin.

Tuomioistuimen ratkaisu tarkoittaa, että jätemaksuilla voidaan rahoittaa myös investointeja ja kattaa niiden rahoituskustannuksia. Kansallisesti pitää kuitenkin arvioida, eivät kustannukset ole *ilmeisen* suhteettomia suhteessa tuotettuihin jätteisiin. Ilmeisen suhteeton tarkoittaa tässä sitä, että kustannuksissa voi olla eroa eri ryhmien välillä. Ratkaisu kuvastaa kuitenkin myös sitä, että kustannusten pitäisi – ainakin yleisellä tasolla – perustua jätteiden määrään ja laatuun (jätehuollon kustannuksiin), vaikka maksut voisivatkin perustua arvioituihin jätemääriin.

KHO 2022:141

Korkein hallinto-oikeus on sivunnut jätemaksun määräämisen perusteita ennakkopäätöksessä 2022:141. Kyseinen ratkaisu koski laskua, jonka jätehuoltoviranomainen oli määrännyt jätemaksuna yhtiön maksettavaksi. Kyseinen maksu ei perustunut kunnan hyväksymään jätelain mukaiseen taksaan, vaan kyse oli lautakunnan toimintakuluja sisältävästä laskusta.

Nyt kysymyksessä olevan asian kannalta päätöksessä on merkityksellistä ensinnäkin se, että KHO on todennut, että kunnalla on jätelainsäädännön perusteella *harkintavaltaa* sen suhteen, miten jätemaksujen perusteet määrätään taksassa, sekä sen suhteen *mitkä kustannukset sisällytetään niihin kustannuksiin, jotka jätemaksulla on tarkoitus kattaa*.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Päätöksen perusteella kunta voi taksapäätöksessä käyttää omaa harkintaa kustannusten määrittämisestä, toisin sanoen myös putkikeräysjärjestelmän kustannusten määrittämisestä. Lisäksi se, että kunnalla on harkintavaltaa jätemaksulla katettavien kustannusten osalta tarkoittaa, että kunnalla voi olla – ainakin periaatteessa – jossain määrin harkintavaltaa myös sen suhteen, onko putkikeräysjärjestelmän käytön katsottava kuuluvan kunnan jätehuoltovastuun piiriin.

Turun hallinto-oikeus 14.12.2022 H2017/2022

Asiassa käsiteltiin jätteidenkäsittelymaksuihin väitetysti sisältyvää ylikatetta. Hallinto-oikeus totesi, että jätelain esitöissä todetun mukaisesti olla tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Sen sijaan jätelaissa ei edellytetä, että useamman kunnan jätehuollon käsittävän yhteistoiminta-alueen eri osille olisi vahvistettava erisuuruiset maksut silloinkaan, kun jätteiden käsittely olisi jossakin kunnassa järjestettävissä pienemmin kustannuksin kuin muissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Jätelain säännöksistä ei liioin seuraa, että lietteen käsittelymaksujen taso tulisi määrätä puhdistamokohtaisesti. Vaikka jätetaksassa määrätty lietteen käsittelymaksu on selvästi korkeampi kuin Liikelaitos Salon Veden lietteestä perimä käsittelymaksu, *tämä ei tarkoita, etteivätkö yhteistoiminta-alueen maksut vastaisi yhteistoiminta-alueen jätteenkäsittelystä aiheutuvia kustannuksia*. Maksujen ja tuottojen kohtuullisuutta voidaan arvioida koko liiketoiminta-alueella.

Mainitun ratkaisun perusteella voidaan ensinnäkin todeta, että jätehuollon maksut voivat poiketa aluekohtaisesti. Lisäksi maksujen kohtuullisuutta voidaan arvioida siitäkin näkökulmasta, kattavatko ne koko yhteistoiminta-alueen jätteenkäsittelystä aiheutuvat kustannukset. Mikäli katsottaisiin, että putkikeräyksen erillisestä taksasta luopumiselle ja siirtymiselle malliin, missä putkikeräyksen kustannuksia katettaisiin muun jätehuollon maksuista, olisi perusteita, voitaisiin niitä perustella em. johtopäätöksellä siitä, että kohtuullisuutta voidaan arvioida koko liiketoiminta-alueella.

Vesihuoltomaksuja koskeva oikeuskirjallisuus ja oikeuskäytäntö analogisesti

Kyseessä olevassa tapauksessa voidaan tarkastella analogisesti myös vesihuollon maksujen kohtuullisuuteen liittyvää oikeuskäytäntöä, sillä vesihuoltoa voidaan pitää riittävissä määrin jätehuoltoa vastaavana välttämättömänä palveluna, johon kiinteistöjen tulee joka tapauksessa liittyä.

Vesihuollon maksujen kohtuullisuuteen vaikuttaa oikeuskirjallisuuden mukaan ensinnäkin huoltopalveluiden hinta suhteessa niiden tuottamisen kustannuksiin, mihin liittyen vesihuoltolain (199/2001) 18 § sisältää vaatimuksen tuoton kohtuullisuudesta, jätelain 78 §:ää vastaavasti. Kohtuullisuudella tarkoitetaan kuitenkin myös sitä, että vesihuoltopalveluiden hinnoittelussa ei tulisi asettaa selvästi hyväksyttävyyden rajan ylittäviä eroja eri vesihuoltolaitosten kesken. Kirjallisuudessa kuitenkin tunnistetaan

vaikeudet saavuttaa tavoite ottaen huomioon vesienhuoltolaitosten koot sekä toiminnan volyymit.¹

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2015:34 todetaan, että vesihuoltolain mukaan liittymismaksut voivat vaihdella alueittain. Varisniemen alueen liittymismaksu oli perusteltu alueen korkeilla rakentamiskustannuksilla, jotka johtuivat maaperäolosuhteista ja kaavan tehottomuudesta. KHO katsoi, ettei kaupungilla ollut velvollisuutta alentaa maksua vain siksi, että muilla asemakaava-alueilla perittiin alhaisempia maksuja. Näin ollen liittymismaksu ei ollut vesihuoltolain tasapuolisuusvaatimuksen vastainen.

Ratkaisu puoltaa näkemystä, jonka mukaan alueiden erityispiirteet voidaan ottaa huomioon maksujen (tässä tosin liittymismaksu) kohtuullisuutta arvioitaessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2014:172, oli kyse tilanteesta, jossa kuntajaon muutoksen myötä viisi vesihuoltolaitosta oli yhdistetty yhden kunnan liikelaitokseksi. Vesihuoltolaitosten toimintaympäristöjen ja maksurakenteiden eroista oli esitetty selvitystä, ja maksujen yhtenäistämiseen oli pyritty kohtuuttomuuksien välttämiseksi. KHO totesi, että laitos oli voinut päättää erisuuruista perusmaksuista entisten vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla. Päätökset kumottiin kuitenkin lainvastaisina, koska niissä ei selkeästi esitetty laskentaperusteita, todennettuja kustannuksia, eikä sitä, miten maksut noudattavat kustannusten kattamisen ja aiheuttamisperiaatteita.

Tämä viittaa siihen suuntaan, että maksujen suuruus voi vaihdella, kunhan kustannusten eroille on esitetty riittävät perusteet, eli analogisesti korkeampaa maksua on perusteltu esimerkiksi putkikeräysjärjestelmän korkeammilla käyttökustannuksilla.

¹ Gustafsson, Laitosmuotoisten vesihuoltopalvelujen kustannusten kattaminen ja toimintoja koskeva päätöksenteko. Ympäristöpolitiikan ja -oikeuden vuosikirja 2014, s. 34–36.

3.4 Putkikeräysjärjestelmän jätetaksan kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden arviointia lainsäädännön ja oikeuskäytännön asettamien kriteerien perusteella

	Aiheuttamisperiaate, kustannusten täysimääräinen kattaminen	Jättemaksun yleiset perusteet	Maksun tulee vastata tarjottua palvelutasoa	Maksujen tasapuolisuus ja kohtuullisuus
Mitä tarkoittaa yleisesti jättemaksun kannalta	Tulee kattaa kunnan vastuulla olevan jätehuollon kustannukset. Myös investointien kustannukset sekä rahoituskustannukset (jos eivät johda kohtuuttomuuteen) voidaan ottaa huomioon jättemaksun määrittelemisessä. Toisaalta aiheuttamisperiaatetta voidaan yksittäisten toimijoiden osalta myös niin, että kustannuksien tulee lähtökohdaisesti perustua / olla suhteellisia suhteessa tuotettavan jätteen määrään ja sen käsittelyn kustannuksiin.	Jättemaksun perusteina ensisijaisesti jätteen määrä, laatu ja noutokerrat. Voidaan ottaa huomioon keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö. Toisin sanoen jättemaksun perusteisiin voi vaikuttaa myös se, miten jätteet kerätään. Kunnalla on sääntelyn ja oikeuskäytännön perusteella harkintavaltaa sen osalta, mitä kunnan jätehuollon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin sisällytetään.	Jätelain mukaan maksun tulee jätehuollon luonne välttämättömyyspalveluna huomioon ottaen vasta palvelutasoa. Palvelutasolla voidaan tarjota esimerkiksi tarjotun jätehuoltopalvelun helpoutta, jätteen keräyksen kattavuutta, keräysvälineiden laatua ja jätteiden noutamisen frekvenssiä.	Pääperiaate on, että maksujen tulee olla kohtuullisia (ei kustannustasoa ylittäviä) ja eri käyttäjäryhmiä tulee kohdella tasapuolisesti. Eri käyttäjäryhmien maksut voivat kuitenkin poiketa toisistaan merkittävästikin, kunhan tähän on objektiiviset perusteet. Jätelain näkökulmasta tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi alueella valittu jätteenkeräysjärjestelmä. EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella tulee kuitenkin varmistua, ettei johonkin käyttäjäryhmään kohdistuvat kustannukset ole ilmeisen suhteettomia suhteessa tuotettujen jätteiden käsittelyn kustannuksiin.

16 (29)

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Mitä tarkoittaa verrattaessa putkikeräysjärjestelmää ja lähikeräysjärjestelmään	Putkikeräysjärjestelmän korkeampia kustannuksia voidaan tässäkin vertailussa perustella järjestelmän korkeammilla käyttö- ja investointikustannuksilla, jotka lähtökohtaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tulee kattaa käyttäjien toimesta. Vaikka investoinnit ja niihin liittyvät rahoituskustannukset ovat osa järjestelmällä katettavia kustannuksia, eivät ne kuitenkaan saa johtaa siihen, että järjestelmän käyttäjät asetetaan kohtuuttomaan asemaan. Tätä arvioidaan mm. suhteessa tuotettuun jätemäärään. Ottaen huomioon, tuotettu jätemäärä on sama lähikeräysjärjestelmän ja putkikeräysjärjestelmän käyttäjillä, ei putkikeräysjärjestelmään liittyvien investointikustannusten tule nostaa maksua kohtuuttomaksi.	Lähikeräysjärjestelmässä keräys on järjestetty kiinteistöjen yhteisellä keräyspaikalla, mikä vastaa pääpiirteittäin putkikeräysjärjestelmää, sillä molemmissa järjestelmissä jäteastiat sijaitsevat muualla kuin kiinteistöillä ja järjestelmät kattavat suunnilleen samojen jätteiden keräämiseen. Jättemaksujen perusteiden kohdalla järjestelmät eroavat toisistaan siinä, että putkikeräysjärjestelmä on sekä investointi että ylläpitokustannusten osalta kalliimpi. Edellä todetusti maksujen eroja voidaan perustella näillä eroilla. Toisaalta lähtökohtana on, että jättemaksun perusteena tulisi olla jätteen määrä ja laatu. Tähän nähden erityyppisiä jättemaksuja ei voida pitää tasapuolisina verrattaessa näitä kahta järjestelmää toisiinsa.	Sekä putkikeräys että lähikeräysjärjestelmässä jätteen kerääminen tapahtuu keräys/syöttöpisteistä, jotka sijaitsevat järjestelmään kuuluvien kiinteistöjen lähialueella. Saatujen tietojen mukaan keräyspisteet ovat suunnilleen samalla etäisyydellä molemmissa järjestelmissä, eikä niiden välillä muutoinkaan ole merkittäviä eroja tarjottuihin varsinaisiin jätehuoltopalveluihin nähden.	Mikäli putkikeräysjärjestelmällä saavutettavaa palvelutasoa verrataan yksinomaan tarjotun jätehuoltopalvelun (ottamatta huomioon järjestelmää sinänsä). Putkikeräysjärjestelmän ja lähikeräysjärjestelmän tarjoama varsinaisen jätehuoltopalvelu ei tosiasiassa eroa toisistaan. Tähän nähdään järjestelmien välisiä eroja taksan suuruudessa on vaikea perustella palvelutasoon liittyviä perusteilla. Ottaen huomioon, että molemmat järjestelmät tarjoavat tästä näkökulmasta suunnilleen saman palvelutason eikä käyttäjien tuottamien jätteiden määrässä tai laadussa myöskään ole eroja, voidaan perustellusti esittää, että maksujen ollessa toisessa järjestelmässä moninkertaisia, ne ovat kyseisen järjestelmän käyttäjille kohtuuttomia.
---	---	---	--	---

3.5

Yhteenvedo putkikeräysjärjestelmän taksaan perustuvan jätemaksun kustannusten kohtuullisuudesta ja tasapuolisuudesta

Yleisenä johtopäätöksenä putkikeräysjärjestelmän kustannusten kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden arvioinnista on todettava, että kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden käsitteet ovat oikeudellisesti korostetun joustavia eli toisin sanoen niiden perusteella ei voida sanoa mitään selkeää rajaa sille, milloin kohtuullisuuden tai tasapuolisuuden vaatimuksia ei enää täytetä.

Lainsäädännön ja oikeuskäytännön perusteella voidaan hahmotella yleisiä reunaeh-toja sille, mitä kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden arvioinnissa tulee ottaa huomioon. Toisin kuin lähtöaineistossa toimitetussa Määrän lausunnossa esitetään, sääntelyn tai oikeuskäytännön perusteella ei kuitenkaan ole määritettävissä mitään selkeitä kri-teerejä sille, milloin tasapuolisuus ja kohtuullisuus eivät toteudu. Sen sijaan sääntelyn ja oikeuskäytännön perusteella on tehtävissä yhtäältä tulkintoja, joiden mukaan suu-rempikaan ero kustannuksissa ei ole ongelma ja toisaalta tulkintoja, joiden perusteella erot maksuissa viittaavat niiden kohtuuttomuuteen. Perusteluja maksujen kohtuutto-muudelle on esitetty tausta-aineistossa kattavasti, joten tässä asiaa pyritään tarkas-telemaan myös toisesta näkökulmasta.

Lähtökohtana on ensinnäkin, että kustannukset katetaan aiheuttamisperiaatteen mu-kaisesti ja täysmääräisesti. Kustannukset kattaa ensisijaisesti jätteen haltija. Tämä puoltaa sellaista tulkintaa, että myös valitun putkikeräysjärjestelmän kohdalla vastuu kustannusten täysimääräisestä kattamisesta on aiheuttamisperiaatteen mukaisesti putkikeräysjärjestelmän käyttäjillä.

Toiseksi maksujen väliset erot eivät ole ongelma, mikäli niille on perusteet. Eri ase-massa olevia jätteen haltijoita voidaan perustellusti kohdella eritavoin.

Sääntelyn perusteella on todettavissa, että maksuperusteina voidaan ottaa huomioon jätteen laadun ja lajin lisäksi muun muassa olosuhteet kiinteistöllä ja keräysvälineistö. Tähän nähden se, että jätteet kerätään putkikeräyksessä, voidaan ottaa huomioon maksun määrässä. Jo yksin tällä perusteella voidaan katsoa, että putkikeräysjärjes-telmän maksu voi poiketa muusta järjestelmästä merkittävästikin, mikäli sen on jär-jestelmän käyttökustannusten vuoksi välttämätöntä.

Maksujen tulee vastata tarjottua palvelutasoa. Tältäkin osin voidaan esittää, että jo yksin se, että maksulla katetaan putkikeräysjärjestelmän kustannukset, voi oikeuttaa korkeamman maksun. Järjestelmä voidaan itsessään mieltää tietyksi palvelutasoksi tai tavanomaiseen järjestelmään nähden lisäpalveluksi.

Putkikeräysjärjestelmää voidaan pitää palvelutasoltaan parempana muun muassa järjestelmän helppouden, kiinteistöillä säästetyn tilan ja keräyksen monipuolisuuden

ansioista. Tosin asiakkaalta saatujen tietojen perusteella erot eivät nykyisin ole kovin merkittäviä.

Lisäksi on huomattava, että kunnalla on suhteellisen laaja harkintavalta jätemaksuun sisällytettävien kustannusten osalta. Tällä perusteella kunta on voinut mm. ympäristönäkökulmat huomioon ottaen päätyä putkijärjestelmään jätehuoltoratkaisuna. Alueelta kiinteistön ostaneet ovat olleet tietoisia järjestelmästä ja siitä, että se voi kustannuksiltaan olla tavanomaista jätehuoltoa kalliimpi. Mikäli järjestelmä on kunnan jätehuoltovastuun piirissä, voidaan sen kustannuksia perustella myös em. seikoilla.

Toisaalta verrattaessa putkikeräysjärjestelmää PJH:n alueella käytössä olevaan lähikeräysjärjestelmään ja sen tarjoamaan palvelutasoon voidaan todeta, että järjestelmien tosiasiallisesti tarjoaman jätehuollon palvelutason välillä ei juurikaan ole eroja. Toisin sanoen, mikäli järjestelmien tarjoamaa palvelutasoa tarkastellaan yksinomaan käyttäjän näkökulmasta eikä putkikeräysjärjestelmää ”itsessään” katsota perusteeksi paremmalle (poikkeavalle) palvelutasolle, ei järjestelmän tarjoama palvelutaso poikkea lähikeräysjärjestelmällä saavutettavasta palvelutasosta. Tähän nähden voidaan perustellusti päätyä myös siihen lopputulokseen, että putkikeräysjärjestelmän korkeammat maksut ovat kohtuuttomia jo nykyisellään.

Lainsäädännön tai oikeuskäytännön (mm. C-335-/16) perusteella investointikustannusten ja niihin liittyvien rahoituskustannusten kattamiseen jätetaksan perustuvilla maksuilla ei ole estettä, mutta tältäkin osin tulee ottaa huomioon kustannusten kohtuullisuutta koskeva rajoite. Ottaen huomioon, että järjestelmän käyttäjien tuottama jätemäärä ei kuitenkaan poikkea muiden järjestelmien piirissä olevien käyttäjien tuottamasta jätemäärästä, maksut eivät saisi investointiin liittyvien kustannusten perusteella nousta kohtuuttomasti suuremmiksi kuin muilla alueilla.

Yksiselitteistä arvioita siitä, ovatko putkikeräysjärjestelmän 1,5–3 kertaa vaihtoehtoista ratkaisua korkeammat kustannukset kohtuuttomia, on käytännössä mahdoton antaa. Kokonaisuutena arvioiden, ja järjestelmän erityispiirteet huomioon ottaen, maksu ei vielä tällaisenaan vaikuta kohtuuttomalta, mikäli asiaa tarkastellaan järjestelmään liittyvänä maksuna. On kuitenkin niin, että mikäli maksua on vielä tarve merkittävästi korottaa, tilanne voi muuttua.

Käytännössä maksun kohtuuttomuuteen saadaan sitova kannanotto vasta siinä vaiheessa, mikäli uudesta jätetaksasta valitetaan tällä perusteella. Toisin sanoen maksun korottaminen ja jätetaksan hyväksyminen korotella maksulla on täysin mahdollista, mutta maksun hyväksyttävyyteen saadaan ratkaisu vasta mahdollisen tuomioistuinkäsittelyn jälkeen.

4 Putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannusten kattaminen julkisoikeudellisella taksamaksulla

4.1 Johdanto ja kysymyksenasettelu

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Asiakkaalta saatujen tietojen mukaan putkikeräysjärjestelmään liittyvissä keskusteluissa on noussut esiin epäilyksiä siitä, voidaanko putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannukset kattaa julkisoikeudellisilla taksamaksuilla ottaen huomioon putkikeräysjärjestelmän yhtiöoikeudellinen pohja yksityisoikeudellisine velvoitteineen.

Asiaan viitataan myös asiakkaan taustamateriaalina toimittamassa OTT Tapio Määttä lausunnossa, jossa todetaan tältä osin muun muassa seuraavaa:

”Järjestelmärakennetta kuvattaessa on tärkeää erottaa putkikeräysjärjestelmän *yhtiöoikeudellinen* pohja ja siihen liittyvät *yksityisoikeudelliset velvoitteet* jätemaksulainsäädännön julkisoikeudellisesta puolesta. Pirkanmaan Jätehuolto Oy ja yksityiset kiinteistönomistajat ovat osakkeenomistajia Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:ssä, ja heidän keskinäisiä suhteitaan määrittävät sekä osakeyhtiölainsäädäntö että yhtiön sisäiset määräykset ja osakkeenomistajien keskinäiset sopimukset. Jättemaksu sitä vastoin on julkisoikeudellinen maksu, joka on suoraan lain nojalla ulosottokelpoinen. Yksityisoikeudellisen järjestelmän sisälle kuuluvia maksuvelvollisuuksia ei voida kompensoida julkisoikeudellisin maksuin, mikäli tälle ei ole oikeudellisia perusteita. Tätä oikeudellisesti selvää lähtökohtaa ei muuta se, vaikka toimijat olisivat osin julkisomisteisia.

Asiakirja-aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että edellä mainittu jako järjestelmärakenteessa ei arvioitavanani olevassa tilanteessa ole oikeudellisesti riittävän selvä. Tätä ilmeistä ongelmaa havainnollistaa esimerkiksi se, että putkikeräysyhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisena toimialana on putkikeräysverkon hallinnointi ja ylläpito. Putkikeräysjätetaksan 4 §:n mukaan taksan mukainen jättemaksu koostuu perusmaksusuosuudesta, jätteen kuljetuksesta, käsittelystä sekä putkikeräysjärjestelmän ja sitä täydentävien lähikeräyspisteiden ylläpidosta. Ranta-Tampellan putkikeräysjärjestelmän toimintamalli on nähdäkseni omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä siitä, mitkä kustannukset kanavoidaan putkikeräysyhtiön ja mitkä julkisoikeudellisen jätemaksun kautta.”

Asiassa on edellä todettu huomioon ottaen nähdäksemme kysymys erityisesti sen arvioimisesta, voidaanko julkisoikeudelliseen jätetaksaan perustuvalla maksulla kattaa putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannuksia. Asiaa on näin ollen perusteltua lähestyä tarkastelemalla aluksi, mitä julkisoikeudellinen jätetaksa tarkoittaa ja mitä kustannuksia sillä voidaan kattaa. Sen jälkeen arvioidaan, onko putkikeräysjärjestelmän ylläpito osa kunnan järjestämää jätehuoltoa. Lopuksi arvioidaan, onko asian kannalta merkitystä sillä, että putkikeräysjärjestelmän hallinnoinnin ja ylläpidon toteuttaa osin yksityisomistuksessa oleva yhtiö, jolle maksut tuloutetaan jätemaksun pohjalta.

4.2

Jättemaksun luonne julkisoikeudellisena maksuna

Kunnan jätemaksun on jätelain 78 §:n pykälän mukaisesti maksu kunnan järjestämästä jätehuollosta. Maksulla katetaan kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Valtiosääntöoikeudellisesti jätemaksu on siis maksu eikä vero, sillä

jättemaksua peritään nimenomaan vastikkeena kunnan järjestämästä palvelusta.² Toisin sanoen jätemaksu on julkisoikeudellinen maksu, joka kunnan tulee periä vastuulleen säädetyn jätehuollon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Jätelain 79 §:n 3 momentin mukaan jätemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa. HE:n (199/2010) perustelujen mukaan momentissa säädettäisiin myös jätetaksaa koskevaan päätöksentekoon liittyvästä menettelystä. Kunnan jätemaksun läpinäkyvyyden varmistamiseksi pykälässä säädettäisiin lisäksi, että kunnan tulisi tiedottaa vuosittain kunnan asukkaille ja muille jätehuoltopalvelujen käyttäjille jätemaksun ja mahdollisen perusmaksun kertymästä sekä siitä, mihin kustannusten kertymää on käytetty. Edellä todettu ilmentää julkisoikeudellisiin maksuihin liittyvää avoimuusnäkökohtaa ja tähän liittyvää mahdollisuutta maksujen lainmukaisuuden arviointiin.

Jätelain 80 §:n 1 momentin mukaan kunnan jätemaksun on velvollinen suorittamaan kiinteistön haltija tai muu jätteen haltija, jonka jätteen jätehuollon kunta järjestää. Tämä korostaa jätemaksun luonnetta maksuna, eli maksu maksetaan palvelusta.

Jätelain 81 §:stä ilmenevästi jätemaksun määrää jätehuoltoviranomainen jätetaksan mukaisesti. Mainittu säännös ilmentää jätemaksun julkisoikeudellista luonnetta eli maksun perustuessa suoraan lakiin ja ollessa seuraavassa todetusti suoraan ulosottokelpoinen, liittyy maksun oikeellisuuteen korostunut vaatimus.

Jätelain 84 §:n mukaisesti kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvät palvelutehtävät tätä varten perustetulle 43 §:ssä tarkoitetulle kuntien omistamalle yhtiölle. Jättemaksua koskevia säännöksiä ei sen sijaan sovelleta siltä osin kuin jätehuoltopalvelujen tuottaminen on annettu muun yhteisön tai yksityisen yrittäjän itsenäisesti hoidettavaksi. Näistä palveluista palveluntuottaja perii jätteen haltijalta yksityisoikeudellisen maksun.

Jätelain 145 §:n mukaan kunnan jätemaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Kuten korkein hallinto-oikeus on todennut ennakkopäätöksessään 2022:141, mahdollisuus periä jätemaksua suoraan ulosottokelpoisena julkisoikeudellisena maksuna perustuu siihen, että kysymyksessä olevan maksun perusteista on määrätty jätelain nojalla kunnan hyväksymässä jätetaksassa ja maksun on määrännyt virkavastuulla toimiva viranomainen.

Edellä selostetusta sääntelystä voidaan yhteenvetona todeta seuraavaa:

- jätemaksu on julkisoikeudellinen maksu, joten se voidaan periä vain laissa tarkoitettujen kustannusten kattamiseksi

² Esimerkiksi Kalle Määttä, Vero vai maksu: mietteitä veronluonteisista maksuista, s. 4. Edilex 2017/7.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

- jätemaksulla voidaan lain mukaan kattaa kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset

Edellä sanotun perusteella edellytyksenä sille, että jätemaksulla voidaan kattaa putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannuksia, on se, että putkikeräysjärjestelmän ylläpito on osa kunnan järjestämää jätehuoltoa.

4.3 Kuuluuko jätteen putkikeräysjärjestelmän ylläpito kunnan järjestämään jätehuoltoon?

4.3.1 Keskeinen soveltuva sääntely ja esityöt

Jätelain 6 §:n 1 momentin 16 kohdan mukaan *jätehuollolla* tarkoitetaan jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä, mukaan lukien tällaisen toiminnan tarkkailu ja seuranta sekä loppukäsittelypaikkojen jälkihoito ja toiminta välittäjänä

Saman momentin 17 kohdan mukaan *jätteen keräyksellä* tarkoitetaan kokoamista kiinteistön haltijan, kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun järjestämään vastaanotto-paikkaan omatoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi;

Jätelain 30 §:n 1 momentin mukaan jätteen haltijan vastuu jätehuollon järjestämisestä lakkaa ja siirtyy uudelle haltijalle, kun jäte luovutetaan vastaanottajalle, jolla on lain mukaan oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Vastuu ei siirry kuljettajalle, joka kuljettaa jätettä toisen lukuun.

Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 199/2010) yksityiskohtaisten perusteluissa todetun mukaan esimerkiksi asuinkiinteistön velvollisuus huolehtia jätteestä ja jätehuollosta siirtyisi kunnalle luovutettaessa jäte kunnan järjestämälle jätteen kuljettajalle.

Jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää muun muassa asumisessa syntyvän jätteen ja muun alueellisessa putkikeräysjärjestelmän yhteydessä kerättävän yhdyskuntajätteen jätehuolto.

Säännöstä koskevien hallituksen esityksen (HE 199/2010) yksityiskohtaisten perusteluissa todetaan kunnan järjestämisvastuusta muun muassa seuraavasti: Pykälässä säädettäisiin, miltä osin 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestäminen olisi kunnan vastuulla. [...] Kunnan järjestämisvastuu ei myöskään ulottuisi kiinteistöllä tapahtuvaan keräykseen, vaan tästä huolehtisivat jätteen kiinteistön haltija, jätteen tuottaja tai muu jätteen haltija 40 ja 50 §:n mukaisesti.

Edelleen perusteluissa on todettu asumisessa syntyvän jätteen osalta muun muassa seuraavaa. "Asumisessa syntyvän jätteen säätäminen kunnan vastuulle olisi perusteltua muun muassa siksi, että yksittäiseltä kotitaloudelta olisi kohtuutonta edellyttää jätehuollon itsenäistä järjestämistä ehdotetun lain ja sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen kaikkien vaatimusten mukaisesti. Kotitalouksilla tulisi olla oikeus palvelun helppouteen, saatavuuteen ja toimivuuteen kaikissa oloissa. Keskitetysti järjestetyssä

jätehuollossa kotitaloudet myös hyötyvät kunnan paremmasta neuvotteluvoimasta palvelujen hankkijana. Määrittelemällä asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestäminen kokonaisuutena kunnan vastuulle mahdollistettaisiin jätemaksujen tasaaaminen eri alueiden välillä. Lisäksi olisi mahdollista ohjata jätehuoltoa esimerkiksi kannustavilla jätetaksoilla.”

Lisäksi perusteluissa todetaan putkikeräysjärjestelmän osalta muun muassa seuraavaa: ”Putkikeräysjärjestelmän toimivuuden kannalta on olennaista, että kaikkien alueella sijaitsevien kiinteistöjen voidaan edellyttää liittyvän järjestelmän käyttäjiksi riippumatta siitä, onko kysymyksessä asumisessa, julkisessa toiminnassa vai elinkeinotoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte ja että eri toiminnoissa syntyviä samanlaatuista jätettä ei ole tarpeen pitää erillään keräyksen aikana. Tällaisissa järjestelmissä kerätty jäte ehdotetaan siksi säädettäväksi kokonaisuudessaan kunnan järjestämisvastuulle. Kunta olisi velvollinen järjestämään jätehuollon myös siinä tapauksessa, että alueen putkikeräysjärjestelmän käytännön toteuttajana ja ylläpitäjänä olisi kunnan sijasta erillinen huoltoyhtiö.”

Jätelain 35 §:ssä säädetään vaihtoehtoista kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestämiseksi. Kiinteistöittäisellä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan kunnan vastuulle säädetyn jätteen kuljettamista kiinteistön haltijan 40 §:n mukaisesti järjestämästä vastaanottopaikasta kunnan määräämään jätteen käsittelypaikkaan.

Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa.

Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 199/2010) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan: ”Tämä tarkoittaisi muun muassa, että kiinteistön haltijan tulisi hankkia tarvittavat astiat eri jätelajien keräystä varten ja järjestettävä tontille tarvittavat asianmukaiset tilat jäteastioiden sijoittamista varten. Jäteastioiden hankinnassa ja sijoittamisessa kiinteistön haltijan tulisi ottaa huomioon kunnan jätehuoltomääräykset tai kunnan muutoin esittämät vaatimukset. Kiinteistön haltija voisi järjestää yhteisen vastaanottopaikan yhden tai useamman muun kiinteistön haltijan kanssa. [...]”

4.3.2

Johtopäätökset kunnan jätehuollon järjestämisvastuun rajoista sääntelyn perusteella

Jätelaissa säädetään jätehuollon järjestämisvelvollisuudesta. Sääntelyssä yleisenä lähtökohtana on yhdyskuntajätteen eli muun muassa asumisessa syntyvän jätteen (ns. kotitalousjätteen) jätehuoltovastuun kuuluminen kunnalle. Kunnan vastuulle kuuluu asumisessa syntyvän jätteen ohella muun alueellisessa putkikeräysjärjestelmän yhteydessä kerättävän yhdyskuntajätteen jätehuolto. Kunta on velvollinen järjestämään jätehuollon myös siinä tapauksessa, että alueen putkikeräysjärjestelmän käytännön toteuttajana ja ylläpitäjänä olisi kunnan sijasta erillinen huoltoyhtiö.

Toisin sanoen kunnan vastuulla on edellä todetun perusteella jätehuollon järjestäminen myös putkikeräysjärjestelmässä kerättävälle asumisessa syntyvälle jätteelle. Tämän vastuun kannalta ei ole edellä todettu huomioon ottaen merkitystä sillä, onko

putkikeräysjärjestelmän toteuttaja ja ylläpitäjä erillinen huoltoyhtiö. Jätehuollon järjestämisvastuu ei kuitenkaan vielä itsessään tarkoita, että vastuu kattaisi myös putkikeräysjärjestelmän ylläpidon.

Jätelain mukaisessa kunnan jätehuoltovastuussa on nimittäin yleisenä lähtökohtana se, että kunnan järjestämisvastuu ei ulotu kiinteistöllä tapahtuvaan jätteen keräykseen. Kiinteistöllä tapahtuvasta keräyksestä huolehtii sen sijaan kiinteistön haltija tai jätteen haltija. Tavanomaisesti tämä tarkoittaa sitä, että kiinteistön haltija järjestää kiinteistöllä vastaanottopaikan kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Käytännössä asuinkiinteistön velvollisuus huolehtia jätteestä ja jätehuollosta siirtyy kunnalle luovutettaessa jäte kunnan järjestämälle jätteen kuljettajalle.

Edellä todettu tarkoittaa, että lähtökohtaisesti jätelain mukaisessa järjestelmässä kunnan jätehuoltovastuun on tarkoitettu alkavan siitä, kun jäte luovutetaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jätteen keräykseen tai vastaavasti toimitetaan esimerkiksi alueelliseen jätteen keräykseen. Yleisenä lähtökohtana voidaan siis pitää sitä, että kunnan vastuu alkaa siitä, kun jäte on toimitettu keräykseen eli esimerkiksi aluejätepisteeseen tai kiinteistöllä olevaan keräysastiaan. Tätä edeltäviltä osin jätteen keräyksestä huolehtiminen ei ole kunnan vastuulla tai osa kunnan järjestämää jätehuoltoa.

Tällä perusteella vaikuttaa siltä, että jätelain mukaan putkikeräysjärjestelmässä tapahtuva jätteiden toimittaminen putkia pitkin koonta-asemalle ei kuuluisi kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin. Jätelain näkökulmasta ei yleisesti ottaen ole merkitystä sillä, miten jätteet toimitetaan (kootaan) kunnan vastuulla olevaan keräykseen eikä tätä toimitusta edeltävistä vaiheista huolehtiminen ole kunnan vastuulla. Toisin sanoen putkikeräysjärjestelmä ei ole tämän tarkastelun perusteella lähtökohtaisesti osa kunnan järjestämää jätehuoltoa. Kuten edellä on jätemaksujen kohdalla tuotu esiin, jos putkikeräysjärjestelmä ei kuulu kunnan järjestämään jätehuoltoon, ei sen ylläpidon kustannuksia voida kattaa jätemaksuilla.

Täytyy kuitenkin todeta, että putkikeräysjärjestelmät ovat jätelakia säädettäessä olleet siinä määrin uusi asia, että lainsäädännössä ei ole osattu huomioida siihen liittyviä erityispiirteitä. Tämän vuoksi asia on oikeudellisesti epäselvä eikä voida yksiselitteisesti sanoa, että putkikeräysjärjestelmän ylläpidosta huolehtiminen ei voisi kuulua kunnan jätehuoltovastuun piiriin. Käsityksemme mukaan asiaan ei ole vielä otettu kantaa myöskään oikeuskäytännössä.

4.3.3 Voidaanko asiaa arvioida toisin kunnallisten jätehuoltomääräysten perusteella?

Kuten edellä on todettu, lähtökohtaisesti jätelain mukaan putkikeräysjärjestelmässä tapahtuva jätteiden toimittaminen koonta-asemalle ei kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin. Kunnalla on kuitenkin oikeus antaa jätelain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisia jätehuoltomääräyksiä. Näillä määräyksillä voi olla merkitystä arvioitaessa sitä, onko tai voiko putkikeräysjärjestelmän ylläpitokustannukset olla osa kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvia, taksan mukaisella jätemaksulla kattavia, kustannuksia.

Jätehuoltomääräyksiä koskeva sääntely

Jätehuoltomääräykset ovat kunnan toimivaltaan kuuluva keino jätelain mukaisen toiminnan tarkemmaksi sääntelemiseksi. Kunnalle on jätelain 91 §:ssä säädetty toimivalta antaa jätehuoltomääräyksiä, jotka ovat kunnan alueella oikeudellisinä normeina noudatettavia määräyksiä. Jätelain 91 §:n mukaan kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä muun ohella asumisessa syntyvän jätteen määrän vähentämisestä, lajittelusta syntypaikalla, vastaanottoaikan järjestämisestä kiinteistöllä, toimitamisesta alueelliseen vastaanottoaikaan, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista.

Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 199/2010) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa seuraavaa. Kunnan antamat määräykset voisivat koskea koko kuntaa tai vain sen osaa. *Kunnan jätehuoltomääräykset pääosin koskisivat operatiivisen jätehuollon järjestämistä.* Määräysten antamisen taustalla olisi lähinnä ympäristö- tai terveyshaitan tai sen vaaran torjuminen. Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla kunta voisi antaa 5 luvun mukaan *vastuulleen kuuluvan jätteen määrän vähentämistä, keräystä, lajittelua, säilytystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä koskevia määräyksiä.* Määräykset voisivat koskea esimerkiksi tiettyjen jätelajien keräystä tai lajittelua ottaen huomioon niiden suunniteltu käsittelytapa. Määräykset voisivat koskea myös jätehuollon teknisiä vaatimuksia, kuten jäteastioiden tai kuljetuskaluston laatua ja sallittuja kiinteistön jäteastioiden tyhjennysaikoja. Kunta voisi määrätä myös kiinteistöllä tapahtuvan pienimuotoisen omatoimisen jätteenkäsittelyn edellytyksistä ja vähimmäisvaatimuksista esimerkiksi kasviperäisen tai muun biojätteen osalta. Samoin voitaisiin määrätä edellytyksistä, joiden perusteella jätteen haltija voisi kuljettaa ominaisuuksiltaan tai määrältään poikkeavan jätteen itse kunnan määräämään käsittelypaikkaan luovuttamatta jätettä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Säännöksen muutosta (714/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 40/2021) perustelujen mukaan pykälän 1 momentin 1 kohdassa täsmennettäisiin, että kunnan jätehuoltomääräyksiä voitaisiin antaa myös jätteen lajittelusta syntypaikalla, vastaanottoaikan järjestämisestä kiinteistöllä ja jätteen toimittamisesta alueelliseen vastaanottoaikaan. Näitä koskevat jätehuoltomääräykset korostaisivat jätteen haltijan keskeistä roolia erilliskeräyksen tehostamisessa.

Noudatettavat kunnalliset jätehuoltomääräykset (hyväksytty 19.5.202, viimeksi päivitetty 6.3.2024)

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten 10 §:ssä määrätään jätteiden putkikeräysjärjestelmästä. Säännös kuuluu seuraavasti:

”Putkikeräysjärjestelmään perustuva jätteenkeräys on käytössä asuinalueilla, joiden kaavassa tai muussa suunnittelussa on todettu alueelle

HPP ASIANAJOTOIMISTO

toteutettavan keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä ja osoitettu paikat keräyspisteille.

Alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, jätehuollon järjestäjä on järjestänyt yhteiset jätteiden keräyspisteet jätteiden keräystä varten. Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen keräysvälineenä toimii putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste.

Kiinteistön haltijan, sitä edustavan tai sen valtuuttaman tahon on järjestettävä keräyspaikka kiinteistöltä jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten niille 15 ja 16 §:ssä määritetyille jätelajeille, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä. Kiinteistöltä jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettamisesta säädetään näiden määräysten 12 §:ssä. Jätteiden putkikeräysjärjestelmään liittynyt kiinteistö ei ole velvollinen järjestämään jätteen keräyspistettä omalle kiinteistölleen.”

Jätehuoltomääräysten 2 §:n määritelmien mukaan jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan: *keräyspisteellä* yhden tai useamman jätelajin keräystä varten muodostettua vastaanottopaikkaa, jossa on yksi tai useampi keräysväline kunkin jätelajin lyhytaikaista varastointia ja kuljetusta varten, *keräysvälineellä* jätteen keräykseen käytettävää välinettä, joka voi olla jäteastia, jätessäiliö, putkikuljetusjärjestelmän syöttöputki, lietesäiliö tms., josta jäte tyhjennetään, *putkikeräysjärjestelmällä* sille määriteltujen jätelajien kokoamista keräyspisteverkoston ja maanalaisen putkiston avulla jätteen koonta-asemalla sijaitsevaan konttiin, josta jätelaji kuljetetaan jätelajikohtaiseen käsittelyyn. Putkikeräysjärjestelmän alue määritetään kaavassa.

Jätehuoltomääräyksissä on edellä todetusti määrätty siitä, että jätehuollon järjestäjä järjestää keräyspisteet alueelle eli käytännössä koonta-asemat. Lisäksi on määrätty siitä, että järjestelmään liittyneiden kiinteistöjen keräysvälineenä toimii putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste. Määritelmässä toisaalta viitataan keräyspisteverkoston ja sen kautta tapahtumaan kokoamiseen koonta-asemalle. Tähän nähden jätehuoltovastuun rajautuminen putkikeräysjärjestelmässä on hieman epäselvästi ilmaistu vastuun siirtymistä koskevilta osin – toisin sanoen, onko määräyksellä tarkoitettu, että syöttöpisteet ovat keräyspisteitä, josta eteenpäin kyseeseen tulisi kunnan järjestämisvastuu. Määräyksen perusteella ei kuitenkaan voida ainakaan selkeästi tehdä sellaista tulkintaa, että jätehuoltovastuun katsottaisiin siirtyvän kunnalle putkikeräysjärjestelmän syöttöpisteestä alkaen.

Edellytykset määrätä putkikeräysjärjestelmän kuulumisesta kunnan jätehuoltovastuulle

Kunta voi edellä selostetusti antaa jätelain toimeenpanemiseksi tarpeellisia määräyksiä. Määräysten tulee olla jätelain toimeenpanemiseksi tarpeellisia ja säännöksessä määriteltujen reunaehtojen mukaisia. Kunnalla ei siis ole rajoittamatonta oikeutta antaa mitä tahansa jätehuoltoon liittyviä määräyksiä.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Kunta voi antaa tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia määräyksiä muun muassa jätteiden keräyksestä. Tähän nähden voitaisiin esittää, että kunta voisi toimivaltansa puitteissa määrätä paikallisesti putkikeräysjärjestelmien erityispiirteistä johtuen, että kyseisessä järjestelmässä keräyspisteellä tarkoitetaan syöttöpistettä ja että vastuu jätehuollon järjestämisestä kattaisi näin ollen myös putkikeräysjärjestelmän.

Toisaalta ei kuitenkaan ole aivan selvää, olisiko edellä kuvaillun määräyksen antaminen kunnan toimivallassa. Voidaan esittää, että kunnan jätehuoltovastuun rajauksiin puuttuvat määräykset eivät ole operatiivista toimintaa tarkentavia määräyksiä ja että kyseisistä seikoista säätäminen kuuluu lainsäätäjän toimivaltaan.

Mikäli putkikeräysjärjestelmän ylläpitoa on tarkoitus jatkossakin rahoittaa jätemaksuun perustuvilla tuloilla, voisi asiasta olla perusteltua määrätä nykyistä selkeämmin jätehuoltomääräyksissä. Käytännössä on niin, että varmuus edellä tarkoitetun määräyksen lainmukaisuudesta saataisiin vasta siinä vaiheessa, mikäli määräyksistä valitettaisiin tältä osin.

4.4 Yhtiöoikeudellisen pohjan merkitys jätemaksujen tulouttamisessa putkikeräysyhtiölle

4.4.1 Taustatiedot

Asiassa on asiakkaan esittämät kysymykset huomioon ottaen vielä tarpeen arvioida nykyistä menettelyä, jossa alueellinen jätehuoltoviranomainen määrää alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksan jätemaksut maksettavaksi PJH:lle. Putkikeräysjärjestelmän kokonaisjätemaksujen kertymästä edellisten jälkeen jäävä osuus tuloutetaan Pirkan Putkikeräys Oy:lle³ järjestelmän ylläpitokuluja (mm. laitteiden ylläpito, huolto sekä korkokulut) kattamaan.

Pirkan Putkikeräys Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan omistaa, toteuttaa, hallinnoida ja ylläpitää asunto- ja toimitila-alueilla alueellista jätelajien keräyksen ja noudon putkijärjestelmää keräyspaikkoineen, runkoverkkoineen ja koontiasemineen sekä tuottaa putkijärjestelmään perustuvia jätelajien keräys- ja noutopalveluja. Lisäksi yhtiö voi järjestää putkijärjestelmän käyttöalueen jätteentuottajille sellaisia keskitettyjä jätelajien keräys- ja noutopalveluja, joita ei voida toteuttaa putkijärjestelmällä.

Pirkan Putkikeräys Oy:n osakassopimuksen osapuolina ovat PJH ja Tampereen kaupunki. Yhtiö on PJH:n tytäryhtiö ja sen A-osakkeet omistaa PJH. B-osakkaita ovat Tampereen kaupungin lisäksi Vuoreksen kaupunginosan yhtiö- ja säätiömuotoiset asuin- ja liikekiinteistöt. Putkikeräysjärjestelmään liittymisvelvollisuudesta on säädetty kaavassa ja kiinteistöjen omistajien ja Tampereen kaupungin välisessä tontinluovutussopimuksessa, joten kaikki alueella sijaitsevien kiinteistöjen haltijat ovat putkikeräysyhtiön osakkeenomistajia.

Osakassopimuksen mukaan osapuolet, jotka omistavat muita kuin A-osakkaita, sitoutuvat käyttämään putkijärjestelmää ja ostamaan sillä tuotetun jätelajien keräys- ja

³ Tässä käsitelty selkeyden ja yhtiöiden samankaltaisuuden vuoksi yhtä yhtiötä.

noutopalvelun PJH:lta tai muulta jätehuoltopalvelun tarjoajalta. Sopimuksen mukaan lähtökohtana on, että yhtiön toiminta voidaan rahoittaa tulorahoituksella, joka muodostuu keräys- ja noutopalvelun ostajilta perittävillä maksuilla eli esimerkiksi PJH:lta ja jätelainsäädännön määrittelemiltä tuottajayhteisöiltä saatavilla tuloilla. Lisäksi yhtiö saa tulorahoitusta liitännäismaksuista ja perustasosta poikkeavien liityntäputkien ja keräyspaikkojen toimittamisesta.

4.4.2 Arviointia

Kuten edellä on jo tuotu esiin, jätelain mukaisia maksuja voidaan ylipäättään käyttää ainoastaan kunnan vastuulla olevan jätehuollon järjestämisen kustannuksiin. Aiemmin todetusti on mahdollista, tai jopa todennäköistä, että putkikeräysjärjestelmän ylläpidon kustannukset eivät ole sellaisia kustannuksia, joita näillä julkisoikeudellisilla maksuilla voidaan rahoittaa. Tämän arvion kannalta putkikeräysyhtiön yhtiöoikeudellisella muodolla ei ole merkitystä.

Putkikeräysjärjestelmä voidaan nähdä "lisäpalveluna" normaalin kunnan jätehuoltovastuun ja -palvelun lisäksi. Lisäpalvelua käyttämällä jätteen haltijan on helpompi toimittaa jäte keräyspisteeseen, josta kunnan jätehuollon järjestämisvastuu alkaa. Edellä on lausuttu siitä, että kunnallisten jätemääräysten mukaan on jossain määrin epäselvää, mikä on kunnan vastuun alkupiste putkikeräysjärjestelmässä. Analogia muulla tavalla järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätehuoltoon puoltaa sitä, että se on koonta-asema, mutta asia ei ole täysin yksiselitteinen jätehuoltomääräysten valossa. Tulkintaa tukee myös se, että putkikeräysjärjestelmän omistaa putkikeräysyhtiö ja sen ylläpitovastuu on putkikeräysyhtiöllä, ei PJH:lla.

Lisäpalvelusta ovat sopineet yhtiöoikeudellisesti putkikeräysyhtiön osakkaat. Sopiminen on ollut pakon sanelemaa, koska kaava ja maanluovutussopimukset ovat putkikeräysjärjestelmää eli lisäpalvelua edellyttäneet. Se, että kyse on ollut pakon sanelemasta sopimisesta, ei kuitenkaan vaikuta siihen, onko putkikeräysjärjestelmä ja sen toiminta kunnan jätehuoltovastuulla, jolloin sitä voitaisiin rahoittaa julkisoikeudellisella jätemaksulla.

Asiakkaalta saatujen tietojen mukaan käytäntönä on, että alueellisen jätehuoltolautakunnan päätöksen mukaisesti PJH, joka huolehtii alueellaan lakisääteisistä jätehuoltopalveluista jätelain 5 luvun mukaisesti, tulouttaa putkiyhtiölle putkikeräysjärjestelmän kustannusten kattamiseksi sen osuuden kerätyistä jätemaksuista, joka jää yli PJH:n järjestämän kuntavastuun jätehuollon (mm. jätteen kuljetus ja käsittely) kustannusten jälkeen. Kokonaisjätemaksujen kertymän jaon laskenta vahvistetaan vuosittain.

Edellä todettuun nähden jätemaksulla kerättyjen varojen tuloutus Pirkan Putkikeräys Oy:lle, joka ei ole jätehuoltoyhtiö, vaikuttaa ongelmalliselta. Mikäli putkikeräysjärjestelmä ei ole kunnan jätehuoltovastuulla, kysymys on edellä kuvatusti yksityisoikeudelliseen sopimiseen perustuvasta palvelusta, jonka kustannukset tulisi rahoittaa muutoin kuin jätetaksalla. Käytännössä kysymykseen voisi tulla malli, jossa yhtiön tuottamasta palvelusta maksaisivat yhtiön osakkaat yksityisoikeudelliseen sopimukseen

HPP ASIANAJOTOIMISTO

perustuen. Palvelun rahoittaminen tapahtuisi toisin sanoen yksityisoikeudellisin maksuin, ei julkisoikeudellisella maksulla. Tämä edellyttäisi muun ohella osakassopimukseen muutoksia, joihin ei tässä yhteydessä ole mahdollista tarkemmin syventyä.

Lisäksi on huomattava hankintaoikeudelliset lähtökohdat. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 1 §:n 1 momentin mukaan valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden 5 §:ssä tarkoitettujen hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa siten kuin hankintalaissa säädetään. PJH on hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikkö.

Hankintalain 15 §:n 1 momentin mukaan hankintalakia ei kuitenkaan sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on muun ohella, että sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Pirkan Putkikeräys Oy:n B-osakkaita ovat Tampereen kaupungin lisäksi Vuoreksen kaupunginosan yhtiö- ja säätiömuotoiset asuin- ja liikekiinteistöt. Näin ollen yhtiössä on yksityistä eli muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa, eli se ei ole hankintalain 15 §:n mukainen sidosyksikkö. PJH ei siten voi tehdä, putkikeräysjärjestelmään liittyviä tai ylipäänsä muitakaan, hankintoja kilpailuttamatta Pirkan Putkikeräys Oy:ltä, vaan hankinnat tulee kilpailuttaa hankintalaissa säädetyllä tavalla.

Tuulia Innala, Marko Nurmikolu

Alueellinen jätehuoltolautakunta

Jätehuoltopäällikkö

Anu Toppila

anu.toppila@tampere.fi

Lausuntopyyntönnä 14.2.2025

Yhtiöoikeudelliset velvoitteet ja julkisoikeudellinen jätemaksu putkikeräysjärjestelmässä

Alueellinen jätehuoltolautakunta on pyytänyt Kuntaliiton lausuntoa putkikeräyksen oikeudellisista kysymyksistä ja erityisesti alueella noudatettavan nykyisen putkikeräystä koskevan jätetaksan jätelain mukaisuudesta.

Asian tausta

Tällä hetkellä julkisoikeudelliseen jätetaksaan on Alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella sisällytetty mm. jätteen kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuvien kustannusten lisäksi putken operoinnista ja rahoituksesta aiheutuvia kustannuksia. Vuoden 2024 aikana on noussut esiin sekä Ranta-Tampellan asunto-osakeyhtiöiden tilaamassa Tapio Määtän lausunnossa että Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n HPP asianajotoimistolta tilaamassa muistiossa, että käytössä olevaan toimintamalliin saattaa liittyä haasteita. Esille on nostettu, että yhtiöoikeudellisia velvoitteita katetaan julkisoikeudellisin jätemaksuin, mikä ei välttämättä olisi jätelain mukainen ratkaisu. HPP asianajotoimiston muistiossa on mm. todettu, että jätehuollon järjestelyt kiinteistöllä eivät kuuluisi kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle ja sen takia kuntavastuun voitaisiin putkikeräyksessä katsoa alkavan vasta jätteiden koontasemalta. Mikäli asia olisi näin, julkisoikeudellinen taksa voisi alkaa vasta ko. pisteestä ja putken operointiin sekä investointeihin liittyvät kulut tulisi katsoa toisin.

Putkikeräysjärjestelmiä on Tampereen lisäksi käytössä myös pääkaupunkiseudulla. Espoon Suurpelto on ensimmäinen asuinalue Suomessa, jossa jätteiden putkikeräysjärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2010. Pääkaupunkiseudulla putkikeräysyhtiöt perivät keräykseen ja putkijärjestelmän käyttöön sekä huoltoihin ja investointeihin liittyvät maksut yksityisoikeudellisin maksuin putkijärjestelmään liittyneiltä kiinteistöiltä. Jätehuollosta huolehtiva HSY puolestaan laskuttaa putkikeräysyhtiöiltä jätemaksut putkikeräyksen keräysasemalta eli ns. koonta-asemalta eteenpäin. Pirkanmaan Jätehuolto

Oy:n ja Alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella käytäntö on ollut toisenlainen.

Kuntaliiton lausunto

Jätelain putkikeräystä koskevat säännökset

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat muun muassa asumisessa (vuoden 2026 alusta lukien kotitalouksissa ja vapaa-ajan asunnoissa) syntyvät jätteet sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvät yhdyskuntajätteet. Jätelaissa putkikeräys on nimeltä mainittu vain jätelain 32 §:n 1 momentissa tarkentaen putkikeräysjärjestelmän käyttöalueella kunnan vastuuta. Kohdassa 4 todetaan, että kunnan on järjestettävä jätehuolto muulle yhdyskuntajätteelle, joka kerätään yhdessä 1–3 kohdassa tarkoitettun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä. Muutoin kuin vastuunjaon täsmentämisen osalta jätelain säännökset eivät erikseen sääntele tai tunnista putkikeräystä.

Jätelain em. kohtaa 4 koskevien perustelujen (HE 199/2010) mukaan kunnan olisi järjestettävä jätehuolto myös sellaiselle elinkeinotoiminnassa syntyvälle yhdyskuntajätteelle, joka kerätään alueellisessa putkikeräysjärjestelmässä tai muussa vastaavassa kiinteässä keräysjärjestelmässä yhdessä kunnan järjestämisvastuulle kuuluvan jätteen kanssa. Lisäksi perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Eräissä muissa maissa jo varsin yleisesti käytössä oleva alipaineistettu alueellinen putkikeräysjärjestelmä yleistyneenä lähivuosina myös Suomessa. Putkikeräysjärjestelmän toimivuuden kannalta on olennaista, että kaikkien alueella sijaitsevien kiinteistöjen voidaan edellyttää liittyvän järjestelmän käyttäjiksi riippumatta siitä, onko kysymyksessä asumisessa, julkisessa toiminnassa vai elinkeinotoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte ja että eri toiminnoissa syntyviä samanlaatuista jätettä ei ole tarpeen pitää erillään keräyksen aikana. Tällaisissa järjestelmissä kerätty jäte ehdotetaan siksi säädettäväksi kokonaisuudessaan kunnan järjestämisvastuulle. Kunta olisi velvollinen järjestämään jätehuollon myös siinä tapauksessa, että alueen putkikeräysjärjestelmän käytännön toteuttajana ja ylläpitäjänä olisi kunnan sijasta erillinen huoltoyhtiö.”

Putkikeräyksestä, joka poikkeaa keräystavaltaan vallitsevasta käytössä olevasta mallista, jossa jätteet kerätään kiinteistöillä sijaitseviin jäteastioihin ja kuljetetaan kiinteistöiltä pääasiassa pakkaavilla jäteautoilla jatkokäsittelyyn, on Kuntaliiton näkemyksen mukaan säädetty nykyisessä jätelaissa epätasaisesti, ja sääntelyä tulisikin harkita täsmennettävän jätelain muutoksissa. Täsmennystä kaipaisi etenkin jätteen vastaanottopaikan järjestämistä koskeva jätelain 40 §. Kuntaliitto toteaa, että muissakin uusissa kiinteistökeräyksen muodoissa, kuten jäteastioin toteutetussa korttelikeräyksessä, sääntely on osin jäänyt ajastaan jälkeen.

Putkikeräysjärjestelmä ja perinteinen jätteen keräysjärjestelmä

Kuntaliiton näkemyksen mukaan putkikeräys ei ole suoraan verrattavissa perinteiseen ja vallitsevaan jätteen keräys- ja kuljetustapaan, jossa jäte lastataan kiinteistöltä jäteautoon ja kuljetetaan jäteyhtiön osoittamaan vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Putkikeräyksessä on jo nimensäkin perusteella **kyse nimenomaan jätteen keräyksestä**, johon kuuluu osana jätteen siirto maanalaista putkea pitkin yhteiseen keräysastiaan. Putkikeräyksen syöttöpisteessä jätettä ei ole tarkoitus säilyttää sen myöhempää noutoa varten. Putkikeräyksellä vältetään ajoneuvoperusteisen kuljetuksen tarvetta erikseen kiinteistöltä, mutta järjestelmä tarvitsee toimiakseen myös perinteistä jätteen kuljetusta koonta-asemalta. Sen lisäksi se tarvitsee myös täydentävää kiinteistöittäistä tai kiinteistöjen yhteistä jätteenkeräystä, koska esimerkiksi lasi- ja metallipakkauksia tai suuria kartonkipakkauksia ei putkessa pystytä keräämään. Putkikeräyksen käyttöönotto edellyttää asian huomioinnin ottamista ja päättämistä jo alueen kaavoitus- ja rakentamisvaiheessa sekä tonttien luovutusehdoissa. Lisäksi järjestelmän perustamis- ja liittymiskustannukset ovat huomattavia suhteessa perinteiseen kiinteistöittäiseen keräysjärjestelmään. Putken etuna on toki jäteautojen vähäisempi määrä vaikkapa asuinalueella.

Jätteen kuljetus ja putkikeräysjärjestelmä

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Kuntaliitto katsoo, että jätteen siirtämistä putkessa ei voida rinnastaa tähän kunnan jätteenkuljetuksesta huolehtimisvelvollisuuteen. Pykälässä mainitun kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen lähtökohtana on ollut ajoneuvopohjainen järjestelmä. Kyse ei ole myöskään 35.4 §:n mukaisesta aluekeräyksestä.

Jätteen kuljetuksesta huolehtimisvelvollisuus kytkeytyy siis suoraan vastaanottopaikan määrittelyyn, koska huolehtimisvelvollisuus alkaa siitä, kun jätteen haltija luovuttaa jätteensä vastaanottopaikkaan. Tätä tukee myös keräyksen määritelmä, joka on jätelain 6 §:n 17-kohdassa. Sen mukaan *jätteen keräyksellä* tarkoitetaan jätteen kokoamista kiinteistön haltijan, kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun järjestämään vastaanottopaikkaan omatoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi.

Olennaista asiassa onkin ratkaista, mikä on jätteen vastaanottopaikka, jossa jäte luovutetaan kunnan hallintaan.

Jätteen vastaanottopaikka putkikeräysjärjestelmässä

Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa. Jätelain 41 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen.

Putkikeräyksen osalta jätelaki ei anna selkeää vastausta siihen, mikä kohta katsotaan jätelain 40 §:n mukaiseksi jätteen vastaanottopaikaksi. Jätelaki edellyttää, että kiinteistön haltija järjestää vastaanottopaikan kiinteistölensä. Jätelain esitöiden (HE 199/2010) mukaan pykälässä säädettäisiin kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan kiinteistön haltijan velvollisuudesta huolehtia jätteen keräyksestä kiinteistöllä. Tämä tarkoittaisi esitöiden mukaan muun muassa, että kiinteistön haltijan tulisi hankkia tarvittavat asiat eri jätelajien keräystä varten ja järjestää tontille tarvittavat asianmukaiset tilat jäteastioiden sijoittamista varten. Toisaalta keräyspaikka voidaan järjestää myös kiinteistöjen yhteisenä. Putkikeräyksessä, jossa kiinteistöillä ei ole omaa vastaanottopaikkaa omalla tontillansa, vastaanottopaikka on tällöin yhteinen. On muistettava vielä, että jätelain perusteella ei tällä hetkellä voida velvoittaa kiinteistöjä käyttämään yhteistä vastaanottopaikkaa. Velvoittavuus kuulua putkikeräysjärjestelmään syntyykin muun lainsäädännön perusteella tehtyjen valintojen sekä sopimusten nojalla. Uusilla alueilla velvoite liittyä esimerkiksi jätteiden putkikeräysjärjestelmään on usein annettu tontinluovutussopimuksen ehdoissa.

Putkikeräyksessä vastaanottopaikan voitaisiin ajatella olevan joko jätteen syöttöpiesteestä alkava keräyskokonaisuus tai imuputken jälkeinen jätteen keräysasema eli koonta-asema. Tämän hetken sääntely ei suoraan tue kumpaakaan vaihtoehtoa. Kuntaliiton Jätehuoltomääräysten laatiminen -oppaassa vuodelta 2022 on todettu, että putkikeräysjärjestelmässä vastaanottopaikat olisivat järjestelmän syöttöpaikkoja. Tulkinta on perustunut tuolloin hyvin lyhyeen asiasta käytyyn keskusteluun ja siihen ajatukseen, että asukas luovuttaa jätteensä ko. pisteessä keräysjärjestelmään. Tuolloin asiaa ei ole analysoitu pitemmälle.

Uusien järjestelmien käyttöönottoon liittyy aina erilaisia tulkintoja ja uusia toimintatapoja, joihin liittyvien kokemusten perusteella voidaan havaita sääntelyn puutteita tai toiminnan puutteita suhteessa sääntelyyn. Tällä hetkellä Suomessa näyttää vastaanottopaikasta olevan käytössä kahdenlaista tulkintaa. Sääntelyn epätasällisuus tältä osin on saattanut hämärtää tulkintaa siitä, mikä on jätteen haltijan ja kunnan toiminnan rajapinta eli mistä lukien kunnan jätelaitos tosiasiallisesti vastaa putkikeräyksessä kerätystä jätteestä ja mitä tehtäviä tai toimintoja kuntavastuuseen kuuluu.

Kuntaliiton tämänhetkisen näkemyksen mukaan putkikeräyksessä tarkoituksenmukaisinta voisi jatkossa olla, että jätteen vastaanottopaikaksi määriteltäisiin jätteen keräysasema eli koonta-asema, jonne jätteet kulkeutuvat putkijärjestelmän syöttöpisteistä imuputkien kautta. Tässä useamman kiinteistön yhteisessä vastaanottopaikassa kiinteistön haltija luovuttaisi jätteensä kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen, josta kunta huolehtisi (35 §) kuten myöhemmästä jätteen käsittelystäkin.

Jätteen vastaanottopaikkana voisi toimia myös järjestelmän syöttöpiste tai syöttöpaikka (yhteisenä vastaanottopaikkana). Syöttöpiste ei kuitenkaan ole tavanomainen keräysväline tai jäteastia, koska jäte ei tosiasiaa jää siihen säilöön, vaan matkaa vielä putkea pitkin koonta-aseman astiaan. Syöttöpistettä pelkästään ei siten oikein voi pitää keräysvälineenä verrattuna muihin tavanomaisesti käytettyihin keräysvälineisiin. Keräysvälineenä olisi mahdollista pitää syöttöpisteen, imuputken ja koonta-aseman astian muodostamaa kokonaisuutta. Tämän keräysvälinekokonaisuuden putkikeräisytyhtiö on järjestelmään liittyneiden kiinteistöjen puolesta järjestänyt jätteen vastaanottopaikaksi.

Kunnalle ei ole jätelaissa säädetty erikseen putkikeräysjärjestelmän rakentamis- ja kunnossapitovastuuta, vaan sille on vain säädetty vastuu järjestää jätehuolto ko. järjestelmän kautta kerätylle jätteelle. Jätteen vastaanottopaikan järjestäminen kuuluu lähtökohtaisesti jätteen haltijalle ja tässä tapauksessa jätteen haltijat ovat järjestäneet keräyksen liittymällä alueella yhteisen putkikeräisytyhtiön järjestämään keräysjärjestelmään. Kuntaliiton näkemyksen mukaan erillisen putkikeräisytyhtiön omistaman putkikeräysverkon (mm. syöttöpisteet, imuputket ja koonta-asemarakennus hallintalaitteineen) hallinnointi ja ylläpito sekä siihen liittyvät investointi- ja ylläpitokustannukset eivät siten kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Putkikeräisytyhtiön tulisi vastata järjestelmän ylläpidosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Jätehuoltomääräykset ja putkikeräysjärjestelmässä veloittavat kunnalliset jätemaksut

Jätelain 78 §:n mukaan kunnan on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Kunta voi antaa jätehuoltomääräyksiä jätelain 91 §:n nojalla. Alueellisen jätelautakunnan voimassa olevien jätehuoltomääräysten 10 §:ssä määrätään jätteiden putkikeräysjärjestelmästä. Vastaanottopaikkaa ei ole ko. kohdassa määritelty yksiselitteisesti. Pykälästä on ymmärrettävissä, että ilmeisesti

jätteen vastaanottopaikaksi on ollut tarkoitus määritellä putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste. ”Alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, jätehuollon järjestäjä on järjestänyt yhteiset jätteiden keräyspisteet jätteiden keräystä varten. Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen keräysvälineenä toimii putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste.” Määräyksessä keräysvälineeksi on määritelty putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste. Kuten jo edellä on todettu, jäte ei kuitenkaan tosiasiasa jää syöttöputkeen säilöön kuljetusta varten.

Lisäksi kiinteistön haltija, sitä edustava tai sen valtuuttama taho on jätehuoltomääräyksissä velvoitettu järjestämään keräyspaikan kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten niille määräysten 15 ja 16 §:ssä määrätyille jätelajeille, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä. Kuntaliiton saamien tietojen mukaan putkikeräysalueilla Pirkanmaan Jätehuolto Oy on toteuttanut tämän keräyksen ns. lähikeräyksenä (korttelikeräysmalli) sijoittamalla jäteasiat kunnan yleisille alueille kiinteistöjen läheisyyteen. Tältä osin nykyinen jätehuoltomääräys on ristiriidassa toteutetun toimintatavan kanssa.

Alueellinen jätehuoltolautakunta on hyväksynyt erillisen jätetaksan putkikeräykselle 1.1.2024. Alueellisen putkikeräysjärjestelmän taksassa todetaan, että taksan mukainen jätemaksu koostuu perusmaksusuudesta, jätteen kuljetuksesta, käsittelystä sekä putkikeräysjärjestelmän ja sitä täydentävien lähikeräyspisteiden ylläpidosta.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan voimassa oleva putkikeräystaksa näyttää olevan rakenteellisesti ongelmallinen, kun sillä pyritään kattamaan myös sellaisia kustannuksia, jotka eivät sisälly jätelain mukaiseen kunnan jätehuoltovastuuseen. Taksaan perustuvana jätelain mukaisena julkisoikeudellisenä jätemaksuna ei voida veloittaa muita kuin kuntavastuullisen jätehuollon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Erillisen putkikeräysyhtiön keräysjärjestelmän ylläpitokulut eivät ole tällaisia kunnan jätehuoltovastuuseen kuuluvia kuluja, vaikka putkikeräysjärjestelmässä vastaanottopaikaksi olisikin määritelty putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste.

Yksityisoikeudellinen putkikeräysyhtiö on järjestänyt kiinteistöjen yhteisen jätteen vastaanottopaikan kiinteistöjen puolesta. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisena toimialana on putkikeräysverkon hallinnointi ja ylläpito. Siten em. toimista huolehtimisesta aiheutuvat kustannukset kuuluvat putkikeräysyhtiön vastuulle. Rahoittaakseen toimintansa sen tulisi periä palvelua käyttäviltä kiinteistöiltä maksuja, jotka kattavat putkikeräysjärjestelmän hallinnoinnista ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Taksaan on sisällytetty myös putkikeräystä täydentävien lähikeräyspisteiden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. On huomattava, että lähikeräyksen vastaanottopaikassa sijaitsee myös yhteinen jäteastia (keräysväline), jossa jätettä säilytetään keräämisen ajan ja josta jäte tosiasiaassa noudetaan kuljettavaksi. Kortteli- tai lähikeräysmaksulla voidaan kattaa kustannukset lähikeräyspisteiden ylläpidosta ja niiden jäteastioiden tyhjennyksestä sekä kerätyn jätteen kuljetuksesta käsittelyyn ja käsittelystä mahdollisine jäteveroineen silloin, kun jätelaitos vastaa tällaisen yhteisen keräyspisteen hallinnoinnista, tyypillisesti kunnan yleisillä alueilla.

Putkikeräysjärjestelmässä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n koonta-asemalta järjestämän jätehuollon taksaan perustuvat jätemaksut voidaan periä joko suoraan putkikeräysjärjestelmän käyttäjäkiinteistöiltä tai putkikeräysyhtiöltä, joka puolestaan jyvittää ko. jätemaksut putkikeräysjärjestelmää käyttäville kiinteistöille. Vastaavasti putkikeräysjärjestelmän ulkopuolisten jätelajien täydentävän lähikeräyksen taksaan perustuvat maksut voidaan periä joko keräykseen kuuluvilta kiinteistöiltä suoraan tai tarvittaessa putkikeräysyhtiön kautta.

Kuntaliitto ehdottaa, että Alueellinen jätehuoltolautakunta harkitsisi putkikeräystaksan muuttamista siltä osin kuin se koskee putkikeräysjärjestelmän ylläpitoa sekä täsmentäisi jätehuoltomääräystensä putkikeräystä koskevaa määräystä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuulia Innala
erityisasiantuntija

Marko Nurmikolu
johtava juristi

Kirje

20.3.2025

VN/8491/2025
VN/8491/2025-YM-2

Alueellinen jätehuoltolautakunta (Tampere)
Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila

Jätteiden alueellinen putkikeräysjärjestelmä

Alueellinen jätehuoltolautakunta on pyytänyt ympäristöministeriön tulkintaa jätteiden alueellista putkikeräysjärjestelmää koskeviin kysymyksiin.

Ympäristöministeriö vastaa kysymyksiinne seuraavasti.

1. *Voidaanko alueellinen putkikeräysjärjestelmä katsoa jätelain näkökulmasta yhdeksi kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen muodoksi?*

Jätelain 41 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa. Jätelain 35 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus).

Jätelain säännöksissä ei ole erikseen huomioitu tilannetta, jossa jollakin tietyllä alueella kiinteistöjen jätehuolto on hoidettu alueellisen putkikeräysjärjestelmän avulla. Putkikeräysjärjestelmien alueella jätteet kulkevat maanalaisissa putkissa kiinteistöillä sijaitsevista järjestelmän syöttöpisteistä alueelliselle koonta-asemalle, josta ne kuljetetaan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Jätelain mukaisten vastuiden ja velvoitteiden kannalta on keskeistä määrittellä se kohta, jossa jäte siirtyy kunnan järjestämän jätehuollon (jätelain 5 luku) piiriin. Jätteiden putkikeräyksestä vastaavan toimijan (yksityisoikeudellinen, sopimuksiin perustuva toiminta) vastuu jatkuu siihen saakka, kunnes jäte siirtyy kunnan jätehuoltovastuulle (julkisoikeudellinen toiminta). Tämä vastuun siirtymisen hetki on keskeistä myös jätelaissa säädetyn julkisoikeudellisen jätemaksun määräytymisen kannalta. Julkisoikeudellisilla jätemaksuilla voidaan kattaa vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet kunnalle jätelaissa säädettyjen jätehuoltotehtävien hoitamisesta.

Ympäristöministeriö tulkinna mukaan alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, kiinteistöjen haltijat ovat järjestäneet jätelain 40 §:n tarkoittamalla tavalla yhteisesti jätteiden vastaanottopaikan jätteiden keräystä varten. Kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämä vastaanottopaikka on jätteen koonta-asema, jossa jäte siirtyy kunnan vastuulle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

Liittymisvelvoite kunnan järjestämään jätehuoltoon voidaan täyttää liittymällä yksityisoikeudellisen sopimuksen perusteella putkikeräysjärjestelmän käyttäjäksi, eikä putkikeräysjärjestelmästä sopinut kiinteistö ole tällöin velvollinen järjestämään muuta jätteen vastaanottoa paikkaa omalle kiinteistölleen.

2. *Onko jätelain 40 §:n tarkoittamana kiinteistön haltijan järjestämänä vastaanottopaikkana pidettävä putkikeräysjärjestelmän syöttöluukkuja vai koontiasemaa, jolle jätteet putkea pitkin kuljetetaan ja josta varsinainen kunnan järjestämä jätteiden kuljetus vasta tapahtuu?*

Ympäristöministeriön tulkinnan mukaan jätteiden putkikeräyksen alueella vastaanotto- paikka on jätteen koonta-asema, jonka kiinteistön haltijat ovat järjestäneet yhteisesti. Kyseessä on jätelain 40 §:n tarkoittama tilanne, jossa vastaanottopaikka on järjestetty yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa. Kunnan jätehuoltovastuu alkaa, kun jätteet ovat koonta-asemalla siirtyneet kunnan jätehuoltovastuun piiriin.

3. *Mistä putkikeräysjärjestelmässä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun (luku 5) voidaan katsoa alkavan?*

Putkikeräysjärjestelmässä kerätyt jätteet siirtyvät kunnan järjestämisvastuulle koonta-asemalla (kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämä vastaanottopaikka). Yhteisesti järjestettyinä vastaanottopaikkoina toimivat jätteiden putkikeräysjärjestelmän koonta-asema sekä niiden jätteiden osalta, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä, kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämät muut keräyspaikat.

4. *Mitä putkikeräysjärjestelmän aiheuttamia kustannuksia voidaan kattaa julkisoikeudellisella jätemaksulla (78 ja 79 §:t)?*

Kunnan on perittävä jätelain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla kate- taan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset (78 §). Jätteiden putkikeräysjärjes- telmien alueella kunnan jätehuoltovastuu alkaa koonta-asemalta. Jätetaksalla voidaan siten kattaa kustannukset, jotka muodostuvat jätteen noutamisesta koonta-asemalta ja sen käsitte- lystä. Kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat (79 §). Put- kikeräysjärjestelmän investointi- ja ylläpitokulut kuuluvat putkikeräysalueiden kiinteistöjen maksettavaksi yksityisoikeudellisten sopimusten perusteella, eikä näitä kustannuksia voida kattaa julkisoikeudellisella jätemaksulla.

Ympäristöministeriö toteaa, että jätelain voimassa olevat säännökset jätteiden putkikeräyk- sen osalta ovat tulkinnanvaraiset. Säännöksiä on tarkoitus selventää kiertotalouslain valmis- telun yhteydessä.

Lisätietoja asiassa antaa hallitussihteeri Johanna Routio.

Ylijohtaja

Veli-Matti Uski

Hallitussihteeri

Johanna Routio

Liitteet
Jakelu

Alueellinen jätehuoltolautakunta
Anu Toppila

Tiedoksi

VN/8491/2025-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Routio Johanna 91295416D

2025-03-20

Uski Veli-Matti 91323973L

2025-03-21

ALUEELLISEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄN KUSTANNUSTEN KATTAMINEN JULKISOIKEUDELLISILLA JÄTEMAKSUILLA

1. Tämän muistion tarkoituksena on analysoida soveltuvan lainsäädännön ja oikeuskäytännön valossa kysymystä siitä, voidaanko alueellisen putkikeräysjärjestelmän investointi- ja operointikustannuksia kattaa osana jätelain (646/2011) 78 §:n mukaista julkisoikeudellista jätemaksua vai onko näissä kustannuksissa kyse yksityisoikeudelliseen järjestelmään kuuluvista maksuvelvollisuuksista. Muistiossa ei tarkastella laajemmin putkikeräysjärjestelmän valittuun toteuttamiskäytäntöön tai jätemaksujen kohtuullisuuteen liittyviä kysymyksiä.
2. Tämä muistio on laadittu Tampereen kaupungin alueellisen jätehuoltolautakunnan ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n pyynnöstä. Muistio perustuu Anu Toppilalta ja Amanda Nikkilältä saatuihin tietoihin.

1 ASIAN TAUSTA

3. Tampereen Vuoreksen ja Ranta-Tampellan kaupunginosissa on käytössä alueellinen jätteiden putkikeräysjärjestelmä, jossa eri jätelajit kerätään keräyspisteverkoston ja maanalaisen putkistoston avulla jätteen koonta-asemalla sijaitsevaan konttiin. Koonta-asemalta jäte kuljetetaan jätelajikohtaiseen käsittelyyn. Putkikeräysjärjestelmän alue on osoitettu voimassa olevissa asemakaavoissa.
4. Järjestelmät omistaa ja niitä operoi Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tytäryhtiö ("Putkikeräysyhtiöt"), ja järjestelmän käyttö edellyttää kiinteistönhaltijoilta liittymistä Putkikeräysyhtiöiden osakkaaksi maksamalla osakkeiden lisäksi kertaluontoinen liitännäsmaksu. Kiinteistöjen haltijat ovat sitoutuneet tontinluovutusasiakirjojen, osakassopimusten ja liityntäsopimusten kautta osallistumaan putkikeräysjärjestelmän investointi- ja ylläpitokustannuksiin. Putkikeräysjärjestelmän ylläpito- ja käyttömaksut sekä järjestelmän käytöstä mahdollisesti aiheutuva rahoituskulu sisällytetään sopimusten mukaan käyttäjiltä perittäviin julkisoikeudellisiin jätemaksuihin. Jätemaksu perustuu kunnan hyväksymään jätetaksaan.
5. Putkikeräysjärjestelmän jätemaksu koostuu perusmaksusta sekä jätteiden käsittelyn, kuljetuksen ja putkijärjestelmän ylläpidon kustannuksista. Putkikeräysjärjestelmän ylläpidon kustannus on erityinen kustannuserä, jota muissa jätteenkeräysjärjestelmissä ei ole. Se sisältää putkijärjestelmän käytön ja ylläpidon, kuten käyttökulut, huolto- ja korjauskulut, yleiskustannukset sekä rahoituskustannukset. Putkikeräysjärjestelmän operointipalvelut hankitaan Putkikeräysyhtiöltä, ja järjestelmän ylläpidon osuus jätemaksusta tilitetään Putkikeräysyhtiölle.
6. Putkijärjestelmän ylläpito muodostaa merkittävän osuuden järjestelmän piiriin kuuluvien kiinteistöjen jätemaksusta. Asiassa on näin ollen herännyt kysymys siitä, onko putkikeräysjärjestelmien ylläpitokustannusten kattaminen julkisoikeudellisilla jätemaksuilla jätelain mukaista.

2 OIKEUDELLINEN TARKASTELU

2.1 Jättemaksun määräytymisen lainsäädännöllinen perusta

7. Kunnan perimä maksu voi olla luonteeltaan julkisoikeudellinen tai yksityisoikeudellinen. Julkisoikeudellisen maksun tulee perustua lakiin, kun taas yksityisoikeudellinen maksu perustuu sopimukseen, sitoumukseen tai muuhun yksityisoikeudelliseen oikeustoimeen. Merkittävä ero näiden välillä on siinä, että julkisoikeudellinen maksu on suoraan ulosottokelpoinen. Nyt tarkasteltavana oleva jättemaksu on jätelakiin perustuva julkisoikeudellinen maksu.
8. Kunnan velvollisuus periä jättemaksua perustuu jätelain 78 §:än, jonka mukaan kunnan on katettava järjestämänsä jätehuollon kustannukset kuntalaisilta ja muilta jätteen tuottajilta perimällä jättemaksuilla. Jättemaksujen tulee aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kattaa kaikki jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely sekä näihin liittyvät investoinnit ja hallinnolliset tehtävät. Jättemaksuun tulisi sisältyä myös kunnan lakisääteisen jätehuoltovelvollisuuden hoitamiseksi tarvittavan infrastruktuurin rakentamiseen liittyvät pitkän aikavälin investoinnit. Maksujen tulee perustua todellisiin kustannuksiin, ja niiden on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa.
9. Jättemaksujen tulee olla tasapuolisia ja kohtuullisia, eikä eri asiakkaita tai asiakasryhmiä saa asettaa perusteettomasti eri asemaan. Maksuilla voidaan myös kannustaa jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Lisäksi kunnan jättemaksu saa tuottaa enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.
10. Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jättemaksun perusteina ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella. Oikeuskäytännössä on korostettu, että jättemaksujen tulee perustua samoihin yleisiin perusteisiin eri maksuvelvollisuusryhmien osalta, eikä esimerkiksi jätteenhaltijan kotikunta saa vaikuttaa maksuun.
11. Jätelain 84 §:n mukaan kunnan jättemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvät palvelutehtävät tätä varten perustetulle yhtiölle, jonka kunta omistaa yhdessä muiden kuntien kanssa.

2.2 Putkikeräysjärjestelmän oikeudellinen luonne

12. Putkikeräysjärjestelmää operoivat osakeyhtiöt ovat Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja järjestelmää käyttävien asunto-osakeyhtiöiden omistuksessa. Putkikeräysyhtiöiden yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on omistaa, toteuttaa, hallinnoida ja ylläpitää asunto- ja toimitila-alueilla alueellista jätelajien keräyksen ja noudon putkijärjestelmää keräyspaikkoineen, runkoverkkoineen ja koon-tiasemineen sekä tuottaa putkijärjestelmään perustuvia jätelajien keräys- ja noutopalveluja.
13. Osakassopimusten ja putkikeräysjärjestelmän jätetaksan mukaisten jättemaksujen maksukertymän jaossa sovellettavia perusteita koskevien sopimusten mukaan Putkikeräysyhtiö myy keräys- ja noutopalveluita Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle ja/tai muulle palveluntarjoajalle, joka kerää ja noutaa jätelajit koonta-asemalta erillisen sopimuksen perusteella. Varsinaista hankintasopimusta Putkikeräysyhtiöiden ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n välillä ei kuitenkaan ole.

Putkikeräysyhtiö omistaa kaikkien keräyspaikkojen tekniset rakenteet ja laitteet sekä vastaa niiden huollosta.

14. Putkikeräysyhtiön osakaskiinteistöt sitoutuvat käyttämään putkijärjestelmää sekä ostamaan sillä tuotetun jätelajien keräys- ja noutopalvelun Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä tai muulta Putkikeräysyhtiön käyttämältä palveluntarjoajalta. Putkijärjestelmän käyttöön sitoutuminen tapahtuu allekirjoittamalla erillinen liityntäsopimus Putkikeräysyhtiön kanssa. Edelleen osakkaina olevat asunto-osakeyhtiöt sitoutuvat siihen, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy:llä on jätelainsäädännön mukainen oikeus laskuttaa osakkaalta jätemaksu, joka sisältää putkijärjestelmän ylläpito- ja käyttömaksut sekä mahdollisen rahoituskulun. Samanaikaisesti asiakirjoista ilmenee, että putkikeräysyhtiö tuottaa jätteen keräys- ja noutopalveluita Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle.
15. Yllä esitetyn mukaisesti putkikeräysjärjestelmän omistusta, ylläpitoa hallinnointia ja käyttöä on pyritty järjestämään järjestelmää operoivien Putkikeräysyhtiöiden osakkeenomistajien välisin yksityisoikeudellisin sopimuksin ja osakkaiden velvollisuus osallistua järjestelmän ylläpito-, käyttö- ja rahoituskustannuksiin perustuu osaltaan osakkaiden välisiin sopimuksiin. Tältä osin on huomioitava, että yksityisoikeudellista maksuvelvollisuutta ei voida lähtökohtaisesti panna toimeen julkisoikeudellisena maksuna. Tämän sopimusperusteisen maksun yksityisoikeudelliseen luonteeseen ei itsessään vaikuta se, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy on kuntaomisteinen yhtiö.
16. Toisaalta kustannusten laskuttamisen on sovittu tapahtuvan osana jätemaksua, jolloin putkijärjestelmien perustamisvaiheessa lienee ajateltu, että putkijärjestelmien toiminta kuuluu niiden omistussuhteista riippumatta kunnan vastuulla olevan jätehuollon piiriin ja järjestelyllä vaikuttaa tavoitellun tilannetta, jossa Pirkanmaan Jätehuolto Oy tuottaa muille Putkikeräysyhtiöiden osakkeille jätehuoltopalveluita ostamalla niitä Putkikeräysyhtiöiltä. Jätelain mukaiseen julkisoikeudelliseen jätemaksuun voidaan sisällyttää kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle jätelaissa säädettyjen jätehuoltotehtävien hoitamisesta. Asiassa tulee näin ollen tarkastella sitä, voidaanko putkikeräysjärjestelmän ylläpidon katsoa kokonaisuudessaan tai joltain osin kuuluvan osaksi jätelaissa säädettyä kunnan jätehuoltotehtävää ja siten kunnan vastuulle.

2.3 Putkikeräysjärjestelmä osana kunnallista jätehuoltoa

17. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä muun ohella kotitaloudessa syntyvän jätteen jätehuolto. Jätehuoltoon kuuluu jätelain 6 §:n 1 momentin mukaan muun muassa jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely. Saman pykälän määritelmän mukaan jätteen keräyksellä tarkoitetaan jätteen kokoamista kiinteistön haltijan, kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun järjestämään vastaanottopaikkaan omatoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi.
18. Jätelain 35 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lain 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Kunta voi järjestää kuljetuksen joko jätelain 36 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena tai 37 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena (aiemmin sopimusperusteinen jätteenkuljetus). Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen

kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Vastavasti jätelain 41 §:n mukaan kiinteistön haltijalla on velvollisuus luovuttaa kunnan vastuulle lain 32 §:n mukaan kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan.

19. Jätelain esitöiden¹ mukaan kunnan järjestämisvastuu ei ulotu kiinteistöllä tapahtuvaan keräykseen, vaan tästä huolehtisivat kiinteistön haltija, jätteen tuottaja tai muu jätteen haltija lain 40 ja 50 §:n mukaisesti. Lain 40 §:n nojalla kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa.
20. Jotta voidaan arvioida, kuuluvatko putkikeräysjärjestelmästä aiheutuvat kulut kunnan jätemaksulla katettaviksi, olisi ratkaistava, onko putkikeräysjärjestelmässä kysymys kunnan vastuulle kuuluvasta kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta vai kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta. Ympäristöhallinnon julkaisemassa Jätelakioppaassa esitetään, että jätelainsäädännön näkökulmasta putkikeräysjärjestelmä on katsottava yhdeksi kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen muodoksi ja putkikeräysjärjestelmässä järjestelmän syöttöpaikan katsotaan olevan jätelain 40 §:n tarkoittama kiinteistön haltijan järjestämä vastaanottopaikka². Sama tulkinta on esitetty Kuntaliiton julkaisemassa jätehuoltomääräysten laatimista koskevassa oppaassa³.
21. Toisaalta ympäristöministeriön 20.3.2025 päivätyssä Tampereen alueelliselle jätehuoltolautakunnalle osoitetussa kirjeessä on otettu kanta, jonka mukaan alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, kiinteistöjen haltijat ovat järjestäneet jätelain 40 §:n tarkoittamalla tavalla yhteisesti jätteiden vastaanottopaikan jätteiden keräystä varten ja tämä vastaanottopaikka on syöttöpaikan sijasta koonta-asema⁴. Se, onko putkikeräysjärjestelmässä kysymys jätelain 40 §:n tarkoittamasta kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta vai jätelain 36 §:n tarkoittamasta kunnan järjestämästä jätteen kuljetuksesta, on siis oikeudellisesti tulkinnanvaraista.
22. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksien mukaan kuntayhtymän järjestämä jätteenkuljetus alkaa kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämistä vastaanottopaikoista. Yhteisesti järjestettyinä vastaanottopaikkoina toimivat jätteiden putkikeräysjärjestelmän koontiasemat. Putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen jätteenkeräysvälineenä toimivat putkikeräysjärjestelmän koontiaseman kontit, joihin jäte ohjataan syöttöpaikoilta. Tämä tulkinta nojaa ajatukseen siitä, että putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen haltijat ovat näin järjestäneet jätelain 40 §:ssä tarkoitetun yhteisen vastaanottopaikan jätteen keräystä varten. Tällöin kyseisessä pykälässä tarkoitettuna vastaanottopaikkana toimisi putkikeräysjärjestelmän koontiasema. Koska jätelain 78 §:n mukaan jätemaksua peritään kunnan järjestämästä jätehuollosta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi, ei itse

#20564909v4

² Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2015 s. 42.

³ Jätehuoltomääräysten laatiminen – Opas kunnallisten jätehuoltomääräysten valmistelijoille ja päättäjille. s 51–52.

⁴ Ympäristöministeriön kirje 20.3.20205 VN/8491/2025-YM-2.

putkijärjestelmän käytön tai ylläpidon kustannuksia voitaisi tällöin sisällyttää julkisoikeudelliseen jätemaksuun.

23. Koska kysymystä ei ole tarkemmin säädelty, on voimassa olevan lainsäädännön nojalla kuitenkin mahdollista päätyä myös toisenlaiseen tulkintaan. Näin näyttää tehdyn Tampereen kaupungin kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä, joissa on omaksuttu pääkaupunkiseudun jätehuoltomääräyksiin nähden osin vastakkainen tulkinta. Tampereen kaupungin jätehuoltomääräysten perustelumuistion mukaan putkikeräysjärjestelmä tulkitaan niin ikään lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen yhteisesti järjestämäksi jätelain 40 §:n tarkoittamaksi jätteen vastaanotto paikaksi, mutta varsinaisten jätehuoltomääräysten mukaan putkikeräysjärjestelmään liittyneiden kiinteistöjen keräysvälineenä toimii putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste. Jätehuoltomääräysten mukaan alueilla, joilla on käytössä jätteiden putkikeräysjärjestelmä, jätehuollon järjestäjä on järjestänyt yhteiset jätteiden keräyspisteet jätteiden keräystä varten.⁵
24. Koska voimassa oleva lainsäädäntö vaikuttaa mahdollistavan erilaisia tulkintoja, on asiassa syytä tarkastella lähemmin Vuoreksen ja Ranta-Tampellan putkikeräysjärjestelmien taustalla olevaa sopimusoikeudellista järjestelyä ja sen myötä järjestelmien yhteyttä kunnan vastuulla olevaan jätehuoltoon.

2.4 Sopimusoikeudellisten näkökohtien tarkastelua

25. Putkikeräysyhtiöiden rekisteröityyn toimialaan kuuluu tuottaa putkijärjestelmään perustuvia jätelajien keräys- ja noutopalveluja. Yhtiöiden osakassopimuksessa osakkeenomistajat eli kiinteistönhaltijat sitoutuvat käyttämään putkikeräysjärjestelmää ja ostamaan sillä tuotetun jätelajien keräys- ja noutopalvelun Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä tai muulta jätehuoltopalvelun tarjoajalta. Sopimuksissa myös todetaan, että Putkikeräysyhtiö myy keräys- ja noutopalveluita Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle ja/tai muulle palveluntarjoajalle, joka kerää ja noutaa jätelajit koontasemalta erillisen sopimuksen perusteella. Varsinaista hankintasopimusta Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja putkikeräysyhtiöiden välillä ei kuitenkaan ole.
26. Järjestelyä tarkasteltaessa vaikuttaa siltä, että Putkikeräysyhtiö tuottaa kuntaan nähden itsenäisenä oikeushenkilönä jätteen keräys- ja kuljetuspalvelua, johon kiinteistönhaltijat luovuttavat jätteen putkikeräysjärjestelmän syöttöpisteellä. Tarkasteltujen sopimusten perusteella järjestelyllä vaikuttaa tavoitellun tilannetta, jossa Pirkanmaan Jätehuolto Oy ostaa tätä putkikeräysjärjestelmällä toteutettua jätteen keräys- ja noutopalvelua Putkikeräysyhtiöltä kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen toteuttamisen tarpeisiin. Putkikeräysjärjestelmän voitaisiin tällöin katsoa olevan rinnastettavissa tavanomaiseen jätteen kuljetukseen osana kunnan vastuulla olevaa jätehuoltoa. Mikäli putkikeräysjärjestelmän voitaisiin yllä esitetyin tavoin katsoa olevan osa kunnan järjestämää jätteenkuljetusta, olisi putkikeräysjärjestelmän käyttämisestä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle aiheutuvat kustannukset mahdollista lukea osaksi kunnalle jätteen keräyksen ja käsittelyn järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia ja sisällyttää julkisoikeudelliseen jätemaksuun. Siinä näkään tapauksessa, että putkikeräysjärjestelmä Tampereen olosuhteissa tulkittaisiinkin jätteenkuljetukseksi, ei suoraan putkikeräysyhtiölle putken operoinnista, ylläpidosta ja rahoituksesta aiheutuvia kuluja voi sellaisenaan sisällyttää jätemaksuun.

⁵ Kunnalliset jätehuoltomääräykset § 10 ja jätehuoltomääräysten perustelumuistio s. 14–15.

27. Jätelain 43 §:n mukaan kunta voi siirtää sille kuuluvia jätehuollon palvelutehtäviä kuntien omistamalle yhtiölle. Putkikeräysyhtiöt eivät ole kuntien omistamia yhtiöitä eikä niille siten ole siirretty eikä ole voitukaan siirtää kunnalle kuuluvia jätehuollon tehtäviä. Tämän takia jätetaksaa ei voi perustaa suoraan Putkijärjestelmästä Putkikeräysyhtiöille aiheutuviin kustannuksiin. Sen sijaan, jos putkikeräysjärjestelmien toiminta katsottaisiin jätteenkuljetukseksi, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle kuljetuspalvelun hankinnasta aiheutuneet kustannukset voitaisiin sisällyttää jätemaksuun. Putkikeräysyhtiöt eivät ole Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n sidosyksiköitä, joten palveluiden hankinta Putkikeräysyhtiöiltä tulisi suorittaa kuten miltä tahansa muultakin palveluntarjoajalta, joka ei ole Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n sidosyksikkö.

2.5 Johtopäätökset

28. Tarkasteltaessa kysymystä siitä, voidaanko alueellisen putkikeräysjärjestelmän kustannuksia kattaa osana jätelain 78 §:n mukaista julkisoikeudellista jätemaksua, on ensinnäkin todettava, että kunta ei voi siirtää jätehuollon palvelutehtäviä muulle kuin kuntien omistamalle yhtiölle. Putkikeräysyhtiöt eivät ole kuntien omistamia yhtiöitä. Tämän vuoksi on selvää, että Putkikeräysyhtiöille aiheutuvat kustannukset eivät sellaisenaan ole kustannuksia, joita voitaisiin kattaa julkisoikeudellisella jätemaksulla. Jätemaksulla voidaan kattaa ainoastaan ne jätelain 78 §:ssä yksilöidyt kustannukset, jotka ovat aiheutuneet kunnalle tai kuntien omistamalle yhtiölle, jolle jätehuollon palvelutehtävät on siirretty.
29. Jätelain 78 §:n mukaan jätemaksujen tulee kuitenkin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kattaa kaikki jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely sekä näihin liittyvät investoinnit ja hallinnolliset tehtävät. Jos putkikeräysjärjestelmä katsottaisiin osaksi jätteen kuljetusta, tulisi putkikeräysjärjestelmän käytöstä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle aiheutuvat kustannukset sisällyttää osaksi jätemaksua aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kuten edellä on todettu, jätemaksu ei kuitenkaan tässäkään tilanteessa voi sellaisenaan kuulua suoraan Putkikeräysyhtiöille, vaan jätemaksulla tulisi kattaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle Putkikeräysyhtiöiltä hankituista palveluista aiheutuneet kustannukset.
30. Jotta voitaisiin ratkaista, kuuluuko putkikeräysjärjestelmällä tuotettu palvelu ylipäättään kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon piiriin, olisi keskeistä vastata kysymyksiin siitä (i) missä kohtaa putkikeräysjärjestelmää jätteen voidaan katsoa siirtyvän kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin ja tämä huomioiden (ii) voidaanko Putkikeräysyhtiöiden putkikeräysjärjestelmällä tuotama keräys- ja kuljetuspalvelu lukea kunnan tai kuntien omistaman yhtiön, jolle jätehuollon palvelutehtävät on siirretty, ostopalveluna järjestämäksi jätehuoltopalveluksi.
31. Putkikeräysjärjestelmiä koskeva sääntely on puutteellista, ja voimassa oleva jätelaki mahdollistaa keskenään vastakkaisiakin tulkintoja yllä esitettyjen kysymysten osalta. Jätelain mukaisena lähtökohtana voidaan pitää sitä, että kunnan järjestämisvastuu ei ulotu kiinteistöllä tapahtuvaan keräykseen, vaan kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten. Vastaanottopaikka voidaan järjestää yhdessä yhden tai useamman kiinteistön kanssa. Putkikeräysjärjestelmää ja sen taustalla olevia yksityisoikeudellisia järjestelyjä sekä kiinteistönhaltijan vastuulla olevaa jätteen vastaanottopaikan järjestämisvastuuta koskevaa sääntelyä tarkasteltaessa vaikuttaa ensisijaisesti siltä, että

vasta putkikeräysjärjestelmän koontiasema olisi jätelain mukainen usean kiinteistön yhdessä järjestämä vastaanottoaika, jossa jäte siirtyy kunnan jätehuollon järjestämisvastuun piiriin.

32. Tarkastelussa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota myös siihen, että asiakirjojen perusteella nyt puheena olevassa Tampereen järjestelyssä lienee pyritty tilanteeseen, jossa Pirkanmaan Jätehuolto Oy ostaa Putkikeräysyhtiöiltä palveluita ja että Pirkanmaan Jätehuolto Oy tosiasiallisesti hankkii putkijärjestelmällä tuotetun keräys/kuljetuspalvelun ostopalveluna Putkikeräysyhtiöiltä, vaikka varsinaista hankintasopimusta yhtiöiden välillä ei olekaan. Jos nämä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ostamat palvelut hankitaan jätelain nojalla kunnan järjestämisvastuulla olevien tehtävien hoitamiseksi, kysymys on kustannuksista, jotka tulee kattaa jätemaksulla.
33. Jos sen sijaan katsotaan, että Putkikeräysyhtiöiden toiminta on jätelain 40 §:ssä tarkoitetun jätteen vastaanottoaajan järjestämistä, ei aiheutuneita kustannuksia voi sisällyttää kunnan jätemaksuun, vaan kustannustenjaosta tulee sopia yksityisoikeudellisin järjestelyin Putkikeräysyhtiöiden ja sen palveluiden käyttäjien välillä.
34. Tällä hetkellä Tampereen kaupungin alueella toimivia putkikeräysjärjestelmiä koskevat yksityisoikeudelliset sopimukset, kunnalliset jätehuoltomääräykset ja tosiasialliset toimintatavat eivät anna yksiselitteistä kuvaa siitä, mikä on putkikeräysjärjestelmien oikeudellinen luonne. Tilannetta on tarpeen selkeyttää riippumatta siitä, katsotaanko kysymyksessä olevan kiinteistöjen haltijoiden vastuulle kuuluva jätteen keräys kiinteistöjen yhteiseen vastaanottoaikaan vai kunnan vastuulle kuuluva jätteen kuljetus.

* * * * *

Annamme mielellämme lisätietoja asiassa.

Henna Lusenius
Counsel

henna.lusenius@borenius.com

Hanna Lehtinen
Partner

hanna.lehtinen@borenius.com

Alueellinen
jätehuoltolautakunta

KUULUTUS

Dnro: TRE:330/ 11.02.04/ 2025

KUNNALLISIIN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSIIN EHDOTETTAVAT MUUTOKSET

Alueellinen jätehuoltolautakunta valmistelee ehdotusta kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin tehtävistä muutoksista, joiden esitetään astuvan voimaan 1.10.2025 alkaen. Muutokset koskevat jätehuoltomääräysten määritelmiä (§ 2) ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää (§ 10) koskevia määräyksiä.

Jätehuoltolautakunta varaa asianosaisille mahdollisuuden esittää asiasta mielipiteensä. Jätehuoltomääräyksiin esitettävät muutokset ovat nähtävillä 28.5.-26.6.2025 toimialueen kuntien ilmoitustauluilla julkisessa tietoverkossa. Lisäksi aineisto on nähtävänä alueellisen jätehuoltolautakunnan internet-sivuilla osoitteessa www.tampere.fi/jatehuoltolautakunta.

Asianosaisilla on mahdollisuus jättää mielipiteensä ehdotuksesta. Mielipiteet tulee toimittaa kirjallisina 26.6.2025 klo 15.45 mennessä osoitteeseen:

Alueellinen jätehuoltolautakunta,
Kirjaamo,
PL 487,
33101 Tampere

tai sähköpostitse osoitteella kirjaamo@tampere.fi.

Lisätietoja asiasta ja sen käsittelystä antaa:

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh 040 806 3362,
etunimi.sukunimi@tampere.fi.

Tampereella 20.5.2025,

Alueellinen jätehuoltolautakunta

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen,
Pirkanmaan ELY-keskus,
Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Asia: Lausuntopyyntö kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista,
Dnro: TRE:330/ 11.02.04/ 2025

Alueellinen jätehuoltolautakunta valmistelee ehdotusta kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin tehtävistä muutoksista, joiden esitetään astuvan voimaan 1.10.2025 alkaen. Muutokset koskevat jätehuoltomääräysten määritelmiä (§ 2) ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää (§ 10) koskevia määräyksiä.

Alueellinen jätehuoltolautakunta pyytää lausuntoa ehdotetuista muutoksista Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Pirkanmaan ELY-keskukselta ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä. Mahdolliset lausunnot pyydetään toimittamaan jätehuoltolautakunnalle viimeistään 26.6.2025 klo 15.45 mennessä joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@tampere.fi tai kirjeitse postiosoitteeseen:

Alueellinen jätehuoltolautakunta
Kirjaamo
PL 487
33101 Tampere

Lisätietoja asiasta ja sen käsittelystä antaa:

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh 040 806 3362,
etunimi.sukunimi@tampere.fi.

Tampereella 20.5.2025,

Alueellinen jätehuoltolautakunta